

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۱۳

جمعه ۱۴۰۱/۱۰/۰۲

آزمون‌های سراسری گاج

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲

سوالات آزمون

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۹۰	مدت پاسخگویی: ۱۰۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

مدت پاسخگویی	شماره سؤال		وضعیت پاسخگویی	تعداد سؤال	مواد امتحانی		ردیف
	از	تا					
۳۵ دقیقه	۱	۱۵	اجباری	۱۵	ریاضی و آمار ۳	ریاضیات	۱
	۱۶	۲۵	زوج کتاب	۱۰	ریاضی و آمار ۱		
	۲۶	۳۵		۱۰	ریاضی و آمار ۲		
۱۰ دقیقه	۳۶	۴۵	اجباری	۱۰	اقتصاد		۲
۲۵ دقیقه	۴۶	۶۰	اجباری	۱۵	علوم و فنون ادبی ۳	علوم و فنون ادبی	۳
	۶۱	۷۰	زوج کتاب	۱۰	علوم و فنون ادبی ۱		
	۷۱	۸۰		۱۰	علوم و فنون ادبی ۲		
۳۰ دقیقه	۸۱	۹۰	اجباری	۱۰	جامعه‌شناسی ۳	جامعه‌شناسی	۴
	۹۱	۱۰۰		۱۰	جامعه‌شناسی ۱		
	۱۰۱	۱۱۰		۱۰	جامعه‌شناسی ۲		

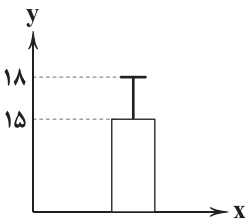

DriQ.com

ریاضیات

- ۱- هر کدام از توضیحات زیر مربوط به کدام گام از گام‌های چرخه آمار در حل مسائل است؟
 الف) به تفسیر نتایج به دست آمده می‌پردازیم و پاسخی برای پرسش اصلی پیدا می‌کنیم.
 ب) مسئله‌ای که در دنیای واقعی وجود دارد را به صورت یک مسئله شفاف و دقیق آماری مطرح می‌کنیم.
 (۱) چهارم - دوم (۲) چهارم - اول (۳) پنجم - دوم (۴) پنجم - اول
- ۲- در داده‌های آماری زیر، اگر چارک‌های اول تا سوم را با Q_1 ، Q_2 و Q_3 نمایش دهیم، حاصل $\frac{Q_1 - 2Q_2 + Q_3}{Q_1 + Q_3}$ کدام است؟
 ۱۴، ۱۵، ۱۱، ۳۶، ۲۸، ۲۷، ۲۸، ۲۷، ۵۱، ۴۶، ۳۷، ۳۸، ۴۰، ۱۸، ۴۱
 (۱) صفر (۲) $\frac{3}{14}$ (۳) $\frac{1}{29}$ (۴) $\frac{3}{28}$
- ۳- میانگین در داده‌های آماری ۱۱۰، ۳۰، ۲۷، ۲۵، ۲۳، ۲۳، ۲۲، ۲۱، ۲۱ با حذف داده دور افتاده، چند واحد تغییر می‌کند؟
 (۱) $8/6$ (۲) $8/8$ (۳) $9/2$ (۴) $9/4$
- ۴- نمرات درس زبان انگلیسی در چهار کلاس پنج نفره در یک آموزشگاه، به صورت زیر است.
 در کدام کلاس انتخاب میانگین به عنوان معیار گرایش به مرکز مناسب نیست؟
 (A) ۸۵، ۹۰، ۱۰۰، ۹۲/۵، ۹۵ (B) ۷۲/۵، ۶۵، ۷۵، ۷۰، ۷۷/۵
 (C) ۹۵، ۲۹/۵، ۹۰، ۱۰۰، ۹۷/۵ (D) ۹۰، ۹۰، ۹۰، ۹۰، ۹۰
 (۱) A (۲) B (۳) C (۴) D
- ۵- در داده آماری با میانگین ۱۸، می‌دانیم ۲۵ درصد داده‌ها کم‌تر از عدد ۶ است. اگر کم‌ترین داده ۳ و دامنه میان چارکی داده‌ها ۱۶ باشد و دامنه تغییرات ۱/۵ برابر چارک سوم بوده باشد، طول دنباله سمت راست در نمودار جعبه‌ای این داده‌ها کدام است؟
 (۱) ۱۱ (۲) ۱۲ (۳) ۱۳ (۴) ۱۴
- ۶- حذف داده دور افتاده در کدام گام از گام‌های چرخه آمار صورت می‌گیرد؟
 (۱) دوم (۲) سوم (۳) چهارم (۴) پنجم
- ۷- با توجه به نمودار مقابل، اگر داده‌ها را بر روی نمودار خم بهنجار نمایش دهیم، آن‌گاه کدام گزینه صحیح است؟
 (۱) تقریباً ۵۰ درصد داده‌ها در فاصله (۱۵، ۲۱) قرار دارند.
 (۲) تقریباً ۳۴ درصد داده‌ها در فاصله (۹، ۱۲) قرار دارند.
 (۳) تقریباً ۴۸ درصد داده‌ها در فاصله (۹، ۱۵) قرار دارند.
 (۴) تقریباً ۹۶ درصد داده‌ها در فاصله (۱۲، ۲۴) قرار دارند.
- ۸- برای توصیف کدام یک از موارد زیر گزارش درصد باید همراه با گزارش تعداد باشد؟
 (۱) معدل دانش‌آموزان یک کلاس (۲) اندازه قد دانش‌آموزان یک کلاس
 (۳) اندازه وزن دانش‌آموزان یک کلاس (۴) رنگ چشم دانش‌آموزان یک کلاس
- ۹- برای بررسی موضوع «تعداد مسافران خروجی از فرودگاه امام خمینی» به این فرودگاه، مراجعه کرده‌ایم. این عمل در کدام گام از گام‌های چرخه آمار انجام گرفته و روش گردآوری داده‌ها کدام است؟
 (۱) سوم - دادگان (۲) سوم - مشاهده (۳) چهارم - دادگان (۴) چهارم - مشاهده
- ۱۰- در کدام گام از گام‌های چرخه آمار «شیوه تحلیل داده‌ها» مشخص می‌شود؟
 (۱) گردآوری و پاک‌سازی داده‌ها (۲) بیان مسئله (۳) تحلیل داده‌ها (۴) طرح و برنامه‌ریزی
- ۱۱- چه تعداد از گزاره‌های زیر صحیح هستند؟
 الف) اندازه‌گیری یا سنجش مهم‌ترین گام رسیدن به پاسخ است.
 ب) هرچه پراکندگی متغیر مورد بررسی در جامعه بیشتر باشد، اندازه نمونه الزاماً باید بزرگ‌تر باشد.
 ج) طرح یک پرسش دقیق و شفاف اولین قدم برای یافتن داده‌ها است.
 (۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۱۲- نمودار بهتر نشان می‌دهد که داده‌ها کجا متراکم‌تر و کجا پراکنده‌تراند. ضمناً اگر از الگوی توزیع داده‌ها اطلاعی نداشته باشیم، برای نمایش اطلاعات کمی، مطمئن‌ترین نمودار است.

- (۱) جعبه‌ای - جعبه‌ای
(۲) جعبه‌ای - میانگین و انحراف معیار
(۳) میانگین و انحراف معیار - جعبه‌ای
(۴) میانگین و انحراف معیار - میانگین و انحراف معیار

۱۳- پاسخ درست به هر یک از پرسش‌های مطرح‌شده به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) برای بررسی کدام‌یک از موارد زیر به اندازه نمونه بزرگ‌تری نیاز است؟

A: سن دانش‌آموزان کلاسی که در آن درس می‌خوانید.

B: معدل سال گذشته دانش‌آموزان کلاسی که در آن درس می‌خوانید.

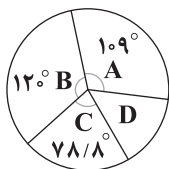
ب) برای بررسی وضعیت اجتماعی - اقتصادی خانوارهای یک شهر در کدام‌یک از شیوه‌های نمونه‌گیری زیر همه قشرهای جامعه شانس حضور ندارند؟

A: انتخاب تصادفی خانوارها براساس رقم اول تلفن خانه‌ها

B: انتخاب تصادفی خانوارها براساس رقم آخر تلفن خانه‌ها

- (۱) A و A (۲) B و A (۳) A و B (۴) B و B

۱۴- نمودار دایره‌ای زیر مربوط به گروه سنی افراد مختلف یک جامعه آماری است. چند درصد از این افراد در گروه سنی D قرار دارند؟

(۱) ۱۴

(۲) ۱۴/۵

(۳) ۱۵

(۴) ۱۵/۵

۱۵- در یک جامعه آماری که یک کلاس ۳۰ نفره است، به چند طریق می‌توان نمونه‌های ۳ نفره انتخاب کرد؟

- (۱) ۴۰۲۰ (۲) ۴۰۴۰ (۳) ۴۰۶۰ (۴) ۴۰۸۰

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سوالات زوج درس ۱ (ریاضی و آمار (۱)، شماره ۱۶ تا ۲۵) و زوج درس ۲ (ریاضی و آمار (۲)، شماره ۲۶ تا ۳۵)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

ریاضی و آمار (۱) (سوالات ۱۶ تا ۲۵)

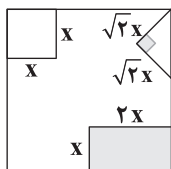
۱۶- کدام معادله زیر ریشه حقیقی ندارد؟

- (۱) $4x^2 - 12x + 9 = 0$ (۲) $x^2 - \sqrt{10}x + 2 = 0$ (۳) $-\frac{1}{2}x^2 - 4x = 0$ (۴) $-x^2 + x = 2$

۱۷- معادله $3 = 0 + (x^2 + 2) - 4(x^2 + 2) + (x^2 + 2)^2$ چند ریشه دارد؟

- (۱) ۴ (۲) ۲ (۳) ۱ (۴) صفر

۱۸- از مربعی به ضلع ۵ سانتی‌متر سه شکل زیر بریده شده است. اگر مساحت باقی‌مانده ۹ سانتی‌متر مربع باشد، مساحت قسمت رنگی بریده شده کدام است؟

(۱) ۸

(۲) ۱۰

(۳) ۱۴

(۴) ۶

۱۹- برای حل معادله درجه دوم $2x^2 + 5x - 7 = 0$ به روش مربع کامل، معادله را به صورت $(x+a)^2 = b$ تبدیل کرده‌ایم. حاصل $a+b$ کدام است؟

- (۱) $\frac{97}{16}$ (۲) $\frac{101}{16}$ (۳) $\frac{97}{8}$ (۴) $\frac{101}{8}$

۲۰- یکی از جواب‌های معادله $3x^2 + ax - 10 = 0$ برابر ۵ است. جواب دیگر معادله کدام است؟

- (۱) $-\frac{3}{2}$ (۲) $-\frac{2}{3}$ (۳) $\frac{2}{3}$ (۴) $\frac{3}{2}$

۲۱- در معادله درجه دوم $ax^2 + (a-5)x - 2 = 0$ مجموع ریشه‌ها برابر $-\frac{1}{6}$ است، ریشه مثبت معادله کدام است؟

- (۱) $\frac{2}{3}$ (۲) ۲ (۳) $\frac{3}{2}$ (۴) $\frac{1}{2}$

۲۲- کدام گزینه در مورد معادله $\frac{x^2+3}{x+1} = x+1$ درست است؟

- (۱) یک ریشه منفی دارد. (۲) یک ریشه مثبت دارد. (۳) فاقد ریشه است. (۴) دو ریشه مثبت و منفی دارد.

۲۳- ریشه منفی معادله $\frac{1}{x+1} + \frac{x}{x-1} = \frac{3}{x^2-1}$ بین کدام دو عدد صحیح قرار می‌گیرد؟

- (۱) -۲ و -۱ (۲) -۳ و -۲ (۳) -۴ و -۳ (۴) -۱ و صفر

۲۴- به ازای کدام مقدار m ، معادله $\frac{1}{x+3} + \frac{m-1}{m} = \frac{2x}{x-1}$ دارای جواب $x=2$ است؟

- (۱) $\frac{5}{7}$ (۲) $-\frac{5}{7}$ (۳) $\frac{5}{14}$ (۴) $-\frac{5}{14}$

۲۵- کارگری کاری را در ۱۲ روز تمام می‌کند. اگر کارگر دیگری به او ملحق شود کل کار در ۴ روز انجام می‌شود. کارگر دوم به تنهایی این کار را در چند روز انجام می‌دهد؟

- (۱) ۶ (۲) ۷ (۳) ۸ (۴) ۹

زوج درس ۲

ریاضی و آمار (۲) (سوالات ۲۶ تا ۳۵)

۲۶- ارزش کدام گزاره زیر نادرست است؟

(۱) اگر 300 مربع کامل باشد آن‌گاه ۱ عددی اول است و برعکس. (۲) اگر 110 مضرب ۵ باشد آن‌گاه ۲ تنها عدد زوج اول نیست.

(۳) اول نبودن عدد ۳۹ شرط لازم و کافی برای گنگ بودن عدد $\sqrt{3}$ است. (۴) اگر x عددی فرد باشد آن‌گاه x^2 نیز عددی فرد است.

۲۷- حاصل هم‌ارزی $(p \vee q) \sim p \vee q$ کدام است؟

- (۱) همواره درست (۲) همواره نادرست (۳) $p \vee q$ (۴) $p \wedge q$

۲۸- گزاره‌های p و q به صورت زیر تعریف شده‌اند:

p : حاصل $1 = (\sqrt{2})^\circ$ است.

q : اگر 20 داده داشته باشیم میانه برابر با میانگین دو داده نهم و دهم است.

ارزش گزاره‌های زیر کدام است؟

(الف) $(p \wedge q) \vee (p \vee q)$ (ب) $(p \Rightarrow (\sim q \Leftrightarrow \sim p))$

- (۱) هر دو درست (۲) هر دو نادرست (۳) «الف» درست و «ب» نادرست (۴) «الف» نادرست و «ب» درست

۲۹- گزاره $p \Rightarrow (q \wedge p) \sim q$ همواره

- (۱) درست است (۲) نادرست است (۳) هم‌ارز با p است. (۴) هم‌ارز با q است.

۳۰- اگر گزاره‌های p و q به ترتیب نادرست و درست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش گزاره‌های زیر کدام است؟

(الف) $r \Rightarrow (q \Leftrightarrow p)$ (ب) $(p \vee r) \wedge (r \wedge \sim q)$

- (۱) هر دو نادرست (۲) هر دو درست (۳) «الف» نادرست و «ب» درست (۴) «الف» درست و «ب» نادرست

۳۱- گزاره $p \vee q \sim p$ نادرست است. چه تعداد از گزاره‌های زیر نادرست هستند؟

(الف) p (ب) q (ج) $p \vee q$

(د) $p \vee \sim q$ (ه) $p \wedge q$

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۳۲- نقیض گزاره «صفر عددی گویا است و حاصل ضرب دو عدد فرد همواره عددی فرد است.» کدام است؟

(۱) صفر عددی گویا نیست و حاصل ضرب دو عدد فرد همواره عددی زوج است.

(۲) صفر عددی گویا نیست و حاصل ضرب دو عدد فرد همواره عددی فرد است.

(۳) صفر عددی گویا نیست یا حاصل ضرب دو عدد فرد همواره عددی زوج است.

(۴) صفر عددی گویا نیست یا حاصل ضرب دو عدد فرد همواره عددی فرد است.

- ۳۳- گزاره $p \Rightarrow (q \Rightarrow p) \sim p$ در کدام حالت نادرست است؟
 (۱) p و q نادرست
 (۲) p و q درست
 (۳) p درست و q نادرست
 (۴) p نادرست و q درست
- ۳۴- چه تعداد از گزاره‌های زیر همواره نادرست هستند؟
 الف) $p \Rightarrow (p \sim p)$
 ب) $(p \vee \sim p) \Rightarrow p$
 ج) $(p \wedge \sim p) \Rightarrow p$
 (۱) صفر
 (۲) یک
 (۳) دو
 (۴) سه
- ۳۵- هم‌ارز گزاره $(p \vee \sim q) \Rightarrow (p \Rightarrow \sim q)$ کدام است؟
 (۱) $\sim p \vee q$
 (۲) $\sim p \wedge q$
 (۳) $\sim q \Rightarrow \sim p$
 (۴) $q \Rightarrow p$

- ۳۶- کدام اتفاق منجر به این شد که دولت‌ها به فکر سپردن نشر پول به یک بانک تجاری بیفتند؟
 (۱) محدودیت طلا و نقره در دسترس بشر، باعث کاهش حجم مبادلات می‌شد.
 (۲) برای جابه‌جایی پول میان شهرهای مختلف حتی در درون یک کشور دشواری‌هایی وجود داشت.
 (۳) انواع مختلف و تعداد زیادی از رسیدها وجود داشت که کار اعتبارسنجی آن‌ها برای مردم دشوار بود.
 (۴) گاهی صرافان معتبر پول‌های مردم را قرض می‌دادند تا سود آن‌ها را چند برابر کنند اما این کار بدون اجازه مردم بود.
- ۳۷- کدام گزینه، در ارتباط با پشتوانه پول صحیح است؟
 (۱) امروزه پشتوانه پول‌های کاغذی و الکترونیکی، طلا و نقره موجود در بانک مرکزی هر کشور است و با افزایش آن، پول قوی‌تر خواهد شد.
 (۲) پول‌های کاغذی امروزه خاصیت اعتباری دارند، یعنی خود کاغذ پول، ارزشی معادل رقم نوشته‌شده بر روی آن را دارد.
 (۳) طلا و جواهرات نزد صرافان پشتوانه اولین پول‌های کاغذی (رسیدها) بود و مردم به پشتوانه آن، این رسیدها را از هم می‌پذیرفتند.
 (۴) اطمینان مردم به ارزش کاغذ پول همان پشتوانه پول به شمار می‌رود و می‌توان از این طریق ارزش پول‌ها را شناسایی کرد.
- ۳۸- کدام گزینه پاسخ درستی به پرسش‌های زیر می‌دهد؟
 الف) نقدینگی در کشورها معمولاً می‌شود.
 ب) کدام یک در رابطه با واقعیت نادرست است؟
 ج) نوسانات نرخ ارز چگونه موجب تورم می‌شود؟
 (۱) الف: کم ب: گران‌فروشی یک تولیدکننده هم جزئی از تورم است. ج: با تقویت پول ملی
 (۲) الف: زیاد ب: وقتی بخواهیم چیزی را بخریم، تورم را احساس می‌کنیم. ج: با تقویت پول ملی
 (۳) الف: کم ب: وقتی بخواهیم چیزی را بخریم، تورم را احساس می‌کنیم. ج: با کاهش قدرت خرید پول ملی
 (۴) الف: زیاد ب: گران‌فروشی یک تولیدکننده هم جزئی از تورم است. ج: با کاهش قدرت خرید پول ملی
- ۳۹- کدام یک، از علل تورم است؟
 (۱) در بازار، گاهی اوقات عرضه کل از تقاضای کل بیشتر می‌شود که در نهایت منجر به افزایش قیمت‌ها می‌شود.
 (۲) در اقتصاد در مواردی دیده می‌شود که تقاضای کل بیشتر از کالاهای عرضه شده است.
 (۳) گاهی حجم تولیدات جامعه به شکل نامتناسب با میزان نقدینگی جامعه افزایش می‌یابد.
 (۴) کاهش فروش نفت باعث کاهش درآمد مردم و در نتیجه افزایش نرخ تورم در جامعه می‌شود.
- ۴۰- کدام عبارت‌ها در ارتباط با انواع پول و تاریخچه آن، نادرست است؟
 الف) علی‌رغم تأثیر پول فلزی بر گسترش تجارت و مبادلات، مقدار پول‌های فلزی مثل طلا و نقره محدود بود.
 ب) در مبادلات تهانری، هر فرد کالای مدنظر خود را با کالای فرد دیگر تعویض می‌کرد.
 ج) در ایران صدف، در تبت چای و در روسیه پوست سمور به عنوان پول کالایی شناخته می‌شدند.
 د) رسیدهایی که صرافان صادر می‌کردند، اولین پول‌های تاریخ بشریت به شمار می‌روند.
 (۱) الف - ب
 (۲) ب - ج
 (۳) ج - د
 (۴) الف - د
- ۴۱- کدام گزینه پاسخ درستی به پرسش‌های زیر می‌دهد؟
 الف) اصلی‌ترین مشکل مبادله کالا به کالا چه می‌باشد؟
 ب) افزایش نقدینگی معمولاً
 ج) چه زمانی تورم زبان‌بار است؟
 (۱) الف: عدم نیاز همزمان طرفین به کالاهای یکدیگر ب: ناشی از عملکرد بانک‌ها است. ج: زمانی که پرنوسان، بی‌رویه و مداوم باشد.
 (۲) الف: هزینه نگهداری زیاد ب: به علت تورم فراوان رخ می‌دهد. ج: هرگاه با افزایش تولید هماهنگ نباشد.
 (۳) الف: هزینه نگهداری زیاد ب: به علت تورم فراوان رخ می‌دهد. ج: زمانی که پرنوسان، بی‌رویه و مداوم باشد.
 (۴) الف: عدم نیاز همزمان طرفین به کالاهای یکدیگر ب: ناشی از عملکرد بانک‌ها است. ج: هرگاه با افزایش تولید هماهنگ نباشد.

۴۲- با توجه به جدول زیر که مربوط به قیمت سه کالای A، B و C که جزئی از سبد بازار هستند، «الف» و «ب» را بیابید.

C	B	A	کالا
			سال
(ب)	۲۵۰,۳۰۰	۶۷,۳۵۰	۹۸
۱۱۳,۴۳۲	۳۱۰,۸۰۰	(الف)	۹۹

(۱) الف: ۸۹,۱۴۲ ب: ۹۶,۱۵۰

(۲) الف: ۸۹,۱۴۲ ب: ۹۱,۴۷۷

(۳) الف: ۸۳,۵۱۴ ب: ۹۶,۱۵۰

(۴) الف: ۸۳,۵۱۴ ب: ۹۱,۴۷۷

۴۳- کدام یک از پیامدهای تورم برای مصرف‌کنندگان نیست؟

(۱) تورم یا همان افزایش قیمت‌ها باعث می‌شود تا مردم کم‌تر بتوانند کالاهای مورد نیازشان را تهیه کنند.

(۲) در این وضعیت، امکان پیش‌بینی صحیح از آینده بازار برای افراد میسر نیست.

(۳) امنیت اقتصادی برای افراد از بین می‌رود و در نهایت آن‌ها زندگی نامناسبی خواهند داشت.

(۴) افزایش تورم به معنای بی‌ارزش شدن پول ملی است که در نهایت منجر به کاهش رفاه مردم می‌شود.

۴۴- کدام گزینه پاسخ صحیحی به دو پرسش زیر می‌دهد؟

(الف) تورم بر منحنی تقاضا چه اثری می‌گذارد؟ (ب) سیاست بازار باز هنگام رکود چگونه عمل می‌کند؟

(۱) الف: به سمت چپ حرکت می‌کند. ب: با فروش اوراق مشارکت، پول از دست مردم خارج می‌شود.

(۲) الف: به سمت راست حرکت می‌کند. ب: با فروش اوراق مشارکت، پول از دست مردم خارج می‌شود.

(۳) الف: به سمت راست حرکت می‌کند. ب: با خرید اوراق مشارکت، پول به جامعه تزریق می‌کند.

(۴) الف: به سمت چپ حرکت می‌کند. ب: با خرید اوراق مشارکت، پول به جامعه تزریق می‌کند.

۴۵- کدام گزینه به ترتیب، درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) دولت‌ها سیاست‌های پولی خود را از طریق وزارت اقتصاد در جامعه پیاده می‌کنند.

(ب) دولت برای کنترل تورم در کوتاه‌مدت سعی می‌کند تا با افزایش ظرفیت‌های تولیدی نیاز به عرضه را کم کند.

(ج) اگر شاخص مصرف‌کننده ۱۰ درصد افزایش بیابد، یعنی تورم ۱۰ درصد کاهش یافته است.

(د) کاهش تورم، به معنای کاهش قیمت‌ها در بازار و سطح عمومی آن است.

(۱) غ - غ - غ - غ (۲) ص - ص - ص - ص (۳) غ - غ - ص - ص (۴) ص - ص - غ - غ

۴۶- در کدام گزینه، آرایه «لف و نشر» به کار رفته است؟

(۱) تا دیده‌ما جز به تو آرام نگیرد

(۲) در مملکت عاشقی از پسته و بادام

(۳) با هجر تو هر شب ز پی وصل تو گویم

(۴) هر چند همه دفتر عشاق بخواندیم

۴۷- در کدام بیت، آرایه «تضاد» به کار نرفته است؟

(۱) هر که جان خفته را از خواب جهل آوا کند

(۲) همه رنج و محنت و غم، همه درد و سوز و ماتم

(۳) اگر ت سلطنت فقر بیخشنند ای دل

(۴) آن نفسی که با خودی، خود تو شکار پشه‌ای

۴۸- نوع «لف و نشر» در کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) خط و لب دلکشت طوطی و شگرستان

(۲) همی مرغ و ماهی بر ایشان به زار

(۳) پسته و بادام نقل روز نوروز است و من

(۴) دام و دانه می‌نهد صیاد حسن از زلف و خال

از بوسه‌اش مه‌ری کن و ز غمزه‌اش بردوز

بوس تو جهان‌گیر شد و غمزه جهان‌سوز

یارب تو شب عاشق و معشوق مکن روز

با این همه در عشق تو هستیم نوآموز

خویشتن را گر چه دون است، ای پسر، والا کند

سپه بلای عشقت چه به جان ما نشسته

کم‌ترین ملک تو از ماه بود تا ماهی

وان نفسی که بی‌خودی، پیل شکار آیدت

زلف و رخ مهوشت تیره شب و ماهتاب

بگریسد به دریایا و در مرغزار

با لب و چشمت نخواهم پسته و بادام را

تا بگیرد مرغ روحی می‌کشد دامی به من

۴۹- در کدام بیت، «آرایه تناقض» وجود دارد؟

- ۱) آشکارا نتوانم که به رویت نگرم
- ۲) لعل حیات بخشست صد بار ریخت خونم
- ۳) مهر زن بر لب گفتار که در بزم جهان
- ۴) نخواهد جمع شد هرگز پریشان حال مشتاقان

۵۰- کدام بیت فاقد «اختیار زبانی» است و دارای «آرایه تناقض» است؟

- ۱) میانست چون تنم پیدای پنهان
- ۲) جمیع پارسایان گو بدانند
- ۳) داروی درد محبت ترک درمان کردن است
- ۴) کفر دانی چیست دین را قبله خود ساختن

۵۱- کدام گزینه با بیت «فرهاد را مکش به جدایی و در غمش / هر دم خروش و غلغله در کوه و در میند» هم وزن است؟

- ۱) ما کشتی صبر خود در بحر غم افکندیم
- ۲) چون چشم تو دل می برد از گوشه نشینان
- ۳) بر آستان جانان گر سر توان نهادن
- ۴) خود را زدند جان و دلم بر محیط عشق

۵۲- در کدام گزینه، اختیار زبانی «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» به کار نرفته است؟

- ۱) هر حرفی از دهان تو پیچیده نامه‌ای است
- ۲) شادابی لب تو از آن است کز حجاب
- ۳) گر هوش کوتاهی نکند می توان شنید
- ۴) در خوبی تو نیست کسی را سخن، ولی

۵۳- در کدام ابیات زیر به ترتیب، از اختیار زبانی «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه»، «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» و «حذف همزه» استفاده شده است؟

- الف) چه سان خواهم به چندین چاک دل مستوری رازت
- ب) نقش غیر و حرم عشق چه امکان دارد؟
- ج) خاکساری، آبیارم چون نهال گردباد
- د) حرف اقامت مثل ناخن است و مو

- ۱) «الف»، «ج» و «ب» ۲) «الف»، «ب» و «ج» ۳) «ج»، «د» و «ب» ۴) «د»، «ب» و «ج»

۵۴- در بیت زیر، چند «اختیار زبانی» به کار رفته است؟

- «سخت دور است از این دامگه آزادی ما
خاطر نازک ما ایمن از آفات نشد»

- ۱) ۶ ۲) ۷ ۳) ۸ ۴) ۹

۵۵- واژه «سو» در کدام گزینه مشمول «اختیارات زبانی» شده است؟

- ۱) رفعت با بهلول هارون الرشید
- ۲) عجایب نقش‌ها سازی سوی خاک
- ۳) بگریختمی هزار منزل ز وجود
- ۴) همه چون از کتاب فهرستند

۵۶- در بیت‌های زیر، چند بار اختیار زبانی «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» به کار رفته است؟

- «حیرت آن جلوه ما را با خود آخر صلح داد
تا سپند ما به حرف آمد خموشی دود کرد»

- ۱) ۴ ۲) ۳ ۳) ۲ ۴) ۱

۵۷- در کدام گزینه، از اختیار زبانی «حذف همزه» استفاده نشده است؟

- ۱) عشق ز افسون نفس هیهات آگاهم نکرد
- ۲) می‌زدم پایی به غفلت فتنه‌ها وا کرد چشم
- ۳) تا عرق باشد نم اشکی دگر در کار نیست
- ۴) با حلاوت آن‌قدر جوشیدم از یاد لبی

۵۸- در کدام بیت، اختیار زبانی «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» به کار رفته است؟

- ۱) ناله‌ها کردم و آگاه نگشستی ای کاش
- ۲) به صحرایی که دل محمل‌کش شوق تو بود آن‌جا
- ۳) به خامی سوخت چون برقم خیال زندگی پختن
- ۴) گرد اوهام رهایی نشکستم هیهات

۵۹- در کدام بیت، از اختیار زبانی «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه»، «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» و «حذف همزه» استفاده شده است؟

- ۱) تا گنج غمت را سر ویرانی دل‌هاست
- ۲) نازم سرت ای شمع که شهری زدی آتش
- ۳) ای آن‌که به مردی نشدی کشته جانان
- ۴) ایمن دلی از دست ستم‌کاری صیاد

۶۰- در کدام بیت، «حذف همزه» تأثیری در امتداد هجاها ندارد؟

- ۱) دلدار مقیم دل ما شد چه به‌جا شد
- ۲) دل می‌تپید امروز به امید وصال
- ۳) از کسب صفا شد به دلم کشف معانی
- ۴) چون سرو علم کرد مرا بی‌بری من

داوطلب گرامی، لطفاً از بین سوالات زوج درس ۱ (علوم و فنون ادبی ۱، شماره ۶۱ تا ۷۰) و زوج درس ۲ (علوم و فنون ادبی ۲، شماره ۷۱ تا ۸۰)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

علوم و فنون ادبی ۱ (سوالات ۶۱ تا ۷۰)

۶۱- در همه گزینه‌ها به یکی از انواعی که در قدیمی‌ترین طبقه‌بندی انواع ادبی در یونان باستان مورد توجه قرار گرفته اشاره شده است؛ به جز

- ۱) توصیفی
- ۲) حماسی
- ۳) تعلیمی
- ۴) نمایشی

۶۲- همه گزینه‌ها بیانگر «ویژگی‌های زبانی» ابیات زیر است؛ به جز

- ۱) «آمد نوروز ماه با گل سوری به هم زلف بنفشه بیوی، لعل خجسته بیوس ای صنم ماه‌روی! خیز به باغ اندر آی شاخ برانگیخت در، خاک برانگیخت نقش
- ۲) «آمد سوری بگریز، برگل سوری بچم دست چغانه بگیر، پیش چمانه به خم زآن‌که شد از رنگ و بوی باغ به‌سان صنم باد فرو بیخت مشک، ابر فرو ریخت نم»

۱) کاربرد شبکه معنایی تناسب

۲) کاربرد تاریخی دستور و کوتاهی جمله‌ها

۳) کمی واژگان غیرفارسی و وجود واژگان کهن

۴) ساده و عینی بودن ظاهر شعر و ذهنی و معنوی بودن نتیجه آن

- ۱) پنجه شیران شکست قوت سودای او
- ۲) چو دل به قهر نباید گسست و مهر برید
- ۳) بتوان گسست زود ز هم دام سست را
- ۴) هر که در گیتی گسست از ذکر تو مذکور شد

۱) جوشن مردان گسست ناوک مزگان او

۲) خنک تنی که دل اول نبست و مهر نباخت

۳) غمگین مباش کار تو گر بی‌نظام شد

۴) ای خنک آن را که تو ذکرش در آن جمع آوری

۶۴- کدام گزینه برخلاف وزن نشاط آور بیت، مفهومی غم آلود دارد؟

خییره نگر سغوی نگار آمدیم
نالہ ز آہم بہ فغان آمدہ است
ہرچہ نہ یساذ تو فراموش بہ
تسازہ تر از تسازہ تر ی می رسد

۱) بار دگر جانب یار آمدیم
۲) گریہ ز چشم بہ امان آمدہ است
۳) ہرکہ نہ گوئیای تو خاموش بہ
۴) ہر دم از این باغ بری می رسد

۶۵- در چند بیت آرایه «واژه آرای» به کار رفته است؟

درد دردی کہ بہ از صاف دوا می نوشتم
کہ سازد خاک را گلزار، آب آہستہ آہستہ
ملک را خود ملک چنین باید
رخسارہ گل شکفتہ بر ماہ
کہ مہرت بر او نیست مہرش بدہ
چشم انعام مدارید ز انعامی چند
۳ ۳ ۳ ۳ ۳ ۳ ۳ ۳

الف) بر من عاشق سرمست حلال است مدام
ب) مشو دلنگ اگر یک چند اشکت بی اثر باشد
ج) جاودان جملہ داد و دین زاید
د) روی تو مہ تمام بر سر و
ه) پسر را نشانند پسران دہ
و) ای گدایان خرابات خدا یار شماسست
۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۳ ۴) ۴

۶۶- در کدام گزینه همه آرایه های «تشبیه - جناس - واج آرای - تضاد» وجود دارد؟

ز مہر در تو نشانی ندیدم و نشنیدم
وفا و مہر ندیدم چو نیک درنگریدم
ولی چہ سود کہ یک ذرہ مہر از تو ندیدم
بہ جان رسیدم و ہرگز بہ کام دل نرسیدم

۱) نشان روی تو جستم بہ ہر کجا کہ رسیدم
۲) جہان بہ روی تو می دیدم ار چہ ہم چو جہانت
۳) تو را بدیدم و گفتم کہ مہر روز فروزی
۴) از آن زمان کہ در این غم عنان دل بہ تو دادم

۶۷- مفهوم کدام گزینه با بیت زیر متناسب است؟

ای برتر از یقین و گمان، از کہ جویمت؟
حسن مغرور تو می داشت اگر پروایی
در حبابی چہ قدر جلوہ کند دریایی؟
کہ بہ افتادگی سایہ کند پروایی
کہ من از گوشہ دل یافتہ ام مأوایی

«چون در رخت یقین و گمانی همی رود»
۱) یوسف از قحط خریدار دل خود می خورد
۲) چشم از آن حسن جہان گیر چہ ادراک کند؟
۳) سر خورشید در این راہ بہ خاک افتادہ است
۴) جلوہ بیہدہ ضایع مکن ای باغ بہشت

۶۸- کدام گزینه با بیت «هرکه می خواهد کہ از سنجیدہ گفتاران شود / بر زبان، بند گرانی از تأمل بایش» تناسب معنایی بیشتری دارد؟

چشم می پوشد ز دنیا ہرکہ صاحب دیده شد
چار جانب قبلہ گردد قبلہ چون پوشیدہ شد
لنگر دریا شدم تا گوہرم سنجیدہ شد
گرچہ خط سرنوشتم محو از آب دیدہ شد

۱) هست بر نقص بصیرت رغبت دنیا دلیل
۲) می فزاید دستگاہ طاعت از درماندگی
۳) از سبک سنگی چو کف با موج بودم ہم عنان
۴) نرم نتوانست کردن آن دل چون سنگ را

۶۹- از دیدگاه «قلمرو فکری» کدام گزینه متفاوت است؟

شادی من ہمین غم تو بس است
حالیا فکر سبو کن کہ پر از بادہ کنی
بر آن سر است کہ از خاک ما بسازد خشت
بیار بادہ کہ بنیاد عمر بر باد است

۱) با غمت شادی جہان ہوس است
۲) آخر الامر گل کوزہ گران خواهی شد
۳) بہ می عمارت دل کن کہ این جہان خراب
۴) بیبا کہ قصر امل سخت سست بنیاد است

۷۰- مضمون کدام گزینه متفاوت است؟

ہم چون خران نیامدہ ای بہر خواب و خور
ہیچ شک نیست کہ بی خواب و خور آید روزی
کہ آفریدہ تو زین سان نہ بہر این کاری
کہ انسان چون ملک فارغ ز خواب و خورد می باید

۱) بیدار گرد ای دل غافل! کہ در جہان
۲) عاقبت ہر کہ کند در رخ و چشم تو نگاہ
۳) کمال جان چو بہایم ز خواب و خور مطلب
۴) بہ خواب و خور مشو عاشق چو حیوان گر نہ حیوانی

زوج درس ۲

علوم و فنون ادبی ۲ (سؤالات ۷۱ تا ۸۰)

۷۱- همه آثار زیر متعلق به یک قرن اند، به جز

- (۱) از نخستین و مهم ترین آثار در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر که نثری ساده و عالمانه دارد.
- (۲) کتابی که در شرح ظهور چنگیز، احوال و فتوحات او، تاریخ خوارزم شاهیان، فتح قلعه های اسماعیلیه و حکومت جانشینان حسن صباح نوشته شده است.
- (۳) اثری در قالب مثنوی که شاعر در هر فصل آن به یکی از مباحث عرفانی پرداخته و سخن را با تمثیل و حکایت به پایان رسانده است.
- (۴) کتابی که تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بنی عباس و تاریخ ایران را تا سال ۷۳۰ ه. ق. در بر می گیرد.

۷۲- در سرایش مثنوی «جمشید و خورشید» از شیوه کدام شاعر تقلید شده است؟

- (۱) سعدی (۲) نظامی (۳) مولوی (۴) سنایی

۷۳- عبارت درج شده در برابر کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) تحفة الاحرار: اثر یکی از شاعران قرن نهم در قالب مثنوی که به پیروی از نظامی سروده شده است.
- (۲) تذکره دولتشاه: شرح احوال بیش از صد تن از شاعران ایرانی از آغاز تا زمان مؤلف است.
- (۳) نفحات الانس: اثری در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان که به تقلید از تذکره الاولیای عطار سروده شده است.
- (۴) جامع التواریخ: اثری از وزیر مقتدر غازان خان و اولجایتو که مؤسس عمارت ربیع رشیدی در تبریز است.

۷۴- اثر معرفی شده در عبارت زیر متعلق به کدام شخصیت ادبی است؟

«کتابی در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی که نثر آن گاهی ساده و گاه دارای سجع و موازنه است. علاوه بر این، نویسنده در خلال موضوعات کتاب، احادیث، آیات و اشعاری از خود و شاعران دیگر نقل می کند.»

- (۱) سلمان ساوجی (۲) شمس قیس رازی
(۳) نجم الدین رازی (۴) خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی

۷۵- در همه گزینه ها «ادات تشبیه» به کار رفته است؛ به جز

- (۱) رای خورشیدوشت چوون درتافت
- (۲) که خورشید این قدر آخر شناسد
- (۳) چنان به دام تو الفت گرفت مرغ دلم
- (۴) من به امید وصال تو به کردار قلم

۷۶- در کدام بیت، کم ترین «تشبیه» به کار رفته است؟

- (۱) چون آه من به راه کدورت مرو که اشک
- (۲) تو گوهر سرشکی و دُر دانه صفا
- (۳) ای غنچه گلی که لب از خنده بسته ای
- (۴) چوپان دشت عشقم و نای غزل به لب

۷۷- در همه گزینه ها هر چهار پایه «تشبیه» ذکر شده است؛ به جز

- (۱) تابنده تر ز روی تو ماهی ندیده چرخ
- (۲) با آن که از بی حاصلی سر در گریبانم چو گل
- (۳) خصم ز کم بقایی ماند به کرم پبله
- (۴) من تنی دارم و آن همچو میانم هیچ است

۷۸- جداسازی پایه های آوایی در همه گزینه ها یکسان است، به جز

- (۱) خمش کن ختم کن ای دل چو دیدی
- (۲) شرابی شرابی که دل جمع گردد
- (۳) بدان دریادلی کز جوش و نوشش
- (۴) خماری داشتم من در ارادت

۷۹- اگر بخواهیم دو بیت هم وزن داشته باشیم، جاهای خالی ابیات زیر را باید با واژگان کدام گزینه تکمیل کنیم؟

«بنگر ز چون شدم چون گردون شدم وز ناوکت پرخون شدم از من چرا رنجیده‌ای؟
گر من در غمت خونم در گردنت فردا بگیرم دامنت از من چرا رنجیده‌ای؟»

(۱) عشقت - گردنده - بسوزم - یارا
(۲) غمت - حیران - بمانم - چنین
(۳) هجرت - سرگشته - بمیرم - بتا
(۴) دستت - دیوانه - کشته شدم - ای گل

۸۰- هجاهای بیت «هرچه نتوانیم با خود برد از این عبرت سرا / هست تا فرصت، برون از خانه می‌ریزیم ما» در کدام گزینه آمده است؟

(۱) -U-U-U-U-U-U-U-U-
(۲) -U-U-U-U-U-U-U-U-
(۳) -UU-UU-UU-UU-UU-
(۴) -UU-UU-UU-UU-UU-

جامعه‌شناسی (۳)

۸۱- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) برداشت روزافزون از منابع تجدیدناپذیر، از جمله تغییراتی است که یک نظام در خود ایجاد می‌کند.

(ب) با این‌که فضای مجازی معنای به‌روز بودن را در خود دارد ولی سبب می‌شود که به مطالب مهم نیز دسترسی یابیم و با وجود آزادی و قدرت، سرگرم شویم.

(ج) موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی، باعث شد جامعه‌شناسان علاقه‌مند شوند تا شباهت‌های جامعه و پدیده‌هایی هم‌چون ماشین و بدن انسان را برجسته کنند.

(د) ساختارهای اجتماعی جافته‌ها و باسابقه بر انسان‌ها مسلط هستند و سرنوشت آن‌ها را تعیین می‌کنند و افراد قدرت مقاومت در برابر آن‌ها را ندارند.

(۱) ص - غ - ص - غ - ص - غ
(۲) غ - غ - ص - غ
(۳) ص - غ - غ - ص
(۴) غ - ص - ص - غ

۸۲- عبارتهای زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول مرتبط هستند؟

اشتراک کنت و لمبروزو	(الف)	(ج)	ساختار اجتماعی
(د)	نظم اجتماعی و خلاقیت	آگاهی و معنا‌داری را مهم‌ترین ویژگی‌کنش اجتماعی می‌دانند.	(ب)

(۱) الف - ب - د - ج
(۲) ج - د - ب - الف
(۳) ج - ب - د - الف
(۴) الف - د - ب - ج

۸۳- به ترتیب، کدام گزینه در ارتباط با «پیامدهای یکسان‌نگاری طبیعت و جامعه بر انسان» و «پیامدهای نادیده‌گرفتن ویژگی‌های کنش اجتماعی» نادرست و درست می‌باشد؟

(۱) انسان صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات طبیعی دانسته می‌شود - بزرگ‌ترین کشتار جهان در جنگ‌های جهانی اول و دوم، میان توسعه‌یافته‌ترین کشورها رخ داد و با فاجعه‌ی هیروشیما و ناکازاکی پایان یافت.

(۲) انسان‌ها صرفاً مجریان نظم هستند - تأکید بر نظم طبیعی و یکسان دانستن آن با نظم اجتماعی موجب سرکوب روحیه‌ی خلاق انسان‌ها در بسیاری عرصه‌ها مانند ارتباط و اندیشه می‌شود.

(۳) تسلط انسان بر جامعه را همان‌گونه که بر طبیعت تسلط یافته است، به دنبال دارد - بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده‌ی ما محدود می‌شود و کسانی که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند، با انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی، مذهبی و ... دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند.

(۴) انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی بسازند - پیشرفت‌های چشمگیر جهان غرب در حوزه‌ی صنعت و فضا به کاهش بحران‌های زیست‌محیطی و فجایع انسانی منجر شده است.

۸۴- هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب نشانگر چیست؟

- بیان آن دسته از روابط علت و معلولی میان پدیده‌ها، دانش علمی و معتبر محسوب می‌شد که با حس و تجربه مشاهده‌پذیر باشد.
- به معنای نگاه کردن به مسائل جوانان از منظر خودشان و تلاش برای فهم آن‌ها است.
- جامعه با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت اداره می‌شود.

- برگزاری جشنواره‌های زیبایی در روزگار ما

- (۱) تبیین تجربی - همراهی همدلانه - نگاه از بیرون - تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده
- (۲) رویکرد پوزیتیویستی - همراهی همدلانه - دستاوردی انسانی نیست - آزادی و توانایی
- (۳) تبیین تجربی - تفهم - نگاه از بیرون - به‌روز بودن و هیجان
- (۴) پوزیتیویسم - فهم و همدلی - با دانش‌های ابزاری شناسایی می‌شود - به معنای آزادی و قدرت است

۸۵- هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب، ویژگی دیدگاه چه کسانی است؟

- جامعه‌شناسی را در زمره دانش‌های تجربی و ابزاری قرار داد.
- سلطه نظمی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد.
- می‌خواست مجرم بودن و نبودن را با مشاهده ویژگی‌های جسمانی و ظاهری تشخیص دهد.
- در ورای ابهام، راز و رمزی نهفته است که با هنر می‌توان به آن راه یافت.

- (۱) لمبروزو - ماکس وبر - لمبروزو - پاول کله
- (۲) کنت - ماکس وبر - پاول کله - لمبروزو
- (۳) ماکس وبر - کنت - لمبروزو - پاول کله
- (۴) کنت - ماکس وبر - لمبروزو - پاول کله

۸۶- کدام گزینه عبارات‌های زیر را به درستی کامل می‌کند؟ (به ترتیب)

- برای فهم انگیزه جوانان و نوجوانان نمی‌توان از استفاده کرد.
- اگر تفسیرهای جوانان را در نظر بگیریم، متوجه خواهیم شد که عامل اصلی گرایش این کاربران به اینترنت، این ابزار است.
- جامعه‌شناسی تبیینی، تفاوت میان جوامع مختلف را تنها می‌بیند.
- تأکید افراطی بر به تدریج سبب می‌شود افراد بدون آن‌که بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است، صرفاً آن را رعایت کنند.

- (۱) تفسیر کاربران از موقعیت - معنای استفاده از - تفاوتی کیفی - معنای نظم اجتماعی
- (۲) روش‌های تجربی - به‌روز بودن - تفاوتی آماری - معنای کنش اجتماعی
- (۳) عوامل صرفاً محسوس - معنای استفاده از - تفاوتی کیفی - ساختارهای اجتماعی
- (۴) روش‌های تجربی - معنای استفاده از - تفاوتی کمی - ساختارهای اجتماعی

۸۷- به ترتیب، کدام گزینه به سؤالات زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟

- چرا می‌توان تعداد کشته‌های دو جنگ جهانی را با تعداد کشته‌های حمله مغول به ایران مقایسه کرد؟
- در کدام نوع جامعه، جلب مشارکت و همکاری افراد براساس میل، رضایت و رغبت نیست؟
- اندیشه‌های جدید، شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ چگونه پدید می‌آیند؟
- تغییرات مهم نتیجه چیست؟

(۱) سقوط ارزش‌ها - نظم اجتماعی براساس مناسبات بیرونی - تأکید بر نظم موجود - آرمان‌ها و ارزش‌ها والاتر و انگیزه افراد برای تحقق بخشیدن به آن‌ها قوی‌تر باشد.

- (۲) اخلاق‌گریزی - جامعه مبتنی بر مناسبات بیرونی - فراتر رفتن از نظم موجود - کنش‌های انسان‌ها به عنوان صرفاً مجریان نظم
- (۳) اخلاق‌گریزی - جامعه مبتنی بر تبیین - فراتر رفتن از نظم موجود - آرمان‌ها و ارزش‌ها والاتر و انگیزه افراد برای تحقق بخشیدن به آن‌ها قوی‌تر باشد.
- (۴) انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی و مذهبی - نگاه از بیرون - حفظ نظم موجود - کاهش مشکلات احتمالی ساختارهای اجتماعی

۸۸- به ترتیب علت، مفهوم یا موضوع، پیامد عبارات‌های زیر کدام‌اند؟

- ضدارزش بودن کینه‌توزی و خودخواهی و ارزش بودن فداکاری قابل فهم نیست.
- هر چه همبستگی اجتماعی میان افراد یک گروه بیشتر باشد، انحرافات اجتماعی در آن گروه کاهش می‌یابد.
- یکسان دانستن طبیعت و جامعه بر انسان

- (۱) تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده - هم‌تغییری‌های قابل مشاهده - تقلیل انسان‌ها به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی
- (۲) استفاده از روش‌های تجربی - پدیده‌های هم‌تغییر - تقلیل انسان‌ها به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی
- (۳) استفاده از روش‌های تجربی - هم‌تغییری‌های قابل مشاهده - جامعه برخلاف طبیعت، محصول و مخلوق کنش‌های انسان‌ها است.
- (۴) تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده - پدیده‌های هم‌تغییر - تفاوت‌های بنیادی انسان‌ها با سایر موجودات طبیعی

- ۸۹- در مطالعه پدیده اجتماعی اعتیاد نوجوانان و جوانان به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای، به ترتیب دیدگاه مطالعات «تبیینی» و «تفسیری» چگونه است؟
- (۱) میان عواملی مانند میزان پرخاشگری، هیجان، خواب، وضعیت تحصیلات و تأهل با اعتیاد به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای رابطه وجود دارد - عامل اصلی اعتیاد و حضور افراطی جوانان و نوجوانان در فضاهای مجازی، معانی و انگیزه‌های استفاده از بازی‌های رایانه‌ای است.
- (۲) ارتباط میان اعتیاد و عواملی مانند سرگرمی، هیجان، آزادی و توانایی - لازم است با توجه به تفسیر کاربران از خودشان، به فهم همدلانه کنش‌های آن‌ها دست پیدا کنیم.
- (۳) ارتباط میان اعتیاد و عواملی مانند سرگرمی، هیجان، آزادی و توانایی - کنش اجتماعی آگاهانه و معنادار است و با توجه به تفسیر کاربران از موقعیت خاص خودشان باید به معنای علت اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای و اینترنت پی برد.
- (۴) میان عواملی مانند میزان پرخاشگری، توانایی، آزادی، تأهل و وضعیت تحصیلات رابطه وجود دارد - گرایش افراطی افراد به بازی‌های رایانه‌ای و اینترنت به عوامل قابل مشاهده بستگی دارد.

۹۰- به ترتیب هر عبارت نتیجه چیست؟

- رفتارهای متفاوت انسان‌ها در شرایط گوناگون

- مهم دانستن اراده و ارزش از سوی نظریه‌پردازان کنش اجتماعی

- از منظر جامعه‌شناسی تبیینی، برخی جوامع از برخی دیگر پیشرفته‌ترند.

- تغییر در پدیده‌هایی مانند ماشین و بدن و کنترل آن‌ها

- (۱) نمی‌توان رفتارهای انسان را فقط با روش تجربی تحلیل کرد - تابع آگاهی‌اند - همانند پدیده‌های طبیعی‌اند - تلاش برای شناخت قوانین ماشین و بدن، آن‌ها را تغییر داده و تحت سیطره انسان قرار می‌دهد.
- (۲) آگاهانه عمل می‌کنند و عملشان معنادار است - برخاسته از آگاهی‌اند - تفاوت کیفی با یکدیگر دارند - تا جایی که قوانین طبیعی اجازه می‌دهند.
- (۳) فعالیت معنادار با توجه به دیگری - برخاسته از آگاهی‌اند - مسیر یکسانی را طی می‌کنند - تسلط انسان بر آن‌ها و تغییر در قوانین طبیعت
- (۴) آگاهانه عمل می‌کنند و عملشان معنادار است - تابع آگاهی‌اند - در رفع نیازهای خود تواناترند - تا جایی که قوانین طبیعی اجازه می‌دهند.

جامعه‌شناسی (۱)

۹۱- هر عبارت به ترتیب پیامد، علت، معنا یا مفهوم کدام گزینه است؟

- تهدید دوام و بقای جهان اجتماعی

- در یک جهان سکولار، هویت معنوی افراد نمی‌تواند بروز اجتماعی داشته باشد.

- فرد با آموزش‌های اساسی و ماندگاری که در خانواده می‌بیند، اولین و مهم‌ترین آشنایی‌ها را با جهانی که در آن متولد شده است، پیدا می‌کند.

(۱) اشکال در بازتولید جهان اجتماعی - جلوگیری از تحصیل دختران محجبه در برخی جوامع غربی - جامعه‌پذیری

(۲) مواجه شدن با آسیب‌های بیشتر - امکان تحرک اجتماعی صعودی برای یک نژاد خاص - کنترل اجتماعی

(۳) عدم وجود روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی - امکان رأی دادن به قوانین الهی وجود ندارد - کنترل اجتماعی

(۴) اشکال در بازتولید جهان اجتماعی - هویت‌هایی که ابعاد متعالی انسان را نفی کنند، به رسمیت شناخته نمی‌شوند - جامعه‌پذیری

۹۲- به ترتیب هر عبارت به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- در فرآیندهای جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی جهان اسلام نقش مهمی دارد.

- روشی است که به واسطه آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود.

- تغییرات هویتی افراد، گاه از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی فراتر می‌رود.

(۱) امر به معروف و نهی از منکر - اقناع - تعارض فرهنگی

(۲) تبلیغ و اقناع - کنترل اجتماعی - ابداع و نوآوری

(۳) تشویق و پاداش - اقناع - فرصت‌ها و محدودیت‌ها

(۴) امر به معروف و نهی از منکر - تشویق و تنبیه - تعارض هویتی

۹۳- عبارتهای زیر به ترتیب با کدام قسمت نمودار مرتبط هستند؟

- فرزند وکیل که کارمند روابط عمومی یک شرکت می‌شود.

- دبیر جامعه‌شناسی دبیرستان آزادی، به دبیری جامعه‌شناسی

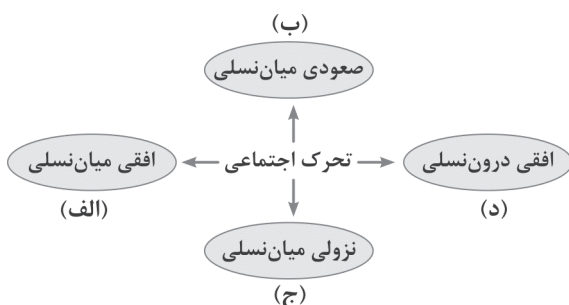
دبیرستان قدس منصوب می‌شود.

- فرزند کارمند بخش خدمات سازمان فرهنگ و ارتباطات که معاون

مدیر کل می‌شود.

- فرزند مدیر کل سازمان خدمات درمانی به مدیر کلی سازمان تأمین

اجتماعی می‌رسد.

(۴) ج - د - الف - ب

(۳) ب - د - الف - ج

(۲) ج - د - ب - الف

(۱) ج - الف - ب - د

۹۴- هر عبارت به ترتیب علت کدام گزینه است؟

- فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند.
- جهان اجتماعی روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد.
- عدم پایبندی به حقوق و تکالیف نقش

- (۱) افراد کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند - انطباق افراد با انتظارات جامعه به سختی انجام می‌شود - تبلیغ و تنبیه
- (۲) قدرت اقناعی بیشتر - با مشکل در بازتولید خود مواجه می‌شود - کزروی اجتماعی
- (۳) درونی شدن فرهنگ - بر دوام و بقای آن تأکید می‌شود - از خودبیگانگی
- (۴) قدرت اقناعی بیشتر - انسجام بیشتری می‌یابد - خودباختگی

۹۵- کدام یک از گزینه‌های زیر، فرآیند جامعه‌پذیری را به درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) جهان اجتماعی برای بقا و تداوم خود ← فرد را به عنوان یکی از اعضای خود به رسمیت می‌شناسد ← ویژگی‌های متناسب با آن فرد را به او آموزش می‌دهد ← فرد حقوق و تکالیف خود را برای جهان اجتماعی تعیین می‌کند.
- (۲) هر فرد در یک جهان اجتماعی متولد می‌شود ← جهان اجتماعی پس از تولد هر فرد ← بخشی از هویت اجتماعی او را تعیین می‌کند ← فرد آموزش‌های اساسی و ماندگار خود را از رسانه‌های جمعی می‌بیند ← به تدریج با موقعیتش در جهان اجتماعی و حقوق و تکالیفی که برعهده دارد، آشنا می‌شود.
- (۳) جهان اجتماعی برای بقا و تداوم ← اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه زندگی خود را به فرد آموزش می‌دهد ← فرد برای مشارکت در جهان اجتماعی ← شیوه زندگی در آن را می‌آموزد ← به تدریج با موقعیتش در جهان اجتماعی و حقوق و تکالیفی که برعهده دارد، آشنا می‌شود.
- (۴) جهان اجتماعی فرد را به عنوان یکی از اعضای خود به رسمیت می‌شناسد ← برای فرد ویژگی‌هایی متناسب با موقعیتی که در آن قرار گرفته است، در نظر می‌گیرد ← پذیرش فرهنگ جامعه ← انطباق دادن فرد با انتظارات جامعه ← بازتولید هویت اجتماعی ← فرد به تدریج با موقعیتش در جهان اجتماعی و حقوق و تکالیفی که دارد، آشنا می‌شود.

۹۶- با توجه به عبارت‌های زیر، منظور از قسمت‌های مشخص شده را کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟ (به ترتیب)

- اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند، به دنبال آورد ...
- رفتارهایی که برخلاف عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای جامعه هستند.

- (۱) هنجارها و نمادها - تعارض فرهنگی - کزروی اجتماعی
- (۲) عقاید و ارزش‌ها - تشویق و تأیید جهان‌های اجتماعی - اقناع
- (۳) هنجارها و نمادها - تشویق و تأیید جهان اجتماعی - اقناع
- (۴) عقاید و ارزش‌ها - تعارض فرهنگی - کزروی اجتماعی

۹۷- تعارض فرهنگی گاه ناشی از است و به بازمی‌گردد و گاه، ناشی از است و پیامد است.

- (۱) علل بیرونی - هر نوع ابداع و نوآوری اعضای جهان اجتماعی - علل درونی - تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر
- (۲) علل درونی - نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی - علل بیرونی - تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر
- (۳) علل بیرونی - هر نوع ابداع و نوآوری اعضای جهان اجتماعی - علل درونی - هر نوع مواجهه با جهان‌های اجتماعی دیگر
- (۴) علل درونی - نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی - علل بیرونی - هر نوع مواجهه با جهان‌های اجتماعی دیگر

۹۸- شیوه غیررسمی تشویق و تنبیه بیشتر در و انجام می‌شود و شیوه رسمی پاداش و مجازات، بیشتر توسط و صورت می‌گیرد و از دو شیوه رسمی و غیررسمی، آثار و نتایج عمیق‌تری دارد.

- (۱) خانواده - عموم افراد جامعه - ادارات - پلیس - شیوه غیررسمی
- (۲) همسالان - ادارات - دادگاه - خانواده - شیوه رسمی
- (۳) دادگاه - زندان - سازمان‌ها - مؤسسات اجتماعی - شیوه رسمی
- (۴) خانواده - مؤسسات اجتماعی - سازمان‌ها - عموم افراد جامعه - شیوه غیررسمی

۹۹- با توجه به موقعیت اجتماعی و تحرک اجتماعی افراد، به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر با کدام یک از جهان‌های اجتماعی ارتباط دارد؟

- در این جهان، موقعیت اجتماعی افراد به رابطه آن‌ها با زمین بستگی داشت.
- جامعه‌ای که صرفاً برای یک نژاد خاص، امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می‌آورد.
- جهانی که حول ارزش‌های دنیوی و این‌جهانی، تحرک اجتماعی را به رسمیت می‌شناسد.
- جامعه‌ای که تحرک اجتماعی صعودی را تنها برای کسانی ممکن می‌سازد که منابع ثروت را در اختیار دارند.

- (۱) نظام ارباب، رعیتی - جهان متجدد - نظام‌های لیبرالی - جامعه سرمایه‌داری
- (۲) جوامع فئودالی غربی - نظام سرمایه‌داری - نظام‌های سکولار - جوامع کمونیستی
- (۳) جوامع فئودالی غربی - جامعه آپارتاید - جهان سکولار - جامعه سرمایه‌داری
- (۴) نظام ارباب، رعیتی - جدائزادی - جهان متجدد - جوامع کمونیستی

۱۰۰- افراد در بدو تولد، خود را به صورت انفعالی در محیط خانواده و غیره می‌پذیرند. با گذر زمان، آن‌ها به گونه‌ای فعال، با محیط اجتماعی خود برخورد می‌کنند؛ خود را به دست می‌آورند و متناسب با این هویت اجتماعی جدید، از برخوردار می‌شوند، پس افراد به تدریج با فعالیتشان، موقعیت و خود را به دست می‌آورند.

- (۱) هویت اجتماعی اکتسابی - هویت انتسابی - هویت انتسابی جدیدی - هویت انتسابی
- (۲) هویت اجتماعی انتسابی - موقعیت اجتماعی - هویت انتسابی جدیدی - هویت اکتسابی
- (۳) هویت اجتماعی انتسابی - هویت اکتسابی - موقعیت اجتماعی جدیدی - هویت اکتسابی
- (۴) هویت اجتماعی اکتسابی - تحرک اجتماعی - هویت اکتسابی جدیدی - هویت انتسابی

جامعه‌شناسی (۲)

۱۰۱- هر عبارت به ترتیب پیامد، معنا یا مفهوم، علت کدام گزینه را نشان می‌دهد؟

- لرد جان راسل از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند خودداری کرد.

- حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری از دیدگاه مارکس

- آزادی اقتصادی

- (۱) لیبرالیسم اولیه - نقد سرمایه‌داری - باز کردن راه استثمار برای صاحبان ثروت
- (۲) حاکمیت لیبرالیسم اولیه - عبور از فردگرایی لیبرالیستی - عدالت اجتماعی
- (۳) حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی - انقلاب - باز کردن راه استثمار برای صاحبان ثروت
- (۴) دخالت دولت در اقتصاد - از بین رفتن مالکیت خصوصی - توزیع مناسب ثروت

۱۰۲- در ارتباط با پیامدهای لیبرالیسم اولیه، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) موانع پیشین مانند غیرقابل فروش بودن زمین را از پیش پای صاحبان ثروت برداشت.
- (۲) روابط اجتماعی ارباب - رعیتی را در هم ریخت، کشاورزان را از بردگی رها کرد و به آن‌ها اجازه مهاجرت داد.
- (۳) صاحبان سرمایه به بهره‌کشی از بردگان جدیدی پرداختند که ظاهراً از همه قید و بندهای پیشین آزاد شده بودند.
- (۴) کارگران سرمایه وجود خود را آزادانه به صاحبان ثروت و صنعت می‌فروختند و سرمایه‌داران آزادی فعالیت کارگران را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند.

۱۰۳- به ترتیب هر عبارت به کدام مفهوم یا موضوع اشاره دارد؟

- نخستین چالش در کشورهای غربی

- مشکلات جوامع سوسیالیستی

- رویکرد مارکس به عالم

- طبقه و نظام طبقاتی را محصول سرمایه‌داری می‌دانستند.

- (۱) چالش فقر و غنا - از بین رفتن آزادی افراد - سکولار - مارکسیست‌ها
- (۲) چالش معرفتی و علمی - توزیع مناسب ثروت - دنیوی - مارکسیست‌ها
- (۳) چالش بلوک شرق و غرب - عدالت اجتماعی - سکولار - نظریه پردازان لیبرال
- (۴) چالش فقر و غنا - پیدایش طبقه جدید - غربی و سکولار - نظریه پردازان سوسیالیست

۱۰۴- در ارتباط با بلوک شرق و بلوک غرب، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) با دو اقتصاد و سیاست متفاوت جهان را به دو قطب اصلی تقسیم کرده بودند.
- (۲) از نظر سیاسی، اقتصادی، جغرافیایی و فرهنگی در دو بخش متمایز و جدا قرار می‌گرفتند.
- (۳) آمریکا و شوروی به عنوان دو ابرقدرت در مرکز این دو قطب قرار داشتند و هر دو بلوک درون فرهنگ غرب قرار داشتند.
- (۴) چالش و نزاع بلوک شرق و غرب در تمام قرن بیستم تا فروپاشی بلوک شرق در سال ۱۹۹۱م ادامه یافت.

۱۰۵- هر یک از عبارات زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول مرتبط است؟

- بین فرهنگ‌های مختلف شکل نگرفت.

- کمونیسم

- شعار جوامع سوسیالیستی

- ارباب، رعیتی

(الف)	چالش بلوک شرق و غرب	اقتصاد قرون وسطی	(ج)
عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت	(د)	(ب)	به مالکیت خصوصی قائل نیست.

(۴) د - الف - ج - ب

(۳) د - ب - الف - ج

(۲) الف - د - ج - ب

(۱) د - ج - الف - ب

- ۱۰۶- به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟
 الف) از نظر ریکاردو، جمعیت‌شناس انگلیسی، کسانی که در فقر متولد می‌شوند، حق حیات ندارند.
 ب) طرفداران نظریه‌های لیبرالیستی که جریان چپ نام گرفته بودند، احزاب سوسیالیستی و کمونیستی را تشکیل دادند.
 ج) از نظر مارکس، حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری، فقط با یک انقلاب قابل حل بود.
 د) دیکنز در رمان «الیور توئیست» نوانخانه‌ها و فیلسوفانی را که مدافع آن‌ها بودند، به سخره گرفت.
 (۱) غ - ص - ص (۲) غ - غ - ص (۳) ص - ص - ص (۴) ص - غ - غ - ص
- ۱۰۷- نظریه پردازان لیبرال، را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند و هر نوع مداخله دولت در اقتصاد بودند. آنان حتی را بیهوده می‌دانستند. لیبرالیسم اولیه نیز با تکیه بر شعار و به ویژه، راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و را نادیده گرفت و بدین ترتیب نخستین چالش که چالش است، در جهان غرب شکل گرفت.
 (۱) حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری - مخالف - نظام طبقاتی - عدالت - عدالت اجتماعی - آزادی - بلوک شرق و غرب
 (۲) آزادی فعالیت صاحبان سرمایه - مخالف - کمک به مستمندان - آزادی - آزادی اقتصادی - عدالت - فقر و غنا
 (۳) حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری - موافق - مقابله با قحطی - عدالت - عدالت اقتصادی - آزادی - فقر و غنا
 (۴) آزادی فعالیت صاحبان سرمایه - موافق - عدالت اقتصادی - آزادی - آزادی معنوی - عدالت - بلوک شرق و غرب
- ۱۰۸- بلوک شرق و غرب به ترتیب شامل چه کشورهایی بود و این چالش و نزاع تا چه زمانی ادامه یافت؟
 (۱) بلوک شرق شامل شوروی سابق، کشورهای اروپایی شرقی و چین بود و بلوک غرب، آمریکا و اروپای غربی را دربر می‌گرفت - تا زمان فروپاشی بلوک شرق در سال ۱۹۹۱م ادامه یافت.
 (۲) شامل نظام‌های سرمایه‌داری بود و دیگری، جوامع سوسیالیستی را دربر می‌گرفت - تا زمان فروپاشی بلوک شرق در سال ۱۹۱۹م ادامه یافت.
 (۳) بلوک شرق شامل آمریکا و اروپای شرقی بود ولی بلوک غرب شامل شوروی سابق و چین بود - تا زمان فروپاشی بلوک غرب در سال ۱۹۱۹م ادامه یافت.
 (۴) شامل شوروی سابق و اروپای غربی بود و دیگری جوامع کمونیستی و سوسیالیستی را دربر می‌گرفت - تا زمان فروپاشی بلوک غرب در سال ۱۹۹۱م ادامه یافت.
- ۱۰۹- به ترتیب «اشتراک راسل و ریکاردو»، «افتراق آیزایا برلین و مالتوس» و «اشتراک سوسیالیسم و کمونیسم» را کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟
 (۱) مخالف دخالت دولت در اقتصاد - مدافع آزادی صاحبان سرمایه - جامعه‌گرا
 (۲) نفی حق حیات کسانی که در فقر متولد می‌شوند - مدافع دخالت دولت در اقتصاد - فردگرا
 (۳) مخالف دخالت دولت در اقتصاد - نقد لیبرالیسم - جامعه‌گرا
 (۴) نفی حق حیات کسانی که در فقر متولد می‌شوند - نقد لیبرالیسم - فردگرا
- ۱۱۰- لیبرالیسم قرن‌های هجدهم و نوزدهم را چه می‌نامند و به ترتیب «چالش بلوک شرق و غرب» و «چالش فقر و غنا» براساس اندیشه‌های کدام حزب یا احزاب شکل گرفتند؟
 (۱) لیبرالیسم قرون وسطی - مخالفان سرمایه‌داری و طرفداران جریان چپ - مخالفان و منتقدان لیبرالیسم اولیه
 (۲) لیبرالیسم متقدم - طرفداران آزادی فعالیت صاحبان سرمایه - مخالفان آزادی اقتصادی
 (۳) لیبرالیسم فردی و اقتصادی - طرفداران نظریه‌های لیبرالیستی - طرفداران احزاب سوسیالیستی و کمونیستی
 (۴) لیبرالیسم اولیه - مخالفان و طرفداران سرمایه‌داری طی قرن بیستم - لیبرالیسم اولیه

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۱۳

جمعه ۱۴۰۱/۱۰/۰۲

آزمون‌های سراسر گاج

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

سوالات آزمون

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۰۰	مدت پاسخگویی: ۱۰۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

مدت پاسخگویی	شماره سؤال		وضعیت پاسخگویی	تعداد سؤال	مواد امتحانی	ردیف
	از	تا				
۲۰ دقیقه	۱۱۱	۱۳۰	اجباری	۲۰	زبان عربی (اختصاصی)	۱
۲۰ دقیقه	۱۳۱	۱۴۰	اجباری	۱۰	تاریخ ۳	۲
	۱۴۱	۱۵۰	زوج کتاب	۱۰	تاریخ ۱	
	۱۵۱	۱۶۰		۱۰	تاریخ ۲	
۲۰ دقیقه	۱۶۱	۱۷۰	اجباری	۱۰	جغرافیا ۳	۳
	۱۷۱	۱۸۰	زوج کتاب	۱۰	جغرافیای ایران	
	۱۸۱	۱۹۰		۱۰	جغرافیا ۲	
۳۰ دقیقه	۱۹۱	۲۰۰	اجباری	۱۰	فلسفه ۲	۴
	۲۰۱	۲۱۰		۱۰	منطق	
	۲۱۱	۲۲۰		۱۰	فلسفه ۱	
۱۰ دقیقه	۲۲۱	۲۳۰	اجباری	۱۰	روان‌شناسی	۵

زبان عربی (اختصاصی)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ أَوْ الْمَفْهُومِ (۱۱۹ - ۱۱۱):

۱۱۱- ﴿يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَ أُوْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَ اَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ﴾

۱) «ای پسر دلبندم، نماز را اقامه کن و دستوردهنده به نیکی باش و از کار بد دور شو!»

۲) «ای پسر، نماز بخوان و به کار نیکو امر کن و از کار زشت نهی شو!»

۳) «ای پسرکم، نماز را بر پا دار و به کار خوب دستور بده و از کار زشت بازدار!»

۴) «ای پسرک من، نماز را بر پای دار و به کار خوب دعوت کن و از کار زشت نهی کن!»

۱۱۲- «لَوْ بَنَيْتَ مَخْتَبِرًا صَغِيرًا لِنَفْسِي لِأَجْرِيْتِ فِيهِ تِجَارِي وَ أَفَدْتُ بَعْضَ النَّاسِ!»:

۱) چنانچه آزمایشگاهی کوچک برای خودم ساخته بودم، تجاریم را در آن اجرا می‌کردم و به برخی از مردم فایده می‌رساندم!

۲) هر گاه خودم آزمایشگاه کوچکی می‌ساختم، در آن تجربه‌هایم را اجرا کرده، بعضی از مردم سودمند می‌شدند!

۳) اگر برای خودم آزمایشگاه کوچکی بسازم، تجربه‌هایم را در آن اجرا می‌کنم و به برخی از مردم سود می‌رسانم!

۴) اگر برای خودم آزمایشگاهی کوچک ساخته بودم تا تجربه‌هایم را در آن اجرا کنم، به بعضی از مردم فایده می‌رساندم!

۱۱۳- «كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ أَعْلَمُ بِمَا يُكْتَمُ فَيَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ!»:

۱) انگار که آنان نمی‌دانند که الله به آن چه که پنهان شده عالم‌تر است، زیرا آن چه را که در دل هایشان نیست، بر زبان می‌آورند!

۲) گویی که ایشان نمی‌دانستند که خدا بر هر چه گمان می‌شود داناتر است، چون که می‌گویند با زبان هایشان چیزی را که در دل هایشان نمی‌باشد!

۳) مثل این که آن‌ها نمی‌دانند که همانا خداوند بدان چه که پنهان می‌نماید آگاه‌تر است، چون آن چه را که در دل هایشان نیست، با دهان هایشان می‌گویند!

۴) گویی که ایشان نمی‌دانند که خداوند داناتر است به آن چه که پنهان می‌شود، چه با دهان‌های خود چیزی را می‌گویند که در دل هایشان نیست!

۱۱۴- «لَا تُمَيِّتُوا الْقُلُوبَ بِكَثْرَةِ الطَّعَامِ وَ الشَّرَابِ فَإِنَّ الْقَلْبَ يَمُوتُ كَالزَّرْعِ إِذَا كَثُرَ عَلَيْهِ الْمَاءُ!»:

۱) دل‌ها را با خوراک و آب بیش از اندازه نمیرانید، زیرا دل مانند کاشته است، هرگاه آب بر آن زیاد شود، می‌میرد!

۲) قلب‌هایتان را با غذا و نوشیدنی زیاد نمیرانید، چرا که قلب هم مانند گیاه هر وقت آب بر آن افزون شود، می‌میرد!

۳) قلب‌ها نباید با زیادی خوراک و نوشیدنی بمیرند، چرا که قلب مانند گیاه می‌میرد، هرگاه بر آن زیادی آب دهید!

۴) دل‌ها را با زیادی خوراک و نوشیدنی نمیرانید، زیرا دل هم چون کشت می‌میرد، هرگاه آب بر آن زیاد گردد!

۱۱۵- «تُعْطَى هَذِهِ الْجَائِزَةُ سَنَوِيًّا لِمَنْ يُفِيدُ الْبَشَرِيَّةَ فِي مَجَالَاتٍ مُحَدَّدَةٍ!»:

۱) این جایزه سالانه به کسی اهدا می‌گردد که انسان‌ها از وی در زمینه‌های مشخصی، سود می‌برند!

۲) این جایزه هر ساله به کسی داده می‌شود که در عرصه‌های مشخص شده‌ای به بشریت، فایده می‌رساند!

۳) این جایزه‌ای است که سالانه به کسی اعطا می‌شود که به بشریت در عرصه‌های مختلف، خدمت رسانده باشد!

۴) همه ساله این جایزه تنها به کسانی داده می‌شود که به بشریت در زمینه‌های مشخص شده‌ای، بهره رسانده باشند!

۱۱۶- عَيْنُ الْخَطَأِ:

۱) الْخُلُقُ السَّيِّئُ يَعْذِبُ صَاحِبَهُ: اخلاق بد، صاحبش را عذاب می‌دهد!

۲) عَاقِبِي الْأَحْمَقِ بِالسَّكُوتِ عَنْهُ: احمق با سکوت در برابرش کیفر داده می‌شود!

۳) لَا أَسْبُ مِنْ كَانِ سَيِّئِي: به کسی که به من دشنام داده بود، دشنام نمی‌دهم!

۴) هَذَا الصَّمْتُ أَبْلَغُ مِنَ الْكَلَامِ جَدًّا! این سکوت از سخن گفتن، بسیار بلیغ‌تر است!

۱۱۷- عَيْنُ الْخَطَأِ:

۱) كَانَتْ تَمَنَّى الْمَزَارِعِينَ أَنَّ الْمَطَرَ يَنْزِلُ كَثِيرًا! آرزوی کشاورزان بود که باران، بسیار نازل شود!

۲) هَذَا الْعُنْوَانُ نُشِرَ خَطَأً فِي إِحْدَى الصُّحُفِ الْفَرَنْسِيَّةِ! این تیتیر به شکل اشتباه در یکی از روزنامه‌های فرانسوی منتشر شد!

۳) لِأَنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا فَأَوْفُوا بَعْهُدِكُمْ! چون پیمان مورد پرسش است، پس به عهدهایتان وفا کنید!

۴) لَا تَهْنُوا فِي آدَاءِ الْوَاجِبَاتِ إِذَا تَرِيدُونَ السَّعَادَةَ! اگر خوشبختی را می‌خواهید، در انجام تکالیف خود دچار سستی نشوید!

۱۱۸- «قاسم را می بینم، در حالی که میان دو درخت نشسته است!»؛ عین الصحيح:

- (۱) أرى قاسماً هو يجلس عند الشجرتين!
(۲) شاهدت قاسماً و هو يجلس عند الشجرتين!
(۳) أشاهد قاسماً و هو جالس بين الشجرتين!
(۴) أشاهد قاسماً و جالساً بين الشجرتين!

۱۱۹- «أغضض من صوتك إن أنكرا الأصوات لصوت الحمير»؛ عین ما يناسب مفهوم الآية:

- (۱) إن الأعمال أعلى صوتاً من الأقوال!
(۲) إن كان الكلام من فصة فالسكوت من ذهب!
(۳) الصوت العالي دليل على ضعف موقفك!
(۴) لا فائدة للصراخ في أمة صماء!

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۱۲۲ - ۱۲۰):

۱۲۰- «قام ألفرد بإنشاء عشرات المصانع في عشرين دولة و كسب من ذلك ثروة كبيرة!»:

- (۱) قام: فعل ماضٍ - للمفرد المذكر الغائب - مجرّد ثلاثي (مصدره: إقامة) - معرب / فعل و فاعله الاسم الظاهر «ألفرد»
(۲) إنشاء: اسم - مفرد مذکر - مصدر على وزن إفعال - معرب / مجرور بحرف الجر و علامة جرّه الكسرة
(۳) المصانع: اسم - جمع تكسير (مفرده: المصنع و هو اسم مكان) - معرّف بأل / مضاف إليه و مجرور بالكسرة
(۴) عشرين: «جمع سالم للمذكر» اسم - نكرة - معرب / مجرور بحرف الجرّ «في» و علامة جرّه الياء

۱۲۱- «يا أيتها النفس المطمئنة إرجعي إلى ربك راضية مرضية»:

- (۱) النفس: اسم - مفرد مذکر (جمعه: أنفاس) - معرّف بأل - معرب
(۲) المطمئنة: مفرد مؤنث - اسم فاعل من مصدر إطمئنان / صفة و موصوفه «النفس»
(۳) إرجعي: فعل أمر - للمفرد المؤنث المخاطب - مجرّد ثلاثي (مصدره: رجوع) / فعل و الجملة فعلية
(۴) مرضية: اسم - مفرد مؤنث - نكرة - معرب / حال ثانٍ و منصوب بالفتحة

۱۲۲- «إعلموا أنّ حوائج الناس إليكم من نعم الله عليكم!»:

- (۱) إعلموا: فعل أمر - للجمع المذكر المخاطب - متعدّ / فعل مع فاعله و الجملة فعلية
(۲) حوائج: اسم - جمع تكسير (مفرده: حاجة) - معرب / اسم «أنّ» المشبهة بالفعل و منصوب بالفتحة و خبره «إليكم»
(۳) الناس: اسم - جمعه «أناس» - معرّف بأل - معرب / مضاف إليه و مجرور بالكسرة الظاهرة
(۴) نعم: جمع تكسير أو مكسر و مفرده: النعمة - معرب / مجرور بحرف الجرّ و علامة جرّه الكسرة

■ عین المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (۱۳۰ - ۱۲۳):

۱۲۳- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) اللّاعبون الإيرانيون رجّعوا من المسابقة!
(۲) الإنسان الذي يفتخر بنفسه كثيراً
(۳) دغ شاتمك مهاناً ترضي الرّحمن!
(۴) لكلّ اختراع علمي في التّقنيّة وجهان!

۱۲۴- «بعد وقوع الزلزال البيوت على رأس الناس!»؛ عین المناسب للفرغ:

- (۱) إنهدمت (۲) خرّبت (۳) هدّمت (۴) عصفت

۱۲۵- يُستخدم لفظ «الجبار» لله و في هذه الحالة يعني

- (۱) مجيباً (۲) قادراً (۳) مظلوماً (۴) بصيراً

۱۲۶- عین «أفعل» مؤنّته «فعلی»:

- (۱) من يخدم الناس لرضاية الرّب فهو أحسن الناس!
(۲) لا أعلم أنّ هذه القضية صدق أم كذب!
(۳) لا عجب أنّك لا يعجبك اللون الأسود!
(۴) الأيكم هو الذي لا يستطيع التكلّم!

۱۲۷- عین اسم المكان مضافاً:

- (۱) عمارة جدّي تقع بعد ثلاثة كيلومترات!
(۲) مطبعة الجامعة كانت مملوءة بالطلاب و الطالبات!
(۳) إنّه قام بإنشاء عشرات المصانع!
(۴) «و جعلنا السماء سقفاً محفوظاً»

۱۲۸- عین الخطأ في نوع «لا»:

- (۱) إنّ الله لا يحبّ البخيل! (نافية للفعل المضارع)
(۲) عليك بالتقدّم ولكن لا تعجل! (ناهية)
(۳) المتجنّس في أمور الناس لا راحة له! (نافية للجنس)
(۴) لا تتعلّم ما يضرّك في الحياة! (نافية للجنس)

۱۲۹- عین ما فيه الحال:

- (۱) شاهدت علماء دؤوبین يعملون في هذا المشروع!
(۲) كان العلماء يعملون على تطوير هذه المادّة دؤوبين!
(۳) تنبّه الطلاب المتكاسلون و أصبحوا دؤوبين في الدراسة!
(۴) إنّ الأشخاص الدؤوبين يحقّقون أهدافهم و إن كانت بعيدة المنال!

۱۳۰- عین ما فيه الحال أقل:

- (۱) من عاش بخيلاً مات و هو خاسراً!
(۲) إنّ الله العظيم يتكلّم عن الموضوع كاذباً!
(۳) يبقى المحسن حياً ممدوحاً و إنّ نُقل إلى منازل الأموات!
(۴) يشجّع المتفّرّجون فرحين فريقهم و هو فائز!

تاریخ

۱۳۱- شیوه تولید شبانکارگی مختص چه کسانی بود و کدام عبارت درباره آن‌ها صحیح است؟

- (۱) کشاورزان - اغلب زمین نداشتند و در اراضی مالکان کار می‌کردند.
(۲) روستاییان - یکی از منابع تأمین نیروی نظامی حکومت قاجار بودند.
(۳) ایلات - نسبت به روستاییان وضعیت بهتری داشتند.
(۴) عشایر - یک‌سوم از تولیدات خود را به عنوان بهره مالکانه به دولت می‌پرداختند.

۱۳۲- در دوره قاجاریه، به چه علت تولید و صادرات پنبه از ایران افزایش یافت و چه عاملی به این روند کمک کرد؟

- (۱) حمایت‌های بازرگانان روسی و ارمنی - بالا رفتن استانداردهای تولید
(۲) تغییر شیوه‌ها و ابزارهای تولید - نصب دستگاه‌های پنبه‌پاک‌کنی و توزیع بذر
(۳) تجاری شدن کشاورزی ایران - مشارکت تجار ایرانی و خارجی در تولید
(۴) جنگ داخلی آمریکا - حمایت‌های مالی بازرگانان روسی و ارمنی

۱۳۳- در دوره مظفردالدین شاه، برای مقابله با قحطی چه اقدامی صورت گرفت؟

- (۱) بهبود شیوه‌ها و ابزارهای تولید در بخش کشاورزی
(۲) تشویق کشاورزان به کشت سیب‌زمینی
(۳) گسترش واردات محصولات جدید کشاورزی از اروپا
(۴) حمایت از تجار خارجی برای مشارکت در تولید محصولات کشاورزی

۱۳۴- کدام عبارت‌ها درباره «زمینه‌های نهضت مشروطه» صحیح است؟

- (الف) طمع‌ورزی و فساد مالی درباریان و امتیازات متعددی که به خارجی‌ان داده می‌شد، زمینه سلطه بیگانگان را بر ایران فراهم کرده بود.
بارزترین نتیجه این وضعیت، ضعف حکومت قاجار بود.
(ب) در آستانه انقلاب مشروطه، روحانیون و حوزه‌های علمیه شیعه به استحکام و انسجام سیاسی و مبارزاتی رسیده بودند و ارتباط منظمی میان علما و مردم به وجود آمد.
(ج) دادن امتیازات، گرفتن وام و اعمال حق کاپیتولاسیون که از عهدنامه گلستان برقرار شد و همچنین دخالت‌های دولت‌های بیگانه در امور داخلی ایران، احساسات ملی را جریحه‌دار کرد.
(د) اعزام دانشجویان به خارج، سفرهای درباریان به خارج و مهاجرت برخی از ایرانیان به کشورهای مختلف، زمینه‌های ورود تفکر مشروطه‌خواهی به ایران را فراهم آورد.

- (۱) الف - ب (۲) ب - د (۳) الف - ج (۴) ج - د

۱۳۵- اولین جرقة نهضت مشروطه از کجا زده شد و رهبری این حرکت را چه کسی بر عهده داشت؟

- (۱) اعتراض مردم به اقدام مسیو نوز در پوشیدن لباس روحانیت در مراسم سال نو - آیت‌الله بهبهانی
(۲) احداث ساختمان بانک استقراضی روس در محل یک قبرستان متروک - آیت‌الله طباطبایی
(۳) حرکت جمعی از مردم در بست‌نشینی در حرم عبدالعظیم در شهر ری - آیت‌الله طباطبایی
(۴) اجتماع مردمی در منزل علما در واکنش به فلک شدن بازرگانان توسط دولت - آیت‌الله بهبهانی

۱۳۶- مشروطه خواهان در جریان کدام مهاجرت و بست نشینی، خواسته های خود را از طریق سفیر عثمانی به گوش مظفرالدین شاه رساندند و از

جمله خواسته های مشروطه خواهان چه بود؟

- (۱) مهاجرت صغری - ایجاد عدالتخانه در همه شهرها برای رسیدگی به شکایت های مردم
- (۲) تحصن در حرم عبدالعظیم - عمل به قانون اساسی به دور از ملاحظه های شخصی
- (۳) مهاجرت کبری - برکناری عین الدوله از صدارت
- (۴) تحصن در حرم حضرت معصومه - تشکیل دارالشورا

۱۳۷- کشمکش محمدعلی شاه قاجار با مجلس شورای ملی از کجا آغاز شد؟

- (۱) عدم دعوت نمایندگان مجلس برای شرکت در جشن تاج گذاری
- (۲) خودداری محمدعلی شاه از امضای متمم قانون اساسی
- (۳) به توپ بستن ساختمان مجلس شورای ملی توسط لیاخوف روسی
- (۴) اقدام مشروطه خواهان در سوء قصد به جان محمدعلی شاه در یکی از خیابان های تهران

۱۳۸- چه تعداد از عبارات های زیر، درباره قرارداد ۱۹۰۷ صحیح است؟

(الف) حضور آلمان به عنوان یک قدرت جدید در صحنه سیاست جهان از جمله عوامل مؤثر در انعقاد این قرارداد بود.
(ب) با پادرمیانی فرانسه، میان دو دولت روسیه و انگلستان به منظور تقسیم ایران بین دو کشور، منعقد شد.

(ج) پس از امضای قرارداد، سفیران روس و انگلیسی رسماً دولت ایران را از آن قرارداد مطلع کردند و در مقابل، نمایندگان مجلس به اتفاق آراء، آن را رد کردند.

(د) انعقاد این قرارداد همزمان با اولین دوره مجلس شورای ملی و اجرای آن مربوط به پس از انحلال دومین دوره مجلس شورای ملی ایران می باشد.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۳۹- میرزا علی اصغرخان امین السلطان، که بود؟

- (۱) یکی از مخالفان جدی مشروطه بود که بعد از تنظیم و تصویب قانون اساسی از سوی مظفرالدین شاه وارد ایران شد.
- (۲) یکی از مخالفان مشروطه بود که در اروپا به سر می برد و به دعوت محمدعلی شاه تحت حمایت روس ها وارد کشور شد.
- (۳) نخست وزیر محمدعلی شاه بود و شاه، قتل او توسط طرفداران مشروطه را بهانه ای برای تعطیلی مجلس قرار داد.
- (۴) از جمله مشروطه خواهان بود که بعد از به توپ بستن مجلس، به همراه میرزا جهانگیرخان صوراسرافیل اعدام شد.

۱۴۰- پس از آن که مجلس دوم مشروطه منحل شد؛

(۱) به دستور احمد شاه قاجار - انگلستان قوایی از هندوستان را وارد جنوب ایران کرد.

(۲) توسط نخست وزیر وقت ایران - انبوه تظاهرکنندگان مردمی به خصوص زنان به مجلس حمله کردند.

(۳) به درخواست دولت روسیه - روس ها نیروهای خود را از آذربایجان تا خراسان در خاک ایران مستقر کردند.

(۴) در پی اشغال ایران توسط روس ها - آیت الله آخوند خراسانی به همراه جمعی از عشیره های شیعه عراق به ایران عزیمت کرد.

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (تاریخ ۱)، شماره ۱۴۱ تا ۱۵۰ و زوج درس ۲ (تاریخ ۲)، شماره ۱۵۱ تا ۱۶۰، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

تاریخ (۱) (سؤالات ۱۴۱ تا ۱۵۰)

۱۴۱- به ترتیب پرسش های زیر، به کدام مراحل پژوهش در تاریخ اشاره دارند؟

(الف) نقش روحانیت در شکل گیری انقلاب مشروطه تا چه میزان بوده است؟

(ب) آیا نویسنده کتاب، خود شاهد وقایع بوده یا آن را از زبان دیگران نقل کرده است؟

- (۱) انتخاب موضوع - تحلیل و تفسیر اطلاعات
- (۲) تحلیل و تفسیر اطلاعات - شناسایی منابع
- (۳) تدوین پرسش های تحقیق - شناسایی منابع
- (۴) گردآوری و تنظیم اطلاعات - تحلیل و تفسیر اطلاعات

۱۴۲- چه تعداد از گزاره‌های داده‌شده، مثال درستی برای عبارت «به همه آثاری گفته می‌شود که در زمان وقوع حادثه یا نزدیک‌ترین زمان به وقوع آن، نوشته شده‌اند» است؟

«منشور کورش - خدای نامک‌ها - تخت جمشید - تاریخ هروت - تپه سیلک - معبد جغازنبیل - فرش پازیریک»

(۱) ۳ (۲) ۶ (۳) ۷ (۴) ۵

۱۴۳- کدام گزینه درباره‌ی گاه‌شماری هخامنشیان نادرست است؟

(۱) سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد.
(۲) هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.
(۳) ماه‌ها براساس فرهنگ و آیین ایرانی نام‌گذاری شده بود.
(۴) بر پایه‌ی گردش زمین به دور ماه تنظیم شده بود.

۱۴۴- با توجه به رابطه‌ی «علت ← معلول»، کدام گزینه صحیح است؟

(۱) ابداع گاه‌شماری ← تلاش مشترک دانشمندان ریاضیات، نجوم و فیزیک
(۲) آگاهی از زمان رخ دادن وقایع ← دستیابی به درک منطقی و درست از تاریخ
(۳) اهمیت کرونولوژی در مطالعات تاریخی ← تلاش مورخان برای توصیف رویدادها براساس زمان وقوع
(۴) اهمیت یافتن نقشه‌های تاریخی ← پیوند تاریخ و جغرافیا

۱۴۵- موزه‌ی شهر سن پترزبورگ روسیه، چه نام دارد؟

(۱) متروپولیتن (۲) لوور (۳) تولوز (۴) آرمیتاژ

۱۴۶- با توجه به تصویر زیر، کدام گزینه متناسب با این مرحله از کار باستان‌شناسی است؟

(۱) به منظور کشف و شناسایی مکان‌ها و محوطه‌های باستانی صورت می‌گیرد.
(۲) نیاز به تجربه و دقت فراوان دارد.
(۳) مصالح و مواد به کاررفته در آثار کشف‌شده، مورد مطالعه و بررسی قرار می‌گیرد.
(۴) باستان‌شناسان در این مرحله از پهلپادها، عکس‌های هوایی و روش‌های الکترومغناطیسی بهره می‌برند.

۱۴۷- نوشته‌های مورخان از چه نظر برای باستان‌شناسان، حائز اهمیت است؟

(۱) شناخت دوران بسیار طولانی پیش از تاریخ
(۲) شناخت ابعاد مختلف زندگی اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی مردمان و جوامع گذشته
(۳) شناسایی، کشف و مطالعه‌ی آثار و اماکن باستانی
(۴) معرفی میراث فرهنگی و تلاش برای مرمت و بازسازی آن‌ها

۱۴۸- کدام عبارت‌ها درباره‌ی «دوره‌ی زندگی انسان از آغاز تا ۱۲۰۰۰ سال پیش» نادرست است؟

(الف) بر دوره‌گردی، شکار جانوران و گردآوری ریشه‌ی گیاهان برای تأمین خوراک استوار بود.
(ب) یکی از اتفاقات مهم این دوران، به کار گرفتن آتش بود.
(ج) تغییر و تکامل این شیوه از زندگی بسیار سریع و گسترده بود.
(د) شامل دوره‌های پارینه‌سنگی، میان‌سنگی و نوسنگی است.

(۱) الف - ج (۲) ب - د (۳) ج - د (۴) الف - ب

۱۴۹- «حمورابی» فرمانروای کدام سلسله‌ی پادشاهی در بین‌النهرین بود و کدام عبارت درباره‌ی او صحیح است؟

(۱) اکد - قلمرو او از سواحل شرقی دریای مدیترانه تا کوه‌های زاگرس امتداد داشت.
(۲) اموری - او مقام پادشاهی را هدیه‌ای از جانب مردم به خود می‌دانست.
(۳) بابل قدیم - نخستین سند قانون‌گذاری جهان منتسب به او است.
(۴) آشوری - شیوه‌ی حکومتی او مبتنی بر قدرت و اختیارات فراوان پادشاه بود.

۱۵۰- به ترتیب، هر یک از عبارتهای زیر به کدام دوره از تاریخ مصر باستان اشاره دارد؟

- (الف) ساخت اهرام سه‌گانه
(ب) برپایی معابد زیبا و مجسمه‌های بزرگ
(ج) ترویج یگانه‌پرستی در شکل پرستش خدای خورشید
(د) هجوم هیکسوس‌ها به مصر
(۱) قدیم - جدید - جدید - قدیم
(۲) قدیم - قدیم - جدید - میانه
(۳) قدیم - جدید - جدید - میانه
(۴) میانه - جدید - میانه - قدیم

زوج درس ۲

تاریخ (۲) (سوالات ۱۵۱ تا ۱۶۰)

۱۵۱- کدام یک از منابع تاریخی زیر، کمک زیادی به شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌های اجتماعی در دوره‌های مختلف می‌کند و در زمره

کدام یک از منابع مطالعات تاریخی به شمار می‌روند؟ (به ترتیب)

- (۱) افسانه‌ها و اساطیر اقوام - تاریخ‌های منظوم
(۲) آثار شفاهی - منابع غیرنوشتاری
(۳) محوطه‌ها و بناهای تاریخی - منابع غیرنوشتاری
(۴) ابزارها و وسایل دست‌ساخته انسان - منابع دست دوم یا فرعی

۱۵۲- «منشآت» از جمله است که از منابع و مراجع مهم تاریخی به شمار می‌روند.

- (۱) متون تقویمی و گاه‌شماری
(۲) اسناد بر جای مانده از دیوان‌های حکومتی سلسله‌ها
(۳) نوشته‌های ادبی منثور
(۴) گنجینه‌های مهم اطلاعات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی

۱۵۳- روش کار «بلاذری» در نگارش کتاب فتوح البلدان چگونه بود؟

- (۱) روایت‌ها را بدون هیچ‌گونه دخل و تصرفی در آن‌ها، عیناً ذکر می‌کرد.
(۲) به جای ذکر همه روایات درباره یک موضوع، با مطالعه و مطابقت دادن همه روایت‌ها، یک گزارش از مجموع آن‌ها تنظیم می‌کرد.
(۳) روایات و حوادث را به ترتیب زمان وقوع آن‌ها می‌نوشت.
(۴) با بررسی موشکافانه تمامی اخبار مربوط به یک رویداد، به تحلیل و تفسیر علل، آثار و پیامدهای آن می‌پرداخت.

۱۵۴- کدام عبارت‌ها درباره «ابن مسکویه» صحیح است؟

- (الف) عدم مطابقت یک روایت تاریخی با عقل را دلیل نادرستی آن می‌دانست.
(ب) نویسنده کتاب «اخبار الطوال» است.
(ج) از مشهورترین چهره‌های سبک تاریخ‌نگاری تحلیلی است.
(د) برای بررسی درستی یا نادرستی برخی از اخبار، مکان رویدادها را از نزدیک بررسی می‌کرد.
(۱) الف - ج
(۲) ب - ج
(۳) الف - د
(۴) ب - د

۱۵۵- کدام گزینه به ترتیب، درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- (الف) زندگی چادرنشینی و نظام قبیله‌ای در سرتاسر عربستان، حتی در مکه و یثرب رواج داشت.
(ب) طایفه قریش به دلیل در اختیار داشتن اداره کعبه و تجارت با سرزمین‌های دور، نفوذ سیاسی قابل توجهی در میان سایر قبایل داشت.
(ج) مردم عرب دوره جاهلیت به جز شعر و شاعری، فاقد دستاورد تمدنی قابل توجهی بودند.
(د) نشانه‌هایی از دین ابراهیمی مانند اعتقاد به «الله» به عنوان آفریننده جهان و وجود جهان پس از مرگ، در میان ساکنان شبه جزیره عربستان وجود داشت.

- (۱) ص - ص - غ - غ
(۲) ص - غ - ص - غ
(۳) غ - غ - ص - ص
(۴) ص - غ - ص - ص

۱۵۶- ارکان اصلی دعوت پیامبر (ص) در آغاز، چه بود؟

- (۱) پرستش خدای یگانه و دست برداشتن از شرک و بت‌پرستی
(۲) دست برداشتن از شرک و بت‌پرستی و اطاعت از دستورات پیامبر (ص)
(۳) پیروی از دستورات پیامبر (ص) و اعتقاد به روز رستاخیز
(۴) اعتقاد به روز رستاخیز و پرستش خدای یگانه

۱۵۷- جسارت و آزار مشرکان مکه علیه پیامبر (ص) از چه سالی شدت گرفت و ایشان در مقابل، چه سیاستی را در پیش گرفتند؟

- (۱) دهم بعثت - تبلیغ اسلام در ایام حج
(۲) دهم بعثت - اعزام گروهی از مسلمانان به حبشه
(۳) نهم بعثت - هجرت از مکه به مدینه
(۴) نهم بعثت - اسکان در شعب ابی طالب

۱۵۸- نخستین اقدام پیامبر (ص) پس از ورود به شهر مدینه چه بود؟

- (۱) ساخت مسجد
(۲) عقد پیمان برادری میان مهاجر و انصار
(۳) تنظیم پیمان نامه عمومی مدینه
(۴) تشکیل نیروی نظامی

۱۵۹- نخستین اقدام نظامی مسلمانان، بود که

- (۱) چندین عملیات نظامی و اطلاعاتی محدود در خارج از مدینه - به منظور تهدید مسیر تجارت مشرکان مکه به شام صورت گرفت.
(۲) چندین عملیات نظامی و اطلاعاتی محدود در خارج از مدینه - موجب تضعیف قدرت و موقعیت قریش در منطقه حجاز شد.
(۳) غزوة بدر - فرماندهی سپاه قریش را ابوسفیان بر عهده داشت.
(۴) غزوة بدر - در نتیجه تداوم سیاست تعقیب کاروان‌های تجاری قریش توسط مسلمانان رخ داد.

۱۶۰- ابلاغ جهانی دعوت پیامبر (ص) در سال چندم هجری صورت گرفت و چه عاملی زمینه آن را فراهم آورد؟

- (۱) ششم - فتح مکه
(۲) هشتم - فتح مکه
(۳) ششم - صلح حدیبیه
(۴) هشتم - صلح حدیبیه

۱۶۱- عبارت زیر، متناسب با کدام گزینه است؟

«سامانه‌ای رایانه‌ای برای مدیریت و تجزیه و تحلیل اطلاعات مکانی و جغرافیایی است که می‌تواند با سرعت و دقت زیاد، حجم زیادی از اطلاعات را پردازش کند.»

- (۱) UTC
(۲) GPS
(۳) GIS
(۴) GMT

۱۶۲- چه تعداد از عبارت‌های زیر درباره قابلیت‌های سامانه اطلاعات جغرافیایی صحیح است؟

«مکان‌یابی - برقراری ارتباط منطقی و ریاضی بین انواع اطلاعات - توانایی محاسبات آماری - طبقه‌بندی و ترکیب داده‌های مربوط به پدیده‌های دنیای واقعی - مدیریت منابع طبیعی - برنامه‌ریزی و مدیریت شهرها و روستاها»

- (۱) ۶
(۲) ۴
(۳) ۵
(۴) ۲

۱۶۳- داده‌ها و اطلاعات جغرافیایی دو مؤلفه دارند، هر یک از عبارت‌های زیر، به ترتیب به کدام مؤلفه اشاره دارند؟

(الف) کلوت شهداد در بیابان لوت در جنوب شرق ایران قرار دارد.

(ب) اختلاف شدید دما از ویژگی‌های آب و هوای خشک است.

- (۱) مکانی - مکانی
(۲) توصیفی - توصیفی
(۳) مکانی - توصیفی
(۴) توصیفی - مکانی

۱۶۴- چه تعداد از عبارت‌های زیر درباره «تحولات حمل و نقل در قرن نوزدهم» صحیح است؟

(الف) ساخت کشتی‌های پیشرفته موجب کشف سرزمین‌های نو شد.

(ب) نخستین لوکوموتیوهای مجهز به موتور بخار ساخته شدند.

(ج) با کشف و استخراج نفت و استفاده از آن، سرعت و کارایی وسایل حمل و نقل بیشتر شد.

(د) اختراع و تولید انبوه خودرو، چهره فضاهاى شهری و خارج از شهرها را تغییر داد.

- (۱) ۱
(۲) ۲
(۳) ۳
(۴) ۴

۱۶۵- نخستین «هواپیمای جت» چه زمانی و در کجا ساخته شد؟

(۱) اوایل قرن بیستم - انگلستان

(۲) طی جنگ جهانی دوم - آلمان

(۳) بعد از جنگ جهانی دوم - انگلستان

(۴) اواخر قرن نوزدهم - آلمان

۱۶۶- کدام گزینه درباره «عوامل مؤثر در گسترش و تحول در صنعت حمل و نقل در نیم‌قرن اخیر» نادرست است؟

(۱) استفاده از انرژی‌های نو به عنوان سوخت وسایل حمل و نقل

(۲) افزایش جمعیت و تقاضا برای حمل و نقل

(۳) گسترش تجارت و اقتصاد جهانی

(۴) پیشرفت‌های علمی و فناوری در تولید وسایل حمل و نقل

۱۶۷- جغرافیای حمل و نقل شاخه‌ای از است؛ زیرا

- (۱) جغرافیای اقتصادی - در جابه‌جایی کالا و خدمات نقش دارد.
- (۲) جغرافیای اقتصادی - در مکان‌گزینی واحدهای تولیدی، خدماتی و تجاری نقش دارد.
- (۳) فنون جغرافیایی - هدف آن ارتباط دادن مکان‌ها و نواحی به یکدیگر است.
- (۴) فنون جغرافیایی - با جابه‌جایی در پهنه مکان و فضای جغرافیایی سروکار دارد.

۱۶۸- کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با نقش و اهمیت حمل و نقل نادرست است؟

- (۱) فعالیت‌های اقتصادی تولید و توزیع و تجارت به شدت به شبکه‌های حمل و نقل وابسته‌اند ← اقتصادی
- (۲) داشتن وسایل و شبکه‌های پیشرفته حمل و نقل از عوامل قدرت ملی یک کشور به شمار می‌رود ← سیاسی
- (۳) گردشگری به عنوان یک فعالیت مهم اجتماعی در کشورها به زیرساخت‌های حمل و نقل نیاز دارد ← اقتصادی
- (۴) حمل و نقل در ارتباط مردم و تبادل فرهنگی بین نواحی مختلف اهمیت به‌سزایی دارد ← اجتماعی

۱۶۹- به ترتیب، کدام یک از شیوه‌های حمل و نقل برای مسافرت به «مسافت‌های نسبتاً دور» و «مسافت‌های دور» مناسب است؟

- (۱) ریلی - هوایی (۲) ریلی - لوله‌ای (۳) هوایی - آبی (۴) هوایی - جاده‌ای

۱۷۰- کدام گزینه به ترتیب، درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را درباره «حمل و نقل جاده‌ای» به درستی نشان می‌دهد؟

- (الف) از شیوه‌های متداول حمل و نقل در همه قاره‌های جهان است.
(ب) از نظر توقف در ایستگاه‌های مختلف، انعطاف بیشتری نسبت به سایر روش‌ها دارد.
(ج) احداث پایانه‌ها و ترمینال‌ها در این شیوه حمل و نقل اغلب پرهزینه است.
(د) برای رفتن به مکان‌های دورافتاده، اغلب از این روش استفاده می‌شود.
- (۱) ص - ص - غ - غ (۲) ص - غ - غ - ص (۳) غ - ص - ص - غ (۴) ص - ص - غ - غ

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (جغرافیای ایران، شماره ۱۷۱ تا ۱۸۰) و زوج درس ۲ (جغرافیا ۲)، شماره ۱۸۱ تا ۱۹۰، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

جغرافیای ایران (سؤالات ۱۷۱ تا ۱۸۰)

۱۷۱- «چگونگی معیشت گروه‌های انسانی در مکان‌های مختلف در رابطه با محیط زندگی‌شان» در کدام شاخه کلی جغرافیا بررسی می‌شود و از جمله علوم مرتبط با این شاخه کدام است؟

- (۱) جغرافیای انسانی - جغرافیای زیستی و جغرافیای تاریخی
(۲) جغرافیای انسانی - جغرافیای رفتاری و جغرافیای سیاسی
(۳) جغرافیای طبیعی - جغرافیای شهری و جغرافیای جمعیت
(۴) جغرافیای طبیعی - آب و هواشناسی و ژئومورفولوژی

۱۷۲- با توجه به ویژگی‌های مفاهیم اساسی دانش جغرافیا، کدام عبارت درباره «مکان» نادرست است؟

- (۱) محل معینی است که بسیاری از فعالیت‌های انسان در آن انجام می‌شود.
- (۲) مجموعه‌ای متعادل است که زمینه تغییر در محیط را فراهم می‌سازد.
- (۳) پدیده‌های مختلفی دارد که بر هم تأثیر می‌گذارند.
- (۴) روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پدیده‌های مختلف در آن به صورت جریانی پیوسته ادامه دارد.

۱۷۳- عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی به دو صورت و است که اولی

- (۱) درک توان‌های محیطی - نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها - بدون دانش جغرافیا ممکن نیست.
- (۲) استفاده از منابع برای رفع نیازها - شناخت ظرفیت‌های محیطی - منجر به تغییر محیط طبیعی می‌شود.
- (۳) نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها - استفاده از منابع برای رفع نیاز - تعادل محیط را در طولانی‌مدت حفظ می‌کند.
- (۴) شناخت ظرفیت‌های محیطی - درک توان‌های محیطی - موجب شکل‌گیری محیط جغرافیایی می‌شود.

۱۷۴- منظور از «دید ترکیبی» در مطالعات جغرافیایی چیست؟

- (۱) شناخت ویژگی‌های طبیعی و انسانی محیط‌های جغرافیایی
- (۲) بررسی و مطالعه چگونگی ارتباط اجزا و عوامل محیط طبیعی با یکدیگر
- (۳) مطالعه همه‌جانبه و جامع پدیده‌ها با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان
- (۴) استفاده از نتایج سایر علوم در بررسی پراکندگی پدیده‌ها در یک مکان

۱۷۵- با توجه به موضوع ریزگردها، کدام گزینه به ترتیب پاسخ سوالات «چرا - چطور - چه کسی» است؟

- (۱) از بین رفتن باتلاق‌ها - بی‌توجهی به تثبیت خاک - قطع درختان
- (۲) تداوم خشکسالی در سال‌های اخیر - از بین رفتن باتلاق‌ها - بی‌توجهی به تثبیت خاک
- (۳) تداوم خشکسالی در سال‌های اخیر - قطع درختان - از بین رفتن باتلاق‌ها
- (۴) از بین رفتن باتلاق‌ها - تداوم خشکسالی در سال‌های اخیر - بی‌توجهی به تثبیت خاک

۱۷۶- اولین اقدام پژوهشگر برای دستیابی به شناخت و آگاهی از مسئله‌ای که در ذهنش پدید آمده، چیست؟

- (۱) تدوین فرضیه
- (۲) بیان واضح و روشن مسئله
- (۳) جمع‌آوری اطلاعات از منابع مختلف
- (۴) مطالعه نتایج پژوهش دیگران

۱۷۷- پژوهشگر در کدام مرحله از انجام یک پژوهش جغرافیایی، پیشنهادها و خبرهای اولیه را در چارچوب مسئله پژوهش خود ارائه می‌دهد و این

موضوع به چه چیزی بستگی دارد؟

- (۱) بیان مسئله - مطالعه سابقه، پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران
- (۲) گام اول - میزان دانش، تجربیات و سوابق پژوهشی در دسترس پژوهشگر
- (۳) گام دوم - میزان دانش، تجربیات و سوابق پژوهشی در دسترس پژوهشگر
- (۴) تدوین فرضیه - مطالعه سابقه، پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران

۱۷۸- پژوهشگری در مطالعات خود پیرامون علت خشکی دریاچه ارومیه، ضمن بررسی تصاویر هوایی مربوط به این دریاچه، با سفر به استان آذربایجان غربی، از نزدیک وضعیت سرچشمه‌ها و رودهایی که به این دریاچه می‌ریزند را مورد مطالعه قرار داد و نقشه حوضه آبریز این رود

را ارزیابی کرد» در این مثال، به ترتیب از کدام روش‌های جمع‌آوری اطلاعات استفاده شده است؟

- (۱) مشاهده - کتابخانه‌ای - کتابخانه‌ای
- (۲) مشاهده - میدانی - کتابخانه‌ای
- (۳) کتابخانه‌ای - مشاهده - میدانی
- (۴) کتابخانه‌ای - میدانی - کتابخانه‌ای

۱۷۹- در عبارت زیر، کدام سوالات جغرافیایی قابلیت مطرح شدن ندارند؟

«گسترش فعالیت‌های کشاورزی گوناگون و بهره‌برداری از معادن فراوان کوه‌های البرز، ناهمواری‌های این ناحیه کوهستانی را به شکلی ناپایدار درآورده است.»

- (۱) چرا - چه موقع
- (۲) چرا - چه چیز
- (۳) چطور - چه کسانی
- (۴) چطور - کجا

۱۸۰- کدام گزینه درباره مراحل انجام یک پژوهش جغرافیایی و مثال آن صحیح است؟

- (۱) تدوین فرضیه: عوامل مؤثر در افزایش جمعیت شهر کرج در دهه اخیر چیست؟
- (۲) پردازش اطلاعات: درصد تغییرات جمعیت و درصد شاغلان در یک دهه در شهر کرج را مورد بررسی قرار می‌دهد.
- (۳) طرح سؤال: به نظر می‌رسد وجود زمینه‌های مناسب اشتغال، عامل افزایش جمعیت شهر کرج است.
- (۴) جمع‌آوری اطلاعات: بین تقاضای نیروی کار در شهر کرج و جذب جمعیت در آن رابطه مستقیم وجود دارد.

زوج درس ۲

جغرافیا (۲) (سوالات ۱۸۱ تا ۱۹۰)

۱۸۱- انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه به بستگی دارد. این معیارها ممکن است عوامل باشد؛ مانند ناحیه

صنعتی «رور» در کشور

- (۱) طرز فکر جغرافی‌دان - انسانی - آلمان
- (۲) شیوه کار جغرافی‌دان - طبیعی - انگلستان
- (۳) هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان - انسانی - آلمان
- (۴) میزان دانش و مهارت جغرافی‌دان - طبیعی - انگلستان

۱۸۲- کدام قومیت، بیشترین پراکندگی را در کشور افغانستان دارد؟

- (۱) پشتون (۲) هزاره (۳) ازبک (۴) تاجیک

۱۸۳- بالاترین میانگین بارندگی سالانه مربوط به کدام یک از نواحی بارشی زیر است؟

- (۱) خزر شرقی (۲) خزر غربی (۳) زاگرس و آذربایجان (۴) خراسان شمالی

۱۸۴- همه گزینه‌ها متناسب با مثال زیر است؛ به جز

«ساخت موج‌شکن برای کاهش انرژی امواج»

- (۱) محیط‌ها و نواحی طبیعی همواره زندگی مردم را تحت تأثیر قرار داده است.
(۲) هر ناحیه شرایط خاصی را به انسان‌ها ارائه می‌کند و انسان‌ها در چارچوب آن شرایط دست به عمل می‌زنند.
(۳) انسان‌ها برای زندگی و بهره‌برداری از محیط طبیعی از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کنند و در نتیجه نواحی مختلفی را پدید می‌آورند.
(۴) محدودیت‌ها و موانع محیطی موجب می‌شود انسان‌ها برای کنترل محیط و شرایط خاص آن چاره‌اندیشی کنند.

۱۸۵- به ترتیب عبارت‌های زیر به کدام شکل از رابطه متقابل انسان و محیط طبیعی اشاره دارند؟

(الف) احداث رصدخانه لاسیا در بیابان آتاکاما شیلی

(ب) ایجاد پارک‌های علم و فناوری در نزدیکی قطب‌های صنعتی

- (۱) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری سیاسی حکومت‌ها هستند - انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.
(۲) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند - نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری سیاسی حکومت‌ها هستند.
(۳) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری سیاسی حکومت‌ها هستند - نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.
(۴) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند - نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

۱۸۶- تعیین مرز دقیق کدام یک از نواحی زیر دشوارتر است؟

- (۱) نواحی مسلمان‌نشین (۲) زیست‌بوم‌ها (۳) کشورها و قاره‌ها (۴) نواحی بیابانی

۱۸۷- کدام گزاره‌ها با عبارت زیر، همخوانی دارد؟

«در نتیجه پاک‌سازی قومی دولت میانمار، مردم ناحیه مسلمان‌نشین این کشور به مرزهای بنگلادش مهاجرت کرده‌اند.»

(الف) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

(ب) تعیین مرزهای دقیق نواحی طبیعی، دشوار است.

(ج) مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای طبیعی منطبق نیستند.

(د) مرزهای نواحی قابل تغییرند.

- (۱) فقط الف (۲) ب - ج (۳) ج - د (۴) الف - د

۱۸۸- اگر از کانون یک ناحیه صنعتی به اطراف آن حرکت کنیم، مشاهده می‌کنیم که

(۱) تجمع کارخانه‌ها بیشتر می‌شود. (۲) ویژگی‌های طبیعی ناحیه ملموس‌تر می‌شود.

(۳) شباهت‌های آن ناحیه با نواحی مجاور مشهودتر می‌شود. (۴) از تمرکز و تعداد کارگاه‌ها و کارخانه‌ها کاسته می‌شود.

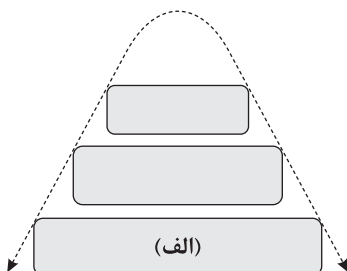
۱۸۹- با توجه به ویژگی‌های انواع نواحی طبیعی، انسانی و سیاسی و ارتباط میان آن‌ها، کدام گزینه منطبق با نواحی «الف» است؟

(۱) نواحی طبیعی و انسانی را مدیریت می‌کند.

(۲) جوامع انسانی برای ادامه حیات به آن‌ها وابسته‌اند.

(۳) شامل نواحی جمعیتی، فرهنگی، اقتصادی و ... هستند.

(۴) در بستر نواحی طبیعی شکل می‌گیرند.

۱۹۰- مرزهای اداری، چگونه تعیین می‌شوند و ویژگی عمده آن‌ها چیست؟

- (۱) بر مبنای ویژگی‌های قومی و زبانی - وسعت آن‌ها متفاوت است.
- (۲) بر مبنای ویژگی‌های قومی و زبانی - قراردادی هستند.
- (۳) براساس انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها - غیرقابل تغییرند.
- (۴) براساس انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها - معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند.

فلسفه و منطق

فلسفه (۲)

۱۹۱- از نظریهٔ مه‌بانگ و دیدگاه برخی دانشمندان زیست‌شناس، کدام مطلب برداشت شده است؟

- (۱) روند تکاملی زیست موجودات جهان برخلاف پیدایش جهان، اتفاقی رخ داده است.
- (۲) پیدایش اولیهٔ جهان و روند تکاملی تاریخ زیست موجودات امری اتفاقی بوده است.
- (۳) پیدایش جهان، اتفاقی، اما روند تکاملی زیست موجودات در نهایت غایتمند است.
- (۴) تغییرات عالم طبیعت منجر به پیدایش جهان و تکامل موجودات کرهٔ زمین شده است.

۱۹۲- در کدام گزینه، دلیل لزوم تبیین جنبهٔ فلسفی مفهوم «اتفاق» به درستی بیان شده است؟

- (۱) مردم تا به امروز این مفهوم را بر زبان جاری می‌کنند.
- (۲) انسان‌ها آن را بیشتر در مباحث فلسفی استفاده می‌کنند.
- (۳) برخی دانشمندان تا به امروز به این مفهوم اعتقاد دارند.
- (۴) صرفاً از نظرات فلاسفهٔ معاصر، این مفهوم قابل برداشت است.

۱۹۳- اگر این عبارت افلاطون «بگانه سخنی که دربارهٔ نظم جهان و گردش آفتاب و ماه و ستارگان می‌توان گفت این است که کل جهان در زیر

فرمان عقل قرار دارد» را بیان اولیه‌ای از «برهان نظم» برای اثبات وجود خدا بدانیم، اولین مقدمهٔ آن کدام است؟

- (۱) این جهان برخوردار از یک نظم و هماهنگی میان پدیده‌ها است.
- (۲) نظم موجود در جهان به نوعی نشان‌دهندهٔ حاکمیت عقل است.
- (۳) هر نظمی به حکم عقل به یک ناظم حکیم و عاقل نیازمند است.
- (۴) جهان طبیعت ناظمی حکیم، عاقل و آگاه دارد که عقل کل نام دارد.

۱۹۴- ارسطو کدام ویژگی را برای خدا قائل نیست؟

- (۱) محرک عالم است.
- (۲) متحرک نامتناهی است.
- (۳) تغییرناپذیر است.
- (۴) ضرورتاً موجود است.

۱۹۵- توصیفاتی که ارسطو از مبدأ نخستین جهان ارائه می‌کند، بیش از هر چیز گویای چه چیزی است؟

- (۱) نظم موجود در جهان، از وجودی عاقل که کل جهان در زیر فرمان او قرار دارد، سرچشمه می‌گیرد.
- (۲) در میان موجودات غیرمادی، موجودی برتر و والاتر که مبدأ همهٔ امور تلقی می‌شود، وجود دارد.
- (۳) حقیقتی برتر که واقعیت الهی است، وجود دارد که همه چیز در پرتو نورش دارای حقیقت می‌شوند.
- (۴) صانع هستی که اشرف موجودات است، در جایگاهی است که هیچ موجودی به آن جایگاه نمی‌رسد.

۱۹۶- استدلال هیوم برای عدم پذیرش دلایل دکارت بر وجود خداوند چیست؟

- (۱) عقل دربارهٔ برخی مفاهیم مانند خدا ادراک مستقل از حس ندارد.
- (۲) دلایل وی بیانگر واقعیتی است که قابل تجربهٔ حسی نیست.
- (۳) دلایل دکارت در توجیه واقعیت خدا، کارآمد و کافی نیستند.
- (۴) هر دلیلی که فقط متکی بر عقل محض باشد، مردود است.

۱۹۷- راه‌حل کانت برای اثبات ضرورت وجود خدا با کدام عبارت به نحو دقیق‌تری سازگار است؟

- (۱) اگر واقعاً خدایی نیست، تفسیر نظم جهان ناممکن می‌شود.
- (۲) اگر خدایی وجود نداشته باشد، دعوت به فضیلت دشوار می‌شود.
- (۳) اگر واقعاً خدایی نیست، عقلاً و منطقیاً همه چیز جایز است.
- (۴) اگر خدا نباشد، اثبات جهان ماورای دنیای مادی محال می‌شود.

۱۹۸- کدام عبارت بیانگر دیدگاه ویلیام جیمز نیست؟

- (۱) تجربه‌های شخصی درونی هر انسانی گویای حضور و وجود خداوند در زندگی او خواهد بود.
- (۲) کسی که در قلب خود، خدا را یافت و حضورش را حس کرد، زندگی‌اش را متعالی و برتر می‌بیند.
- (۳) هر انسانی به هنگام توصیف زیبا و عاشقانهٔ خدا به نوعی از تعالی و معنویت منتقل می‌شود.
- (۴) بدون خدا زندگی انسان از معنا تهی است و این حس ضرورت خدا، یک امر قلبی و عقلی است.

۱۹۹- کدام گزینه نظر کرگور را درباره «ایمان» دقیق تر بیان می کند؟

- (۱) ایمان مسبوق به عقل، اما با تعقل قابل تقویت است.
(۲) عقل و ایمان همواره در کنار هم و غیرقابل تفکیک اند.
(۳) پشتوانه عقلی شرط ورود به مرحله ایمان قوی است.
(۴) ایمان با عقل ناسازگار و بی نیاز از پشتوانه عقلی است.

۲۰۰- با توجه به رشد تفکر حسی و حس گرایی در میان جامعه اروپایی، کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) هم چنان حاکمیت نگاه عقلی استوار ماند و خدا عامل اصلی معنابخشی به زندگی تلقی شد.
(۲) معنا و مقصود زندگی، شکل دیگری به خود گرفت و در حد اهداف مادی تنزل پیدا کرد.
(۳) خدا و معناداری زندگی به عنوان یکی از مباحث فلسفی جدید، مورد توجه فیلسوفان قرار گرفت.
(۴) استدلال های عقلی مورد نقد قرار گرفت و برخی تجربه گرایان راه انکار خدا را در پیش گرفتند.

منطق

۲۰۱- کدام گزینه قابلیت صدق و کذب را دارد؟

- (۱) کاش بینم نفسی خیل خیال تو به خواب / تا بدو باز برم محنت تنهایی را
(۲) می نگر در خود چنین جنگ گران / پس چه مشغولی به جنگ دیگران
(۳) دلبرا سنبل هندوی تو در تاب چراست / زین صفت نرگس سیراب تو بی خواب چراست
(۴) روزگاریست که سودازده روی توام / خوابگه نیست مگر خاک سر کوی توام

۲۰۲- کدام گزینه می تواند موضوع یک قضیه «محصوره» قرار گیرد؟

- (۱) دریای خزر (۲) همین دانش آموزان (۳) میدان آزادی (۴) پایتخت کشور

۲۰۳- کدام گزینه درباره قضیه حملی، مطلب درستی را بیان می کند؟

- (۱) قطعاً چیزی را بدون قید و شرط، به صورت ایجابی به موضوع نسبت می دهد.
(۲) موضوع این گونه قضایا حتماً باید اسم یا چیزی در حکم اسم باشد.
(۳) گاهی محمول این گونه قضایا توضیحی درباره موضوع است و می تواند یک مفهوم جزئی باشد.
(۴) تعیین صدق و کذب این گونه قضایا به سلبی و ایجابی بودن آن ها و مطابقت با واقعیت برمی گردد.

۲۰۴- در جمله «بعید نیست امسال دو کنکور در دو زمان مختلف برگزار شود»، موضوع قضیه کدام است؟

- (۱) برگزاری دو کنکور بعید نیست (۲) بعید نیست امسال دو کنکور در دو زمان مختلف
(۳) برگزار شدن دو کنکور مختلف در دو زمان متفاوت (۴) برگزاری دو کنکور در امسال در دو زمان مختلف

۲۰۵- کدام قضیه شخصیه نیست؟

- (۱) مفهوم کلی دارای مصادیق متعدد خارجی است.
(۲) دروس تخصصی علوم انسانی تعداد معین است.
(۳) دروس تخصصی علوم انسانی دو برابر دروس تخصصی رشته ریاضی است.
(۴) بعید است رونالدو در سال جاری برنده توپ طلای اروپا شود.

۲۰۶- کدام گزینه دارای محمول نیست؟

- (۱) توانا بود هر که دانا بود.
(۲) بنی آدم سرشت از خاک دارند.
(۳) دل در کسی میند که دل بسته تو نیست.
(۴) ز دانش دل پیر برنا بود.

۲۰۷- درباره قضایای «هیچ الف ب نیست» و «فارابی فیلسوف است»، می توانیم بگوییم

- (۱) مقدمه یک استقرا هستند.
(۲) مقدمه یک استقرای تمثیلی هستند.
(۳) نتیجه یک قیاس هستند.
(۴) نتیجه یک استقرا هستند.

۲۰۸- اگر برای نسبت دو مفهوم عموم و خصوص مطلق چهار قضیه صادق بنویسیم، کدام گزینه درباره آن قضایا درست است؟

- (۱) محمول قضایا برخلاف موضوع آن ها یک مفهوم کلی است.
(۲) دو قضیه موجه و دو قضیه سالبه به دست می آید.
(۳) جای موضوع و محمول در سه قضیه تغییر می کند.
(۴) موضوع قضایای جزئی الزاماً خاص تر از محمول آن ها نیست.

۲۰۹- اگر خود قضیه جزئی باشد، قضیه نیست و اگر موضوع قضیه، جزئی باشد، خود قضیه نیست.

(۱) شخصی - سالبه (۲) موجبه - کلیه (۳) شخصی - جزئی (۴) سالبه - شخصی

۲۱۰- به ترتیب قضایای «هیچ دانش آموزی در دانشگاه دولتی پذیرفته نمی شود مگر این که مدرک دیپلم داشته باشد» و «یکی از دانش آموزان

حاضر است» چه نوع قضایایی هستند؟

(۱) موجبه جزئی - سالبه جزئی (۲) سالبه کلیه - موجبه جزئی
(۳) موجبه کلیه - موجبه جزئی (۴) سالبه کلیه - شخصی

فلسفه (۱)

۲۱۱- با علم به گستردگی و تنوع شناخت و فهم ما از جهان، کدام مطلب قابل برداشت است؟

(۱) توانایی شناخت ما هیچ گونه حد و مرزی ندارد. (۲) هیچ یک از یافته های حواس ما قابل اعتماد نیست.
(۳) هیچ یک از شناخت های ما عین واقعیت نیست. (۴) باز هم شناخت ما از جهان بسیار محدود است.

۲۱۲- کدام گزینه درست است؟

(۱) این که انسان گاهی به مسائلی فراتر از مسائل محسوس و پیرامون خود فکر می کند، دلیلی روشن است مبنی بر این که شناخت جهان، امری ممکن است.
(۲) بهترین دلیل بر این که انسان نمی تواند اشیا را همان گونه که هستند، بشناسد، این است که افراد مختلف درباره موضوع واحد، نظرها و باورهای متفاوت دارند.
(۳) دیدگاه های مختلف فیلسوفان درباره مسائل مربوط به شناخت از جمله وقوع خطا در معرفت نشان می دهد که عدم شناخت امور نامحسوس، امری بدیهی است.
(۴) تبیین امکان معرفت و توانایی انسان در کسب معرفت، امری روشن و بدیهی است و هیچ گونه پیچیدگی و اختلاف نظر در مسیر تبیین امکان شناخت وجود ندارد.

۲۱۳- کدام گزینه، درباره کسی که توانایی شناخت برخی امور را مطلقاً منتفی بداند، درست است؟

(۱) امکان شناخت را به طور کلی منکر شده است. (۲) قطعاً در گفتار و عمل دچار تناقض شده است.
(۳) می توان گفت محدوده شناخت را معین کرده است. (۴) همه دانش های گذشته را زیر سؤال برده است.

۲۱۴- کدام گزینه، درباره دانش «معرفت شناسی» درست نیست؟

(۱) تأمل درباره مسائل مربوط به شناخت، به طرح پرسش هایی درباره آن از قبیل این که «شناخت های ما تا چه اندازه ارزش دارند؟» انجامیده است.
(۲) پرسش هایی مانند «چرا میان شناخت افراد از یک موضوع تفاوت وجود دارد؟» منجر به شکل گیری دانشی به نام «معرفت شناسی» شده است.
(۳) برخی از فلاسفه بزرگ یونانی، فیلسوفان مشهور دوره اسلامی و نیز فیلسوفان دوره جدید اروپا، درباره معرفت و شناخت انسان نظراتی داده اند.
(۴) توجه ویژه دکارت به معرفت شناسی که بخش مهمی از فلسفه است، سبب رشد بیشتر این شاخه شد که بعدها فیلسوفان بیشتری به آن پرداختند.

۲۱۵- نتیجه و پیامد استدلال سوفیست ها مبنی بر این که «با بسط مقال می توان هر ادعایی را ثابت کرد» کدام است؟

(۱) نمی توان به علمی که مطابق با واقع باشد، رسید. (۲) شناخت حقیقی فقط از طریق فن سخنوری حاصل می شود.
(۳) توانایی رسیدن به برخی از حقایق ممکن نیست. (۴) از طریق گفت و گوها، واقعاً می توان هر باطلی را حق جلوه داد.

۲۱۶- در مورد پیشرفت های حیرت آور بشر در سده های اخیر، کدام گزینه درست نیست؟

(۱) دلیلی بر توانایی بشر برای رسیدن به شناخت و معرفت و گشودن شاخه های جدید دانش است.
(۲) پیچیدگی های موجود در مسیر تبیین شناخت، مانع همیشگی تشخیص درست واقعیات است.
(۳) پی بردن به اشتباهات گذشتگان هیچ گاه به معنای ناتوانی در کسب معرفت تلقی نمی شود.
(۴) انسان به منظور اصلاح دانش گذشتگان و درک بهتر خود و حقایق جهان تلاش کرده است.

۲۱۷- این عبارت که «در وجود انسان، ابزارهایی برای شناخت وجود دارد» با کدام گزینه هماهنگ است؟

(۱) فیلسوفان با مقایسه ابزارهای متفاوت موجود در انسان به این نتیجه رسیدند که قلمرو کاربرد همه این ابزارها در نهایت واحد و یکسان است.
(۲) با وجود تعدد ابزارهای شناخت، فقط از برخی از این ابزارها که خداوند در وجود ما نهاده است، می توان استفاده کرد و به آنها نیز اعتماد کرد.
(۳) همه فیلسوفان در این که «انسان از چه ابزارهایی می تواند برای شناخت استفاده کند و این ابزارها در چه محدوده ای عمل می کنند» هم عقیده اند.
(۴) تنوع ابزارهای شناخت در وجود انسان، گواه آن است که تحقیق در حوزه ها و دانش های مختلف بشری به ابزارهای متفاوت وابسته و نیازمند است.

۲۱۸- به ترتیب، کدام مورد یکی از مباحث مهم معرفت‌شناسی محسوب می‌شود و تلاش فیلسوفان در این زمینه چیست؟

- (۱) امکان شناخت - تبیین عقلانی امکان تصحیح خطای اقسام شناخت
- (۲) ابزارهای شناخت - شناسایی این ابزارها و تعیین قلمرو کاربرد آن‌ها
- (۳) ابزارهای شناخت - ارائه تبیین روشنی از علت خطا در علم و ادراک انسان
- (۴) امکان شناخت - تشخیص دقیق و روشن قواعد شناخت عقلی و تجربی

۲۱۹- کدام گزینه درست است؟

- (۱) کسانی که به قدرت و توانایی عقل معتقدند، می‌گویند واقعیت‌هایی که توسط عقل فهمیده می‌شود، اساس سایر دانش‌ها را تشکیل می‌دهد.
 - (۲) به عقیده فیلسوفان، حتی بدیهیات عقلی که اساس براهین علوم فلسفی و بسیاری از دانستنی‌های ریاضی را تشکیل می‌دهند، خطاپذیر هستند.
 - (۳) برای کشف صحت یا خطای شناخت تجربی، صرفاً می‌توان از طریق انجام آزمایش یا مشاهدات مکرر و نیز تحلیل یافته‌های حسی بهره گرفت.
 - (۴) باید قبول کنیم که درک انسان از خطای ادراکات حسی خود، بهترین دلیل بر عدم توانایی حواس برای شناخت تفاوت‌ها و تمایزهای اشیا است.
- ۲۲۰- از عبارت «ما با تأمل و تدبیر در قرآن و به میزان توانایی و همت خود می‌توانیم از بسیاری حقایق آگاه شویم» کدام گزینه استنباط می‌شود؟

- (۱) قرآن، تنها دانش معتبر را معارف وحیانی دانسته که ویژه پیامبران است، زیرا این معارف بی‌واسطه از جانب خدا نازل شده است.
- (۲) هر کسی که معرفت وحیانی را معرفتی صادق و معتبر بداند، به طور ضمنی، معرفت عقلانی را نیز صادق و معتبر دانسته است.
- (۳) نوعی معرفت بدون واسطه و براساس تأمل در خود وجود دارد که معرفت وحیانی نامیده شده و همه فیلسوفان آن را باور دارند.
- (۴) آیاتی که پیامبر از طریق وحی دریافت کرده‌اند، بیانگر این حقیقت است که لازمه شهود وحیانی، عبادت و کمال طلبی است.

روانشناسی

۲۲۱- به ترتیب «جدی‌تر بودن در جریان حل مسئله» و «شناسایی بهتر موانع احتمالی و ارائه راه‌حل‌های بهتر» به کدام ویژگی‌های مسئله اشاره دارد؟

- (۱) هدفمندی - مشخص کردن موقعیت فعلی
- (۲) هدفمندی - محدود بودن توانمندی‌ها
- (۳) تحت کنترل بودن مسئله - مشخص کردن موقعیت فعلی
- (۴) تحت کنترل بودن مسئله - محدود بودن توانمندی‌ها

۲۲۲- کدام مسئله زیر، با بقیه متفاوت است؟

- (۱) شناسایی دلایل عدم تلاش دانش‌آموزان
- (۲) شناسایی علل طلاق زوج‌های جوان
- (۳) علت این که چرا مادر در را باز نمی‌کند؟
- (۴) علت این که چرا نسل یوزپلنگ‌ها رو به انقراض است؟

۲۲۳- اگر دانش‌آموزی با شرکت در کلاس‌های مکالمه زبان انگلیسی دریافت که نمی‌تواند به این زبان مسلط شود و باید در کلاس دستور زبان

شرکت کند، در کدام مرحله حل مسئله قرار دارد و نام این مرحله، کدام است؟

- (۱) مرحله دوم - به کارگیری روش مناسب
- (۲) مرحله سوم - ارزیابی راه‌حل
- (۳) مرحله پنجم - انتخاب راه‌حل‌های جایگزین
- (۴) مرحله چهارم - بازبینی و اصلاح راه‌حل

۲۲۴- به ترتیب هر یک از جمله‌های زیر، به کدام عوامل اثرگذار بر حل مسئله اشاره دارد؟

- ارائه نظریه انواع یادگیری توسط رفتارگرایان

- کسی که فرانسسه بلد است، ایتالیایی زودتر یاد می‌گیرد.

- به یاد آوردن عناصر اصلی جدول تناوبی بعد از امتحان شیمی

- (۱) نوع نگاه به مسئله - اثر انتقال - اثر نهفتگی
- (۲) اثر نهفتگی - اثر انتقال - نوع نگاه به مسئله
- (۳) اثر نهفتگی - نوع نگاه به مسئله - اثر انتقال
- (۴) نوع نگاه به مسئله - اثر نهفتگی - اثر انتقال

۲۲۵- کدام عبارت در خصوص روش خرد کردن صحیح است؟

- (۱) مورد قبول همه است.
- (۲) نیاز به پردازش عمیق اطلاعات ندارد.
- (۳) از قواعد مشخصی تبعیت می‌کند و ما را در دستیابی به نتیجه کمک می‌نماید.
- (۴) مبتنی بر محاسبات ذهنی، قواعد منطقی و نیازسنجی واقعی است.

۲۲۶- اگر مادر رضا در هنگام آشپزی در آشپزخانه، صدای افتادن شیئی را بشنود و از آشپزخانه بیرون آمده و به اتاق رضا برود تا ببیند مشکل چیست، از کدام روش حل مسئله استفاده کرده است؟

- (۱) خرد کردن
(۲) بارش مغزی
(۳) کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب
(۴) شروع از آخر

۲۲۷- کدام گزینه زیر، نشان‌دهنده مرحله «سوم» اجرای یک مسابقه خانوادگی است؟

- (۱) دختر خانواده می‌گوید پانتومیم بازی کنیم و پسر می‌گوید بازی مافیا انجام دهیم.
(۲) دختر خانواده می‌گوید باید ببینیم چه مسابقه مهیجی می‌توانیم انجام دهیم.
(۳) پدر خانواده می‌گوید فقط بازی‌های کم‌سروصدا انتخاب می‌شود.
(۴) بازی شطرنج به صورت تیم‌های دونفره برگزار می‌شود.

۲۲۸- کدام عبارت زیر، صحیح است؟

- (۱) افرادی که احساس شکست می‌کنند، مشکلات عاطفی جدی دارند.
(۲) تنها پیامد ناتوانی در حل مسئله، ناکامی است.
(۳) ندانستن روش‌های کارآمد حل مسئله، باعث می‌شود به طور مداوم در معرض فشار روانی قرار گیریم.
(۴) علت ناتوانی بسیاری از افراد در حل مسئله، این است که هدف مشخصی ندارند.

۲۲۹- به ترتیب، مرحله بعد و قبل «ارزیابی راه‌حل» کدام است؟

- (۱) به کارگیری راه‌حل مناسب - بازبینی و اصلاح راه‌حل
(۲) انتخاب راه‌حل جایگزین - به کارگیری راه‌حل مناسب
(۳) بازبینی و اصلاح راه‌حل - به کارگیری راه‌حل مناسب
(۴) به کارگیری راه‌حل مناسب - انتخاب راه‌حل جایگزین

۲۳۰- فردی برای طراحی مجسمه هنرمندی مشهور، تصویر کامل آن را در مقابلش قرار می‌دهد، سپس به ساخت مجسمه می‌پردازد، این فرد از کدام روش حل مسئله، استفاده کرده است؟

- (۱) مهندسی معکوس
(۲) بارش مغزی
(۳) خرد کردن
(۴) تفاوت بین وضعیت مطلوب با وضعیت موجود

سایت کنکور

آزمون‌های سراسر کاج

گزینه دروس را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

دفترچه شماره ۳

آزمون شماره ۱۳

جمعه ۱۴۰۱/۱۰/۰۲

پاسخ‌های تشریحی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سوال: ۱۹۰	مدت پاسخگویی: ۲۰۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

مدت پاسخگویی	شماره سوال		تعداد سوال	مواد امتحانی	ردیف
	تا	از			
۳۵ دقیقه	۱۵	۱	۱۵	ریاضی و آمار ۳	۱
	۲۵	۱۶	۱۰	ریاضی و آمار ۱	
	۳۵	۲۶	۱۰	ریاضی و آمار ۲	
۱۰ دقیقه	۴۵	۳۶	۱۰	اقتصاد	۲
۲۵ دقیقه	۶۰	۴۶	۱۵	علوم و فنون ادبی ۳	۳
	۷۰	۶۱	۱۰	علوم و فنون ادبی ۱	
	۸۰	۷۱	۱۰	علوم و فنون ادبی ۲	
۳۰ دقیقه	۹۰	۸۱	۱۰	جامعه‌شناسی ۳	۴
	۱۰۰	۹۱	۱۰	جامعه‌شناسی ۱	
	۱۱۰	۱۰۱	۱۰	جامعه‌شناسی ۲	
۲۰ دقیقه	۱۳۰	۱۱۱	۲۰	زبان عربی (اختصاصی)	۵
۲۰ دقیقه	۱۴۰	۱۳۱	۱۰	تاریخ ۳	۶
	۱۵۰	۱۴۱	۱۰	تاریخ ۱	
	۱۶۰	۱۵۱	۱۰	تاریخ ۲	
۲۰ دقیقه	۱۷۰	۱۶۱	۱۰	جغرافیا ۳	۷
	۱۸۰	۱۷۱	۱۰	جغرافیای ایران	
	۱۹۰	۱۸۱	۱۰	جغرافیا ۲	
۳۰ دقیقه	۲۰۰	۱۹۱	۱۰	فلسفه ۲	۸
	۲۱۰	۲۰۱	۱۰	منطق	
	۲۲۰	۲۱۱	۱۰	فلسفه ۱	
۱۰ دقیقه	۲۳۰	۲۲۱	۱۰	روان‌شناسی	۹

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) $0.14 + 0.34 = 0.48$ داده‌ها در فاصله (۱۵, ۲۱) قرار دارند.

(۲) 0.14 داده‌ها در فاصله (۹, ۱۲) قرار دارند.

(۴) $0.02 + 0.14 + 0.34 + 0.34 = 0.84$ داده‌ها در فاصله (۱۲, ۲۴) قرار دارند.

(۸) برای توصیف داده‌های کیفی گزارش درصد باید همراه با تعداد باشد.

(۹) این کار در گام سوم (گردآوری و پاک‌سازی داده‌ها) صورت می‌گیرد و روش گردآوری داده‌ها، دادگان است.

(۱۰) در گام دوم (طرح و برنامه‌ریزی) علاوه بر توافق درباره چگونگی اندازه‌گیری متغیرها، درباره اندازه نمونه، چگونگی نمونه‌گیری و همچنین شیوه تحلیل داده‌ها تصمیم‌گیری می‌شود.

(۱۱) فقط عبارت «ب» صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) اندازه‌گیری یا سنجش اولین قدم برای یافتن داده‌ها و بررسی متغیر مورد نظر است.

(ج) طرح یک پرسش دقیق و شفاف مهم‌ترین گام رسیدن به پاسخ است.

(۱۲) مطمئن‌ترین نمودار برای متغیر کمی نمودار جعبه‌ای است و این نمودار بهتر نشان می‌دهد که داده‌ها کجا متمرکزتر و کجا پراکنده‌تر هستند.

(۱۳) الف) چون معدل سال گذشته دانش‌آموزان، تنوع بیشتری نسبت به سن دانش‌آموزان کلاسی که در آن درس می‌خوانید دارد، بنابراین نیاز به نمونه بزرگ‌تری است.

(ب) در یک شهر معمولاً شماره اول تلفن‌ها در یک منطقه، مشابه هستند، پس انتخاب تصادفی خانوارها براساس رقم اول تلفن شانس کم‌تری برای حضور همه قشرهای جامعه در بررسی مورد نظر دارد.

(۱۴) $(109^\circ + 12^\circ - 36^\circ) = 85^\circ$ زاویه مربوط به گروه D

$52/2 = \frac{x}{360} \Rightarrow x = \frac{52/2 \times 360}{100} = \frac{522}{36} = 14.5\%$

(۱۵) از جامعه با اندازه N می‌توان به $\binom{N}{n}$ طریق نمونه‌های n تایی انتخاب کرد:

$C(30, 3) = \frac{30!}{3!27!} = \frac{30 \times 29 \times 28 \times 27!}{3 \times 2 \times 1 \times 27!} = 4060$

(۱۶) معادله‌ای ریشه حقیقی ندارد که در آن Δ کوچک‌تر از صفر باشد که فقط در گزینه (۴) این چنین است:

$-x^2 + x - 2 = 0 \Rightarrow \Delta = (1)^2 - 4(-1)(-2) = 1 - 8 = -7 < 0$
می‌توان از روش تغییر متغیر استفاده کرد:

$x^2 + 2 = t \Rightarrow (x^2 + 2)^2 - 4(x^2 + 2) + 3 = 0$
 $\Rightarrow t^2 - 4t + 3 = 0 \Rightarrow (t-1)(t-3) = 0$

غ غ ق غ
 $\begin{cases} t-1=0 \Rightarrow t=1 \Rightarrow x^2+2=1 \Rightarrow x^2=-1 \\ t-3=0 \Rightarrow t=3 \Rightarrow x^2+2=3 \Rightarrow x^2=1 \Rightarrow x=\pm 1 \end{cases}$

پس معادله مفروض دو ریشه (قرینه) دارد.

(۱۸)

$\begin{cases} \text{مساحت مستطیل} = 2x \times x = 2x^2 \\ \text{مساحت مربع} = x \times x = x^2 \\ \text{مساحت مثلث} = \frac{\sqrt{2}x \times \sqrt{2}x}{2} = \frac{2x^2}{2} = x^2 \end{cases}$
 $2x^2 + x^2 + x^2 = 4x^2$
مساحت مربع بزرگ‌تر: $5 \times 5 = 25$

ریاضیات

۱ الف) تفسیر نتایج \leftarrow گام پنجم

ب) مطرح کردن مسئله \leftarrow گام اول

۲ داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

۱۱, ۱۴, ۱۵, ۱۸, ۲۷, ۲۷, ۲۸, ۲۸, ۳۶, ۳۷, ۳۸, ۴۰, ۴۱, ۴۶, ۵۱

پانزده داده داریم که داده هشتم میانه (چارک دوم) است: $Q_2 = 28$

میانه نیمه اول داده‌ها (چارک اول) برابر است با: $Q_1 = 18$

میانه نیمه دوم داده‌ها (چارک سوم) برابر است با: $Q_3 = 40$

پس: $\frac{Q_1 - 2Q_2 + Q_3}{Q_1 + Q_3} = \frac{18 - 2(28) + 40}{18 + 40} = \frac{2}{58} = \frac{1}{29}$

۳ برای راحتی کار از همه داده‌ها ۲۰ واحد کم می‌کنیم:

$1, 1, 2, 3, 3, 4, 5, 7, 10, 9 \Rightarrow \bar{x} = \frac{\text{مجموع داده‌ها}}{\text{تعداد داده‌ها}} = \frac{126}{10} = 12.6$

حال داده ۹۰ که داده دور افتاده است را حذف می‌کنیم. در این صورت میانگین جدید برابر است با: $\bar{x} = \frac{126 - 90}{9} = \frac{36}{9} = 4$

میانگین واقعی در حالت اولیه (قبل از حذف داده دور افتاده):

$\bar{x} = 20 + 12.6 = 32.6$

میانگین واقعی در حالت جدید (بعد از حذف داده دور افتاده):

$\bar{x} = 20 + 4 = 24$

پس اختلاف میانگین جدید و قدیم برابر است با: $32.6 - 24 = 8.6$

یعنی میانگین 8.6 واحد کاهش یافته است.

۴ در داده‌های کلاس C داده دور افتاده داریم (عدد $29/5$).

بنابراین میانگین به عنوان معیار گرایش به مرکز مناسب نیست. بلکه باید از میانه به عنوان معیار گرایش به مرکز استفاده کرد.

۵ ۲۵ درصد داده‌ها کم‌تر از عدد ۶ است یعنی چارک اول $Q_1 = 6$ است.

دامنه میان چارکی برابر ۱۶ است پس:

$IQR = Q_3 - Q_1 \Rightarrow 16 = Q_3 - 6 \Rightarrow Q_3 = 16 + 6 = 22$

دامنه تغییرات $1/5$ برابر چارک سوم است پس:

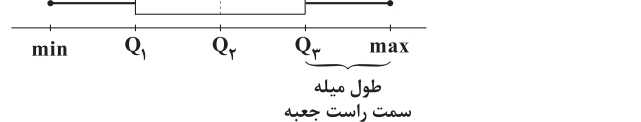
$\frac{R}{Q_3} = 1/5 \Rightarrow \frac{R}{22} = \frac{3}{5} \Rightarrow 2R = 3 \times 22 \Rightarrow R = \frac{3 \times 22}{2} = 33$

از آن جا که کم‌ترین داده ۳ و دامنه تغییرات ۳۳ است پس:

$R = x_{\max} - x_{\min} \Rightarrow 33 = x_{\max} - 3 \Rightarrow x_{\max} = 36$

طول میله سمت راست جعبه یعنی اختلاف بیشترین داده و چارک سوم:

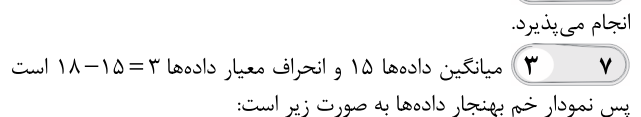
$x_{\max} - Q_3 = 36 - 22 = 14$

حذف داده دور افتاده در مرحله پاک‌سازی داده‌ها (گام سوم) انجام می‌پذیرد.

۶ میانگین داده‌ها ۱۵ و انحراف معیار داده‌ها $18 - 15 = 3$ است

پس نمودار خم بهنجار داده‌ها به صورت زیر است:

طبق فرض مسئله:

$$x_1 \text{ و } x_2 = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-2 \pm \sqrt{20}}{2(1)} \Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{-2 + \sqrt{20}}{2} \\ x_2 = \frac{-2 - \sqrt{20}}{2} \end{cases}$$

می‌دانیم $\sqrt{20} = \sqrt{4 \times 5} = 2\sqrt{5}$ است، پس:

$$2\sqrt{5} = \frac{\sqrt{5} = 2/2}{2 \times 2/2} = 4/4$$

پس ریشه منفی معادله تقریباً برابر است با:

$$x_2 = \frac{-2 - 4/4}{2} = \frac{-6/4}{2} = -3/2$$

بنابراین ریشه منفی معادله، بین دو عدد صحیح -3 و -4 است.

۲۴ ۴ x=2 ریشه معادله است، پس در معادله صدق می‌کند:

$$\frac{1}{x+3} + \frac{m-1}{m} = \frac{2x}{x-1} \xrightarrow{x=2} \frac{1}{2+3} + \frac{m-1}{m} = \frac{2(2)}{2-1}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{5} + \frac{m-1}{m} = \frac{4}{1} \Rightarrow \frac{m-1}{m} = 4 - \frac{1}{5} \Rightarrow \frac{m-1}{m} = \frac{19}{5}$$

$$\Rightarrow 19m = 5m - 5 \Rightarrow 19m - 5m = -5 \Rightarrow 14m = -5 \Rightarrow m = -\frac{5}{14}$$

۲۵ ۱ کارگر اول در هر روز $\frac{1}{12}$ کار را انجام می‌دهد و کارگر دوم درهر روز $\frac{1}{x}$ کل کار را انجام می‌دهد. اگر این دو با هم کار کنند، در هر روز $\frac{1}{4}$ کار انجام می‌شود، پس:

$$\frac{1}{12} + \frac{1}{x} = \frac{1}{4} \Rightarrow \frac{1}{x} = \frac{1}{4} - \frac{1}{12} = \frac{3-1}{12} = \frac{2}{12} = \frac{1}{6} \Rightarrow \frac{1}{x} = \frac{1}{6} \Rightarrow x = 6$$

کارگر دوم به تنهایی در 6 روز کار را انجام می‌دهد.

۲۶ ۲ (T به معنای درست و F به معنای نادرست است.)

بررسی گزینه‌ها:

۱) عددی اول است. \Leftrightarrow ۳۰۰ مربع کامل است.

$$p \equiv F \quad q \equiv F$$

$$\equiv p \Leftrightarrow q \equiv F \Leftrightarrow F \equiv T$$

۲) تنها عدد زوج اول نیست. \Rightarrow ۱۱۰ مضرب ۵ است.

$$p \equiv T \quad q \equiv F$$

$$\equiv p \Rightarrow q \equiv T \Rightarrow F \equiv F$$

۳) عددی گنگ است. \Leftrightarrow عدد ۲۹ اول نیست.

$$p \equiv T \quad q \equiv T$$

$$\equiv p \Leftrightarrow q \equiv T \Leftrightarrow T \equiv T$$

۴) هم عددی فرد است. \Rightarrow اگر X عددی فرد باشد.

$$p \equiv T \quad q \equiv T$$

$$\equiv p \Rightarrow q \equiv T \Rightarrow T \equiv T$$

۲۷ ۳

$$\sim p \vee \sim (q \vee p) \equiv \sim p \vee (\sim q \wedge \sim p)$$

دمورگان جابه‌جایی

$$\equiv \sim p \vee (p \wedge \sim q) \equiv (\sim p \vee p) \wedge (\sim p \vee \sim q) \equiv \sim p \vee \sim q$$

T

۲۸ ۳ گزاره p درست و گزاره q نادرست است. (در ۲۰ داده آماری،
میانگین برابر با میانگین دو داده دهم و یازدهم است، پس:

$$\equiv \sim p \wedge (p \wedge q) \vee (p \vee \sim q) \equiv (\sim p \wedge p) \vee (\sim p \wedge q) \vee (p \vee \sim q)$$

$$\equiv \sim p \wedge q \vee p \vee \sim q$$

(T به معنای درست است.)

$$(\sim q \wedge p) \Rightarrow p \equiv \sim (\sim q \wedge p) \vee p \equiv q \vee (\sim p \vee p) \equiv q \vee T \equiv T$$

T

$$25 - 4x^2 = 9 \Rightarrow -4x^2 = 9 - 25 \Rightarrow -4x^2 = -16 \Rightarrow x^2 = 4$$

$$\xrightarrow{x > 0} x = 2$$

$$(2x^2 + 5x - 7 = 0 \xrightarrow{x=2} 2(2)^2 = 2 \times 4 = 8$$

$$2x^2 + 5x - 7 = 0 \xrightarrow{+2} x^2 + \frac{5}{2}x = \frac{7}{2}$$

$$\left(\frac{b}{2}\right)^2 = \left(\frac{5}{2}\right)^2 = \frac{25}{4} = \frac{25}{16}$$

افزودن ۲۵ به طرفین

$$\Rightarrow \left(x + \frac{5}{4}\right)^2 = \frac{56 + 25}{16} \Rightarrow \left(x + \frac{5}{4}\right)^2 = \frac{81}{16}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \left(x + \frac{5}{4}\right)^2 = \frac{81}{16} \Rightarrow a = \frac{5}{4} \\ (x+a)^2 = b \Rightarrow b = \frac{81}{16} \end{cases}$$

$$\Rightarrow a+b = \frac{5}{4} + \frac{81}{16} = \frac{20+81}{16} = \frac{101}{16}$$

$$3x^2 + ax - 10 = 0 \Rightarrow a = 3, b = a, c = -10$$

می‌توان از روابط بین ریشه‌ها (در این جا از ضرب ریشه‌ها) کمک گرفت:

$$x_1 \times x_2 = \frac{c}{a} \quad x_1 = 5 \rightarrow 5 \times x_2 = -\frac{10}{3}$$

$$5x_2 = -\frac{10}{3} \Rightarrow x_2 = \frac{-10}{5 \times 3} = -\frac{2}{3}$$

ریشه دیگر معادله

۲۱ ۴

$$ax^2 + (a-5)x - 2 = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = a \\ b = a - 5 \\ c = -2 \end{cases}$$

$$\text{مجموع ریشه‌ها} = \frac{-b}{a} = \frac{-(a-5)}{a} = -\frac{1}{6} \Rightarrow 6a - 30 = a$$

$$\Rightarrow 6a - a = 30 \Rightarrow 5a = 30 \Rightarrow a = \frac{30}{5} = 6$$

$$\xrightarrow{a=6} 6x^2 + (6-5)x - 2 = 0 \Rightarrow 6x^2 + x - 2 = 0$$

جایگزین

$$\Delta = (1)^2 - 4(6)(-2) = 1 + 48 = 49$$

$$x_1 \text{ و } x_2 = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-1 \pm \sqrt{49}}{2(6)} = \frac{-1 \pm 7}{12}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{-1+7}{12} = \frac{6}{12} = \frac{1}{2} \\ x_2 = \frac{-1-7}{12} = \frac{-8}{12} = -\frac{2}{3} \end{cases}$$

ریشه مثبت معادله

$$\frac{x^2+3}{x+1} = x+1 \xrightarrow{\text{طرفین و سطین}} (x+1)^2 = x^2+3$$

$$\Rightarrow x^2+2x+1-x^2-3=0 \Rightarrow 2x-2=0 \Rightarrow 2x=2 \Rightarrow x=1$$

جواب به دست آمده مخرج را صفر نمی‌کند، پس قابل قبول است.

$$(x^2-1) = (x-1)(x+1)$$

طرفین معادله را در عبارت $(x-1)(x+1)$ یعنی مخرج مشترک کسرها ضرب می‌کنیم:

$$(x-1)(x+1) \left(\frac{1}{x+1} + \frac{x}{x-1} = \frac{3}{(x-1)(x+1)} \right)$$

$$\Rightarrow (x-1) + x(x+1) = 3$$

$$\Rightarrow x-1+x^2+x-3=0 \Rightarrow x^2+2x-4=0$$

$$\Delta = b^2 - 4ac = (2)^2 - 4(1)(-4) = 4 + 16 = 20$$

۳۸ ۴ الف) نقدینگی می‌تواند کم یا زیاد شود که در کشورها معمولاً افزایش می‌یابد.

ب) گران‌فروشی یک فروشنده، تورم نیست؛ بلکه تورم، افزایش سطح عمومی قیمت‌ها است.

ج) نوسانات نرخ ارز بر ارزش پول ملی اثر منفی می‌گذارد و منجر به کاهش قدرت خرید آن می‌شود که در پی آن تورم پدید می‌آید.

۳۹ ۲ اگر مقدار تقاضای کل بنا به دلایلی مثل افزایش نقدینگی یا درآمدهای نفتی از عرضه کل بیشتر شود، آن‌گاه در جامعه تورم پدید می‌آید.

۴۰ ۳ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

ج) در ایران، غلات کالایی بود که به عنوان پول استفاده می‌شد.

د) رسیدهای صادره از صراف‌ها، اولین پول کاغذی بودند.

۴۱ ۱ الف) گاهی افراد برای تعویض کالای خود با کالای دیگر مجبور بودند به ده‌ها نفر مراجعه کنند، چرا که باید طرف مقابل هم که صاحب کالای مدنظر آن‌ها بود، به کالای متقاضی نیاز داشته باشد، این اصلی‌ترین مشکل مبادله پایایی بود.

ب) افزایش نقدینگی، معمولاً ناشی از عملکرد بانک‌ها است.

ج) زمانی که تورم پرنوسان، بی‌رویه و مداوم باشد، با تورم زیان‌بار روبه‌رو هستیم.

نکته: تورم به علت ناهماهنگی تقاضا با عرضه و عدم هماهنگی افزایش نقدینگی با افزایش تولید رخ می‌دهد. پس این ناهماهنگی مربوط به علت تورم است.

۴۲ ۴ برای پاسخ به قسمت‌های «الف» و «ب» نیاز است تا ابتدا cpi_B کالای B را بیابیم، چرا که هر کالایی که عضو سبد باشد، با میزان مشابهی از تورم روبه‌رو است.

$$cpi_B = \frac{310,800 - 250,300}{250,300} \times 100 \approx 24\%$$

الف) حال طبق فرمول، قیمت سال ۹۹ کالای A را می‌یابیم:

$$cpi_A = \frac{x - 67,350}{67,350} = \frac{24}{100} \Rightarrow 100x - 6,735,000 = 1,616,400$$

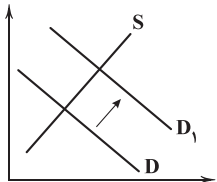
$$\Rightarrow 100x = 1,616,400 + 6,735,000 \Rightarrow x = \frac{8,351,400}{100} = 83,514$$

$$cpi_C = \frac{113,432 - y}{y} = \frac{24}{100} \Rightarrow 11,343,200 - 100y = 24y$$

$$\Rightarrow 124y = 11,343,200 \Rightarrow y = \frac{11,343,200}{124} \approx 91,477$$

۴۳ ۲ عدم پیش‌بینی از آینده بازار مربوط به تولیدکننده است نه مصرف‌کننده.

۴۴ ۳ الف) منحنی تقاضای جامعه در حالت تورمی، به سمت راست حرکت می‌کند. ($D \Rightarrow D_1$)

ب) در حالت رکود، بازار نیاز به پول دارد؛ در چنین شرایطی دولت با خرید اوراق مشارکت از مردم به این نیاز بازار پاسخ می‌دهد.

۴۵ ۱ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

الف) سیاست‌های پولی دولت توسط بانک مرکزی اعمال می‌شود.

ب) دولت برای کنترل تورم در کوتاه‌مدت، سراغ واردات می‌رود.

ج) اگر شاخص مصرف‌کننده (cpi) افزایش پیدا کند، یعنی تورم هم افزایش پیدا کرده است.

د) کاهش تورم، به معنای کاهش شتاب افزایش قیمت‌ها است نه کاهش قیمت‌ها.

۳۰ ۴ (T به معنای درست و F به معنای نادرست است.)

$$(p \Leftrightarrow q) \Rightarrow r \equiv (F \Leftrightarrow T) \Rightarrow r \equiv F \Rightarrow r \equiv T$$

به انتفای مقدم

$$\text{ب) } (\sim p \vee r) \wedge (r \wedge \sim q) \equiv (T \vee r) \wedge (r \wedge F) \equiv T \wedge F \equiv F$$

۳۱ ۲ وقتی ترکیب فصلی دو گزاره $\sim p \vee q$ نادرست است، یعنی هر

دو گزاره نادرست هستند، یعنی $\sim p \equiv \text{ن}$ و $q \equiv \text{د}$ پس: $p \equiv \text{د}$ و $\sim q \equiv \text{د}$

بررسی گزاره‌ها:

$$\text{الف) } p \equiv \text{د}$$

$$\text{ب) } q \equiv \text{ن}$$

$$\text{ج) } p \vee q \equiv \text{د} \vee \text{ن} \equiv \text{د}$$

$$\text{د) } p \vee \sim q \equiv \text{د} \vee \text{د} \equiv \text{د}$$

$$\text{ه) } p \wedge q \equiv \text{د} \wedge \text{ن} \equiv \text{ن}$$

پس ارزش دو گزاره از پنج گزاره داده شده نادرست است.

۳۲ ۳ نقیض گزاره‌ای به صورت $p \wedge q$ را به صورت $\sim(p \wedge q)$

نمایش می‌دهیم و برابر است با:

$$\sim(p \wedge q) \equiv \sim p \vee \sim q$$

صفر عددی گویا است و حاصل ضرب دو عدد فرد همواره عددی فرد است.

q

p

پس نقیض آن به صورت زیر بیان می‌شود:

«صفر عددی گویا نیست یا حاصل ضرب دو عدد فرد همواره عددی فرد نیست (بلکه زوج است).»

$$\sim p \Rightarrow (q \Rightarrow p) \equiv p \vee (\sim q \vee p) \equiv \sim q \vee p$$

۳۳ ۴

ارزش این گزاره فقط وقتی نادرست است که p نادرست و q درست باشد (تا $\sim q$ نادرست گردد).

۳۴ ۱ بررسی می‌کنیم (T به معنای درست و F به معنای نادرست است.)

$$\text{الف) } p \Rightarrow (p \vee \sim p) \equiv p \Rightarrow T \equiv T$$

وقتی در گزاره شرطی تالی درست باشد، ارزش گزاره همواره درست است.

$$\text{ب) } (p \vee \sim p) \Rightarrow p \equiv T \Rightarrow p \equiv p$$

ارزش این گزاره به ارزش p بستگی دارد.

$$\text{ج) } (p \wedge \sim p) \Rightarrow p \equiv \text{ن} \Rightarrow p \equiv T$$

وقتی در گزاره شرطی، مقدم نادرست باشد، ارزش گزاره همواره (به انتفای مقدم) درست است.

$$(\sim p \Rightarrow q) \Rightarrow (p \vee \sim q) \equiv (p \vee q) \Rightarrow (p \vee \sim q)$$

۳۵ ۴

$$\sim(p \vee q) \vee (p \vee \sim q) \equiv (\sim p \wedge \sim q) \vee (p \vee \sim q)$$

$$\equiv ((\sim p \wedge \sim q) \vee p) \vee \sim q$$

$$\equiv ((p \vee \sim p) \wedge (p \vee \sim q)) \vee \sim q \equiv (p \vee \sim q) \vee \sim q$$

T

یا

$$\equiv p \vee \sim q \equiv \sim p \Rightarrow \sim q \equiv q \Rightarrow p$$

اقتصاد

۳۶ ۳ بی‌مبالاتی و سوءاستفاده برخی صرافان از اعتماد مردم و

هم‌چنین تعداد و تنوع رسیده‌ها و صرافی‌ها که آشنایی و اعتبارسنجی آن‌ها را برای مردم دشوار کرده بود، منجر به این شد که دولت‌ها به فکر سپردن نشر پول به یک بانک تجاری بیفتند.

۳۷ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) امروزه قدرت اقتصادی کشور (یعنی این‌که چقدر توان تولیدی دارند) پشتوانه پول‌های کاغذی، ثبتي و الکترونیکی به شمار می‌رود.

۲) خاصیت اعتباری پول به معنای ارزش داشتن خود کاغذ نیست، بلکه به معنای این است که این کاغذ، رسیدی به شمار می‌رود که دیگران هم آن را می‌پذیرند.

۴) اطمینان و اعتماد مردم به ارزش مبادلاتی پول، پشتوانه آن به شمار می‌رود.

علوم و فنون ادبی

۴۶ ۲ لَف و نشر: پسته (لَف ۱)، بادام (لَف ۲) / بوس (نشر ۱)،
غمزه (نشر ۲)

۴۷ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دون ≠ والا

(۳) ماه ≠ ماهی

(۴) با خود بودن ≠ بی خودی / پشه ≠ پیل

۴۸ ۲ لَف و نشر مشوش: مرغ (لَف ۱)، ماهی (لَف ۲) / دریا (نشر ۲)،
مرغزار (نشر ۱)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) لَف و نشر مرتب: خط (لَف ۱)، لب (لَف ۲) / طولی (نشر ۱)، شکرستان (نشر ۲)

لَف و نشر مرتب: زلف (لَف ۱)، رخ (لَف ۲) / شب (نشر ۱)، ماهتاب (نشر ۲)

(۳) لَف و نشر مرتب: لب (لَف ۱)، چشم (لَف ۲) / پسته (نشر ۱)، بادام (نشر ۲)

(۴) لَف و نشر مرتب: زلف (لَف ۱)، خال (لَف ۲) / دام (نشر ۱)، دانه (نشر ۲)

۴۹ ۲ تناقض: کشنده بودن آب حیات

۵۰ ۱ اختیار زبانی: —

تناقض: پیدای پنهان - معدوم موجود

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) اختیار زبانی: تغییر کمیت مصوت کوتاه و حذف همزه

تناقض: توبه کردن از پارسایی

(۳) اختیار زبانی: تغییر کمیت مصوت بلند، تغییر کمیت مصوت کوتاه و حذف همزه

تناقض: ترک درمان، نوعی دارو است. / درمان بودن درد

(۴) اختیار زبانی: تغییر کمیت مصوت کوتاه و حذف همزه

تناقض: دین را قبله خود ساختن، کفر است.

۵۱ ۴ وزن مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): مفعول فاعلات مفاعیل

فاعل (= مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل)

وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) مفعول مفاعیل // مفعول مفاعیل (= مستفعلن مفعولن // مستفعلن مفعولن)

(۲) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن (= مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن)

(۳) مفعول فاعلاتن // مفعول فاعلاتن (= مستفعلن فعولن // مستفعلن فعولن)

۵۲ ۳ تقطیع گزینه (۳):

گر	هو	ش	کو	ت	هی	ن	ک	ند	می	ت	وا	ش	نید
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	U
از	چشم	ها	ی	شو	خ	ت	در	عی	ن	خا	ب	حرف	-
-	-	U	-	U	-	U	-	-	U	-	U	U	U
		مفعول	فاعلات	مفاعیل	فاعلات	مفاعیل	فاعلات	مفاعیل	فاعلات	مفاعیل	فاعلات	مفاعیل	فاعلات

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱)

تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه

حذف همزه

هر	خر	فی	یز	ذ	ها	ن	ت	پی	چی	د	نا	م	ایست
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	U
از	بس	خ	رد	ز	تن	گی	ی	جا	پی	چ	تا	ب	حرف
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	U
		↑											

(۲) تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه

(۲)

تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

حذف همزه حذف همزه

شا	دا	بی	ی	ل	ب	ت	آ	زا	تسبت	کز	ح	جاب
-	-	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
در	لع	ل	آ	ت	شی	ن	ت	می	گر	ذ	دا	ب
-	-	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
		↑										

حذف همزه

(۴)

تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه

تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه

در	خو	بی	ی	ت	تسبت	ک	سی	را	ش	خن	و	لی
-	-	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
دا	زد	خ	ط	ع	ذا	ر	ت	با	آ	ف	تا	ب
-	-	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
		↑										

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

۵۳ ۳ بررسی ابیات گزینه (۳):

(ج)

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

خا	ک	سا	ری	آ	ب	با	زم	چن	ن	ها	ل	گر	د	باد
-	U	-	-	U	-	-	-	-	-	U	U	U	U	U
گر	د	می	گر	دد	ب	لن	دز	قد	ک	شی	دن	ها	ی	من
-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	U	U	U	U	U

حذف همزه

(د)

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

حر	ف	ا	قا	م	تت	م	ت	ل	نا	خ	نس	ت	مو
-	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
هر	جا	ر	سی	د	با	شی	ی	زا	جا	گ	دش	ت	ای
-	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U

حذف همزه حذف همزه
تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه

(ب)

۵۶ ۲ تقطیع ابیات سؤال:

حذف همزه	تغییر کمیّت مصوّت کوتاه به بلند
↓	↓
جی ز ت اَخ جَل و ما را با خُ دا خِر صلِح داد	ت وَر نَ تا - - - - -
تغییر کمیّت مصوّت کوتاه به بلند	حذف همزه
↓	↓
تا س پَین دِ ما ب حر فا مَد خُ مو شی دو د کرد	بی ث در مَحَـ فِل نَ وا ی سُر م زن گِی دا ش تیم

تغییر کمیّت مصوّت کوتاه به بلند

ابدال

نقَش غِی زُ حَ ز م عشق چِ ام کان دا زد	صو ز ت تسبِت ذِ رَیَـ پَر دِ کِ نش نا خ ت ای
--	--

حذف همزه

۵۴ ۳ تقطیع ابیات سؤال:

تغییر کمیّت مصوّت بلند به کوتاه (۴)

حذف همزه (۱) حذف همزه (۲) حذف همزه (۳)

سَخِبَت دو رَسَبَت اَ زِبِلَـ دا م گَ ها زا دی ی ما	مُ ژ از بی خَ بَ ری با ل فِ شَا مِ می با شد
---	---

به کار بردن فعلاتین به جای فاعلاتین

۵۷ ۳ تقطیع گزینه (۳):

تغییر کمیّت مصوّت کوتاه به بلند
↓
تا عَ زَق با شد نَ م اش کی د گر در کا ر نیست
چُن جَ بی ن شر م سا رَیَـ چش م تر در دا م نم

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱)

حذف همزه

عشقی زَف سو ن نَ فس هی ها ت آ گا هم ن کرد	چنگ زد اِبَـ خا ر غم پر بی خَ بر در دا م نم
---	---

(۲)

(۳)

می ز دم پا بی ب غف لَت فت ن ها وا کر د چشم	خُف ت بو دا شو ب چن دِیَـ دَشِنُتْ ذَر در دا م نم
--	---

(۴)

حذف همزه

با خ لا وَت آن قَ در جو شی د مَر یا د ل بی	کا ر زو چِیَـ شَد بُچ بن د نی ش کر در د تا م نم
--	---

تغییر کمیّت مصوّت کوتاه به بلند (۵) حذف همزه (۶) حذف همزه (۷)

ابدال

خا ط ر نا زُ ک ما ای م نَ زا فا ت ن شد	سنجِک دَر کا ر گِ هِ شی ش گِ ران می با شد
--	---

تغییر کمیّت مصوّت کوتاه به بلند (۸)

۵۵ ۲ تقطیع گزینه (۲):

تغییر کمیّت مصوّت کوتاه به بلند

تغییر کمیّت مصوّت بلند به کوتاه

عَ جا یب نقبش ها سا زی سو ی خاک	بَ ها رُ نَس ت زَن پِی دا نَ ما ی د
---------------------------------	-------------------------------------

تغییر کمیّت مصوّت کوتاه به بلند

۵۸ ۳ تقطیع گزینه (۳):

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

ب	خا	می	سو	خت	چُن	بر	قم	خ	یا	ل	زَن	د	اگی	پُج	تن
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	U	-	U	-	-	-
ب	ای	نو	می	دی	یَن	جا	می	د	گر	آ	غا	ز	می	کر	دم
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-

تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه

۵۹ ۲ تقطیع گزینه (۲):

تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه

حذف همزه

نا	زم	س	ر	تبی	شمع	ک	شَه	ری	ز	دی	یا	تش
-	-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-
وَن	دی	ش	ز	دو	د	د	ل	پر	وا	ن	ن	کر
-	-	U	U	-	U	U	-	-	-	U	U	-

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

فعلون مفاعیل مفاعیل مستفعل (مستفعل مستف)

۶۰ ۱ در این گزینه خواندن مصراع با همزه (همین آینه: U - U) یا با حذف همزه (همیناینه: U - U) تأثیری در امتداد هجاها ندارد.

۶۱ ۱ براساس قدیمی‌ترین طبقه‌بندی انواع ادبی که در یونان باستان صورت گرفته است، آن‌ها از چهار نوع حماسی، غنایی، نمایشی و تعلیمی سخن گفته‌اند، این تقسیم‌بندی بیشتر مبتنی بر شعر بود و جنبه محتوایی داشت.

۶۲ ۴ «ساده و عینی بودن ظاهر شعر و ذهنی و معنوی بودن نتیجه آن» از ویژگی‌های فکری است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) کاربرد شبکه معنایی تناسب: نوروز - گل - بنفشه - باغ - شاخ و ...

(۲) کاربرد تاریخی دستور و کوتاهی جمله‌ها:

آمد نوروز ماه با گل سوری به هم / باده سوری بگیر / بر گل سوری بچم / زلف بنفشه بیوی / لعل خجسته بیوس / دست چغانه بگیر / پیش چمانه به خم / ای صنم ماهروی! / خیز / به باغ اندر آی / زان‌که شد از رنگ و بوی باغ به سان صنم / شاخ برانگیخت در / خاک برانگیخت نقش / باد فرو بیخت مشک / ابر فرو ریخت نم

(۳) کمی واژگان غیرفارسی و وجود واژگان کهن: کاربرد مصدرهای «جمیدن» و «بیختن» و واژه «چغانه».

۶۳ ۴ فعل «گسستن» در این گزینه در معنی «پاره و جدا شدن» و در سایر گزینه‌ها در معنی «پاره و جدا کردن» به کار رفته است.

۶۴ ۲ گزینه (۲) برخلاف وزن نشاط‌آور بیت «مفتعلن مفتعلن فاعلن» مفهومی غم‌آلود دارد.

۶۵ ۱ واژه‌آرایی در بیت «د»: ماه (مه)

بررسی سایر بیت‌ها:

(الف) «درد» و «درد» جناس ناهمسان‌اند.

(ب) «آهسته‌آهسته» یک واژه است.

(ج) «مُلک» و «مِلک» جناس ناهمسان‌اند.

(ه) «مهر» و «مَهر» جناس ناهمسان‌اند.

(و) «انعام» و «انعام» جناس ناهمسان‌اند.

۶۶ ۳ تشبیه: تشبیه معشوق به مهر (خورشید)

جناس: مهر (خورشید) و مهر (محبّت) (جناس تام) / بدیدم و ندیدم (جناس ناقص) واج‌آرایی: تکرار صامت‌های «ر»، «د» و «م»

تضاد: بدیدم ≠ ندیدم

۶۷ ۲ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۲): ناشناختنی بودن معشوق

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) برتری زیبایی معشوق بر همه زیبایی‌ها

(۳) برتری زیبایی معشوق بر همه زیبایی‌ها

(۴) ارزشمندی دل

۶۸ ۳ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): سنجیده‌گویی

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) تقابل بصیرت با تعلقات دنیوی

(۲) درماندگی زمینه‌ساز تضرع و اظهار نیاز است.

(۴) ستایش جور و جفا و بی‌اعتنایی معشوق

۶۹ ۱ مفهوم گزینه (۱): غم‌پرستی

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: دعوت به خوش‌باشی

۷۰ ۲ مفهوم گزینه (۲): عشق موجب بی‌قراری و سوز و گداز عاشق است.

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: نکوهش پرداختن به مادیات و تعلقات دنیوی

۷۱ ۴ گزینه (۴) معرّف «تاریخ گزیده»، از آثار قرن هشتم است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) المعجم: نوشته‌شده در قرن هفتم

(۲) تاریخ جهان‌گشا: نوشته‌شده در قرن هفتم

(۳) لمعات: نوشته‌شده در قرن هفتم

۷۲ ۲ مثنوی جمشید و خورشید به شیوه داستان‌های نظامی سروده شده است.

۷۳ ۳ نفحات الانس اثری در شرح زندگی عارفان به نثر است.

۷۴ ۳ عبارت سؤال معرّف مرصادالعباد اثر نجم‌الدین رازی (معروف به نجم دایه) است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) وش (۲) همبر

(۴) به کردار

۷۶ ۳ تشبیه خود به صبا [۱ مورد]

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) یار به آه / کدورت به راه / اشک به پیک [۳ مورد]

(۲) تو به سرشک / سرشک به گوهر / صفا به دُرذانه [۳ مورد]

(۴) خود به چوپان / عشق به دشت / غزل به نای [۳ مورد]

۷۷ ۱ روی (مشبهه)، ماه (مشبهه به)، تابندگی (وجه‌شبهه)، ادات تشبیه: —

ابرو (مشبهه)، هلال (مشبهه به)، خوشی، زیبایی (وجه‌شبهه)، ادات تشبیه: —

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) خود [م] (مشبهه)، گل (مشبهه به)، سر در گریبان (وجه‌شبهه)، چو (ادات) /

خود [م] (مشبهه)، گل (مشبهه به)، پاکیزه دامانم (وجه‌شبهه)، چو (ادات)

(۳) خصم (مشبهه)، کرم پیله (مشبهه به)، کم‌بقایی (وجه‌شبهه)، ماند (ادات)

(۴) تن (مشبهه)، میان (مشبهه به)، هیچ بودن (وجه‌شبهه)، همچو (ادات)

۸۳ ۳ یکسان انگاری طبیعت و جامعه، تسلط انسان بر جامعه را به دنبال نداشت، بلکه انسان را مغلوب جامعه ساخت.

از پیامدهای نادیده گرفتن ویژگی‌های کنش اجتماعی: بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده ما محدود می‌شود و کسانی که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند، با انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی، مذهبی و ... دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند.

۸۴ ۱ معتبر دانستن روابط علی و معلولی‌ای که با حس و تجربه مشاهده‌پذیر باشند ← تبیین تجربی

نگاه کردن به مسائل کنشگران از منظر خودشان ← همراهی همدلانه جامعه با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت اداره می‌شود ← نگاه از بیرون برگزاری جشنواره‌های زیبایی در روزگار ما ← تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده

۸۵ ۴ جامعه‌شناسی را در زمره دانش‌های تجربی قرار داد ← کنت سلطه نظمی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد ← ماکس وبر می‌خواست مجرم بودن یا نبودن را با روش‌های تبیینی اثبات کند ← لمبروزو در ورای ابهام، راز و رمزی نهفته است که با هنر می‌توان به آن راه یافت ← پاول کله

۸۶ ۴ برای فهم انگیزه جوانان و نوجوانان نمی‌توان از روش‌های تجربی استفاده کرد.

اگر تفسیرهای جوانان را در نظر بگیریم، متوجه خواهیم شد عامل اصلی گرایش این کاربران به اینترنت، معنای استفاده از این ابزار (کامپیوتر) است. جامعه‌شناسی تبیینی، تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌بیند. تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی به تدریج سبب می‌شود افراد بدون آن‌که بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است، صرفاً آن را رعایت کنند.

۸۷ ۳ چرا می‌توان تعداد کشته‌های دو جنگ جهانی را با تعداد کشته‌های حمله مغول به ایران مقایسه کرد؟ ← اخلاق‌گریزی (هر دو اخلاق‌گریزند)

در جامعه مبتنی بر مناسبات تبیینی ← جلب مشارکت و همکاری افراد براساس میل و رضایت نیست، بلکه بر پایه قرارداد، مجازات و تنبیه است. اندیشه‌های جدید و شاهرکارها ← زمانی شکل می‌گیرند که افراد از نظم موجود فراتر روند.

تغییرات مهم نتیجه ← آرمان‌ها و ارزش‌های والاتر و انگیزه‌های قوی‌تر هستند.

۸۸ ۲ علتِ ضدارزش بودن کینه‌توزی و خودخواهی و ارزش بودن فداکاری قابل فهم نیست ← استفاده از روش‌های تجربی هر چه همبستگی اجتماعی میان افراد یک گروه بیشتر باشد، انحرافات اجتماعی در آن گروه کاهش می‌یابد ← مفهومی پدیده‌های هم‌تغییر

پیامد یکسان دانستن طبیعت و جامعه بر انسان ← تقلیل انسان‌ها به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی

۸۹ ۱ مطالعات تبیینی نشان می‌دهد که میان عواملی مانند میزان پرخاشگری، هیجان، خواب، وضعیت تحصیلات و تأهل با اعتیاد به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای رابطه وجود دارد.

مطالعات تفسیری نشان می‌دهد که عامل اصلی اعتیاد و حضور افراطی جوانان و نوجوانان در فضاهای مجازی، معانی و انگیزه‌های استفاده از بازی‌های رایانه‌ای است.

۹۰ ۴ رفتارهای متفاوت انسان‌ها در شرایط گوناگون نتیجه ← آگاهانه عمل کردن انسان و معنادار بودن آن است.

مهم دانستن اراده و ارزش از سوی نظریه‌پردازان کنش اجتماعی نتیجه ← تابع آگاهی‌اند.

از منظر جامعه‌شناسی تبیینی، برخی جوامع از برخی دیگر پیشرفته‌ترند نتیجه ← در رفع نیازهای خود توانا ترند.

تغییر در پدیده‌هایی مانند ماشین و بدن و کنترل آن‌ها نتیجه ← تا جایی که قوانین طبیعی به ما اجازه می‌دهند.

۷۸ ۲ تقطیع گزینه (۲):

ش	را	بی	ش	را	بی	ک	دل	جمع	گر	دد
U	-	-	U	-	-	U	-	-	-	-
چ	دل	جمع	گر	دد	ش	ود	تن	پ	رید	شاید
U	-	-	U	-	-	U	-	-	-	-

بررسی سایر گزینه‌ها:

خ	مش	کن	ختم	کن	ای	دل	چ	دید	دی
U	-	-	U	-	-	-	U	-	-
ک	آ	خو	بی	ز	می	گد	د	رل	قاب
U	-	-	-	U	-	-	U	-	-

ب	د	در	یا	د	لی	کز	جو	ش	نو	شش
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
پ	دس	تا	ور	د	گو	هر	گو	ه	ری	را
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-

خ	ما	ری	دا	ش	تم	من	در	ا	را	دت
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
ن	دا	نس	تم	ک	حق	ما	را	م	رید	دست
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-

۷۹ ۳ تقطیع ابیات سؤال:

بن	گر	ز	هجر	رت	چون	ش	دم	سر	گشت	ت	چون	گر	دوین	ش	دم
-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
وز	نا	و	کت	پر	خون	ش	دم	از	من	چ	را	رن	چید	د	ای
-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
گر	من	ب	می	رم	در	غ	مت	خو	تم	ت	تا	در	گر	د	نت
-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
فر	دا	ب	گی	رم	دا	م	نت	از	من	چ	را	رن	چید	د	ای
-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

۸۰ ۲ تقطیع بیت سؤال:

هر	چ	نت	وا	نی	ب	با	خ	د	بر	د	ز	ب	ع	ب	رت	س	را
-	U	-	-	U	-	-	-	-	-	U	-	-	-	-	-	U	-
هست	تا	فر	ص	ب	ر	از	خ	ا	ن	می	رید	ز	ب	م	ما	-	-
-	U	-	-	U	-	-	-	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-

جامعه‌شناسی

۸۱ ۲ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

(الف) برداشت روزافزون از منابع تجدیدناپذیر، از جمله تغییراتی است که یک نظام اجتماعی در محیط ایجاد می‌کند.

(ب) فضای مجازی معنای به‌روز بودن را دارد ولی سبب می‌شود که کاربر از زمان و مکان خودش جدا شود و از دسترسی به مطالب مهم محروم گردد.

(د) ساختارهای اجتماعی، هر قدر هم جافتاده و باسابقه باشند ولی با کنش‌های انسان‌ها به وجود آمده و برقرارند.

۸۲ ۲ نظریه‌پردازان کنش اجتماعی ← آگاهی و معناداری را

مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند.

نگاه از بیرون ← اشتراک کنت و لمبروزو

در گروه‌های رسمی بهتر می‌توان دید ← ساختار اجتماعی

دو بال موفقیت انسان‌ها ← نظم اجتماعی و خلاقیت

۹۷ ۲ تعارض فرهنگی، گاهی ناشی از علل درونی است و به نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی بازمی‌گردد و گاه، ناشی از علل بیرونی است و پیامد تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر است.

۹۸ ۱ تشویق و تنبیه به دو شیوه رسمی و غیررسمی انجام می‌شود. شیوه غیررسمی آن بیشتر در خانواده، همسالان یا به وسیله عموم افراد جامعه انجام می‌شود و آثار و نتایج عمیق‌تری دارد. شیوه رسمی پاداش و مجازات، بیشتر توسط سازمان‌ها و مؤسسات اجتماعی مانند ادارات، پلیس، دادگاه و زندان صورت می‌گیرد.

۹۹ ۳ در جوامع فئودالی غربی، موقعیت اجتماعی افراد به رابطه آن‌ها با زمین بستگی داشت. جامعه‌ای که براساس ارزش‌های نژادی شکل می‌گیرد، صرفاً برای یک نژاد خاص، امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می‌آورد (همانند جامعه آپارتاید).

جهان سکولار، جهانی است که حول ارزش‌های دنیوی و این‌جهانی شکل می‌گیرد و تحرک اجتماعی را در محدوده همان ارزش‌ها به رسمیت می‌شناسد. قواعد و روابط جامعه سرمایه‌داری براساس ارزش‌های اقتصادی است و این جامعه تحرک اجتماعی صعودی را تنها برای کسانی ممکن می‌سازد که منابع ثروت را در اختیار دارند.

۱۰۰ ۳ افراد در بدو تولد، هویت اجتماعی انتسابی خود را به صورت انفعالی در محیط خانواده و غیره می‌پذیرند. با گذر زمان، آن‌ها به گونه‌ای فعال، با محیط اجتماعی خود برخورد می‌کنند؛ هویت اکتسابی خود را به دست می‌آورند و متناسب با این هویت اجتماعی جدید، از موقعیت اجتماعی جدیدی برخوردار می‌شوند. پس افراد به تدریج با فعالیتشان، موقعیت و هویت اکتسابی خود را به دست می‌آورند.

۱۰۱ ۳ حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی موجب آن شد که دولتمردان انگلیسی از جمله لرد جان راسل، پدر بزرگ برتراند راسل فیلسوف مشهور، از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند خودداری کنند. مارکس در نیمه دوم قرن نوزدهم، لیبرالیسم اقتصادی را نقد کرد. از نظر او، حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری، فقط با یک انقلاب قابل حل بود. لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی و به ویژه آزادی اقتصادی، راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت.

۱۰۲ ۴ نظریه پردازان لیبرال، آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند و مخالف هر نوع مداخله دولت در اقتصاد بودند. سرمایه‌داران آزادانه به بهره‌کشی از کارگران پرداختند.

۱۰۳ ۱ لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی و به ویژه آزادی اقتصادی، راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت. بدین ترتیب، نخستین چالش که چالش فقر و غناست، در کشورهای غربی شکل گرفت.

جوامع سوسیالیستی با دو مشکل اساسی روبرو شدند:

(الف) از بین رفتن آزادی افراد: به بهانه عدالت اقتصادی، نه تنها آزادی معنوی، بلکه آزادی دنیوی افراد نیز از بین رفت.

(ب) پیدایش طبقه جدید: با این‌که مارکس و مارکسیست‌ها طبقه و نظام طبقاتی را محصول سرمایه‌داری می‌دانستند و به آن انتقاد داشتند، در کشورهای سوسیالیستی طبقه جدیدی شکل گرفت که نه براساس ثروت بلکه بر مدار قدرت سازمان می‌یافت.

رویکرد مارکس نسبت به عالم، رویکردی سکولار بود و در چارچوب همان بنیان‌های فرهنگ غرب به حل چالش‌های جامعه خود می‌پرداخت.

۱۰۴ ۲ آمریکا و شوروی به عنوان دو قطب اصلی چالش بلوک شرق و غرب به فرهنگی واحد تعلق داشتند و هر دو بلوک درون فرهنگ غرب حضور داشتند.

۹۱ ۱ هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد، در معرض آسیب‌های بیشتری قرار می‌گیرد؛ بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود و دوام و بقای آن تهدید می‌شود.

در یک جهان سکولار، هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی داشته باشد. در این جهان، فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار کنند، منع می‌شوند. برای نمونه، می‌توان به جلوگیری از تحصیل دختران محجبه در برخی جوامع غربی اشاره کرد.

فرد با آموزش‌های اساسی و ماندگاری که در خانواده می‌بیند، اولین و مهم‌ترین آشنایی‌ها را با جهانی که در آن متولد شده است، پیدا می‌کند. مدرسه، گروه‌های هم‌بازی، مجالس علمی و مذهبی و رسانه‌های جمعی، از دیگر عوامل آشنایی افراد با جهانی هستند که در آن زندگی می‌کنند. به فرآیندی که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری که برای شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد طی می‌شود، جامعه‌پذیری می‌گویند.

۹۲ ۱ در جهان اسلام، امر به معروف و نهی از منکر در فرآیندهای جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی نقش مهمی دارد و دارای آثار فردی و اجتماعی و نتایج معنوی و دنیوی بسیاری است.

اقتناع روشی است که به واسطه آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود. تغییرات هویتی افراد، گاه از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی فراتر می‌رود. اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند، به دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود که اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی به همراه دارد.

۹۳ ۲ فرزند وکیل که کارمند روابط عمومی می‌شود ← نزولی میان‌نسلی

دبیر جامعه‌شناسی دبیرستان آزادی که به دبیری جامعه‌شناسی دبیرستان قدس منصوب می‌شود ← افقی درون‌نسلی

فرزند کارمند بخش خدمات که معاون مدیر کل می‌شود ← صعودی میان‌نسلی

فرزند مدیر کل سازمان خدمات درمانی که مدیر کل سازمان تأمین اجتماعی می‌شود ← افقی میان‌نسلی

۹۴ ۲ فرهنگی‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند، از قدرت اقناعی بیشتری برخوردارند.

هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد، در معرض آسیب‌های بیشتری قرار می‌گیرد؛ بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود و دوام و بقای آن تهدید می‌شود.

به اعمال افرادی که به حقوق و تکالیف خود پایبند نیستند و رفتارهای مخالف آن را انجام می‌دهند، کژروی اجتماعی می‌گویند.

۹۵ ۳ جهان اجتماعی برای بقا و تداوم، اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه زندگی خود را به فرد آموزش می‌دهد. فرد نیز برای مشارکت در جهان اجتماعی، شیوه زندگی در آن را می‌آموزد و به تدریج با موقعیتش در جهان اجتماعی و حقوق و تکالیفی که برعهده دارد، آشنا می‌شود.

۹۶ ۴ مادامی که هویت اجتماعی افراد در چارچوب عقاید و ارزش‌های اساسی جامعه شکل می‌گیرد، تغییرات هویتی افراد و گروه‌ها با هویت جهان اجتماعی سازگار است. اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند، به دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود که اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی به همراه دارد.

به کنش‌هایی که برخلاف عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای جامعه هستند، کژروی اجتماعی می‌گویند.

۳) بسازم (← می‌ساختم، ساخته بودم؛ فعل‌های ماضی پس از «لَوْ» به صورت ماضی استمراری یا بعید ترجمه می‌شوند)، اجرا می‌کنم (← اجرا می‌کردم)، سود می‌رسانم (← سود می‌رساندم)

۴) تا اجرا کنم (← اجرا می‌کردم)

۱۱۳ ۴ ترجمه کلمات مهم: آن: که / یُکْتَم: پنهان می‌شود / أفواه: دهان‌ها

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

۱) پنهان شده (← پنهان می‌شود، «يُكْتَم» مضارع مجهول است.)، بر زبان می‌آورند (← با دهان‌هایشان می‌گویند)
۲) نمی‌دانستند (← نمی‌دانند، «يعلمون» مضارع است.)، هر چه (← آن‌چه)، گمان می‌شود (← پنهان می‌شود)، زبان‌ها (← دهان‌ها)
۳) «همانا» اضافی است، پنهان می‌نمایند (← پنهان می‌شود)

۱۱۴ ۴ ترجمه کلمات مهم: لا تُمَيِّتُوا: نمیرانید / بكَثْرَةِ الطَّعَامِ: با

زیادی خوراک (غذا) / إِنَّ الْقَلْبَ يَمُوتُ كَالرُّع: دل مانند کیش (گیاه) می‌میرد / إِذَا كَثُرَ عَلَيْهِ الْمَاءُ: هرگاه آب بر آن زیاد شود

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

۱) «بیش از اندازه» در عبارت نداریم، «كَثْرَةُ: زیادی» درست ترجمه نشده است، فعل «يَمُوتُ» در جای نامناسبی ترجمه شده است.
۲) ضمیر «تان» اضافی است، «كَثْرَةُ: زیادی» نه زیاد، «هم» زائد است.
۳) «نباید بمیرند» ترجمه کاملاً غلطی است: لا تُمَيِّتُوا: نمیرانید، «زیادی آب دهید» نادرست است.

۱۱۵ ۲ ترجمه کلمات مهم: تُعْطَى: داده می‌شود / هذه الجائزة: این

جایزه / سنوياً: هرساله، سالانه / لِمَنْ: به کسی که / يُفِيدُ البشرية: به بشریت سود می‌رساند، به بشریت فایده می‌رساند

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

۱) «سالانه» نباید به صورت صفت برای «الجائزة» بیاید، «انسان‌ها» ترجمه درستی نیست، «يُفِيدُ البشرية: به بشریت فایده می‌رساند»
۳) «این جایزه‌ای است» مطابق با ساختار عبارت عربی نیست، «يُفِيدُ» مضارع است نه ماضی. ضمناً نادرست ترجمه شده است، «مُحَدَّدة: مشخص شده» نه «مختلف».
۴) همه ساله (← هر ساله)، «تنها» معادلی ندارد، «کسانی» نادرست است؛ چون فعل «يُفِيدُ» مفرد است نه جمع، «يُفِيدُ» مضارع است نه ماضی!

۱۱۶ ۲ عاقِبِي: کیفر بده

۱۱۷ ۴ «خود» اضافی است، دچار سستی نشوید (← سست نشوید)

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها

۱) ابتدای جمله حالیه «و» می‌آید، یجلس (← جالس)، عند (← بین)
۲) شاهدت (← شاهد؛ فعل مضارع داریم)، یجلس (← جالس)، عند (← بین)
۴) جالساً (← و هو جالس)، «در حالی‌که» معادل «و» حالیه است.

۱۱۹ ۳ ترجمه عبارت سؤال: «صدایت را پایین بیاور، همانا زشت‌ترین صداها بی‌گمان صدای خران است.» آن چه با مفهوم آیه تناسب دارد، مشخص کن:

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

۱) ترجمه: کارها (اقدامات) صدایشان بلندتر از سخن‌هاست! [تأکید بر عمل و کار است.]
۲) ترجمه: اگر سخن از نقره باشد، پس سکوت از طلاست! [تأکید بر سکوت است نه با صدای آرام سخن گفتن!]
۳) ترجمه: صدای بلند دلیلی است بر ضعف دیدگاه تو! [با مفهوم آیه تناسب دارد.]
۴) ترجمه: هیچ فایده‌ای ندارد فریاد زدن در امتی کرا!
■ گزینه نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۱۲۲ = ۱۲۰):

۱۲۰ ۱ «فَاقم، يَقومُ» یک فعل ثلاثی مجرد است و مصدر آن «قیام»

است، ضمناً مبنی است نه معرب!

۱۰۵ ۱ چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی بود که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می‌آید، نه از نوع چالش‌هایی که بین فرهنگ‌های مختلف شکل می‌گیرد.

سوسیالیسم به مالکیت خصوصی معتقد است ولی برخلاف سرمایه‌داری آن را مطلق نمی‌داند ولی کمونیسم به مالکیت خصوصی قائل نیست.

جوامع سوسیالیستی با انتقاد از لیبرالیسم اولیه، عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت را شعار خود قرار می‌دادند.

اقتصاد قرون وسطی بر مبنای کشاورزی و روابط اجتماعی ارباب - رعیتی بود.

۱۰۶ ۲ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

الف) از نظر مالتوس (نه ریکاردو)، جمعیت‌شناس انگلیسی، کسانی که در فقر متولد می‌شوند، حق حیات ندارند.

ب) مخالفان سرمایه‌داری (نه طرفداران نظریه‌های لیبرالیستی) که جریان چپ نام گرفته بودند، احزاب سوسیالیستی و کمونیستی را تشکیل دادند.

۱۰۷ ۲ نظریه‌پردازان لیبرال، آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن

پیشرفت جامعه می‌دانستند و مخالف هر نوع مداخله دولت در اقتصاد بودند. آنان حتی کمک به مستمندان را بیهوده می‌دانستند.

لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی و به‌ویژه آزادی اقتصادی، راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت. بدین ترتیب، نخستین چالش که چالش فقر و غنا است، در کشورهای غربی شکل گرفت.

۱۰۸ ۱ بلوک شرق شامل شوروی سابق، کشورهای اروپای شرقی و

چین بود و بلوک غرب، آمریکا و اروپای غربی را دربر می‌گرفت.

چالش و نزاع بلوک شرق و غرب در سراسر قرن بیستم تا زمان فروپاشی بلوک شرق در سال ۱۹۹۱م ادامه یافت.

۱۰۹ ۳ جان راسل، توماس مالتوس و دیوید ریکاردو از نظریه‌پردازان

مخالف دخالت دولت در اقتصاد بودند.

آیزایا برلین از اندیشمندان علوم اجتماعی و سیاسی است که در نقد لیبرالیسم اولیه، از دو مفهوم آزادی مثبت و منفی سخن گفت، در حالی‌که از نظر مالتوس جمعیت‌شناس انگلیسی (نظریه‌پرداز لیبرال)، کسانی که در فقر متولد می‌شوند، حق حیات ندارند.

سوسیالیسم و کمونیسم - در مقابل فردگرایی لیبرال - دو رویکرد جامعه‌گرا هستند.

۱۱۰ ۴ لیبرالیسم قرن‌های هجدهم و نوزدهم را لیبرالیسم اولیه می‌نامند.

مخالفان و طرفداران سرمایه‌داری طی قرن بیستم، بلوک شرق و غرب را شکل دادند.

نخستین چالش که چالش فقر و غنا در کشورهای غربی است، به واسطه لیبرالیسم اولیه شکل گرفت.

زبان عربی (اختصاصی)

■ مناسب‌ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا تعریف یا مفهوم مشخص کن (۱۱۹ = ۱۱۱):

۱۱۱ ۳ ترجمه کلمات مهم: بُنِي: پسرکم / أَوْمَر: دستور بده / إِيْثَةُ: بازدار

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

۱) «دلبندم» زائد است، دستوردهنده باش (← دستور بده)، دور شو (← نهی کن).
۲) پسرم (← پسرکم)، بخوان (← اقامه کن)، نهی شو (← نهی کن)
۴) دعوت کن (← امر کن)

۱۱۲ ۱ ترجمه کلمات مهم: لَوْ: اگر، چنان‌چه / بُتَيْتُ: ساخته بودم،

می‌ساختم / أُجْرِيْتُ: اجرا می‌کردم / أُفِدْتُ: سود می‌رساندم

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

۲) هرگاه (← اگر، چنان‌چه)، خودم (← برای خودم)، اجرا کرده (← اجرا می‌کردم)، سودمند می‌شدند (← سود می‌رساندم؛ «أفدْتُ» متکلم وحده است).

۱۳۳ ۲ در دوره سلطنت ناصرالدین شاه با ورود محصولات جدید کشاورزی از اروپا به ایران، تحولی عظیم در شیوه تغذیه ایرانیان ایجاد شد. به گونه‌ای که سیب‌زمینی به یکی از محصولات مهم کشاورزی تبدیل شد و در زمان مظفرالدین شاه برای مقابله با قحطی، کشاورزان به کشت آن تشویق می‌شدند.

۱۳۴ ۲ بررسی عبارتهای نادرست:

الف) ضعف حکومت قاجار در زمان گسترش استعمارگرهای اروپایی و همچنین طمع‌ورزی و فساد مالی درباریان، زمینه سلطه بیگانگان در مملکت را فراهم کرده بود. بارزترین نتیجه این وضعیت، امتیازهای متعددی بود که به خارجی‌ان داده می‌شد. ج) حق کاپیتولاسیون برای روس‌ها از عهدنامه ترکمانچای برقرار شد.

۱۳۵ ۱ در مراسم سال ۱۲۸۳ ش، مسیو نوز بلژیکی که طبق قرارداد گمرکی ایران و روسیه کارگزار روس‌ها در امور گمرک ایران بود، با لباس روحانیون و در حالی که قلیان به دست داشت، عکس گرفت. این عکس در میان مردم پخش و موجب اعتراض عمومی شد. در واقع، این اولین جرعه نهضت مشروطه بود. رهبری این حرکت را آیت‌الله بهبهانی به عهده داشت.

۱۳۶ ۱ مهاجرت روحانیون و مردم به شهر ری و تحصن در صحن حضرت عبدالعظیم به مهاجرت صغری شهرت دارد. از آن جا که درباریان فاسد، مانع از رسیدن خبرهای صحیح به مظفرالدین شاه بودند، مهاجران مجبور شدند سفیر عثمانی را واسطه قرار دهند و توسط او، خواسته‌های خود را به گوش شاه برسانند.

مهم‌ترین آن خواسته‌ها عبارت بودند از:

۱- ایجاد عدالتخانه (دادگستری) در همه شهرها برای رسیدگی به شکایات‌های مردم و برقراری عدالت در جامعه
۲- عمل به قانون اسلامی، به طور دقیق و به دور از ملاحظات شخصی

۱۳۷ ۱ بعد از مظفرالدین شاه، ولیعهد او محمدعلی میرزا، با عنوان محمدعلی شاه به سلطنت رسید. او در ۲۸ دی ۱۲۸۵ جشن تاج‌گذاری برپا کرد و از اشراف و نمایندگان دولت‌های خارجی برای شرکت در این مراسم دعوت به عمل آورد اما نمایندگان مجلس شورای ملی را دعوت نکرد. این اولین بی‌اعتنایی محمدعلی شاه به مجلس و سرآغاز کشمکش او با مجلس شورای ملی بود.

۱۳۸ ۴ همه عبارتهای داده شده درباره قرارداد ۱۹۰۷ میان روسیه و انگلستان، صحیح است.

۱۳۹ ۲ محمدعلی شاه برای مبارزه با مشروطه‌خواهان، میرزا علی‌اصغرخان امین‌السلطان را که از مخالفان جدی مشروطه بود و در اروپا به سر می‌برد، به کشور دعوت کرد تا ریاست دولت را به او بسپارد.

امین‌السلطان با تدبیرهای امنیتی و حمایت روس‌ها، وارد ایران شد و به نخست‌وزیری منصوب گردید. او سرانجام توسط طرفداران مشروطه ترور شد.

۱۴۰ ۲ با به پایان رسیدن مهلت ۴۸ ساعته روسیه برای عملی شدن خواسته‌هایش، روس‌ها بلافاصله خود را به داخل خاک ایران رساندند. اخطار روسیه، بحرانی بزرگ در کشور ایجاد کرد.

بین مجلس و دولت بر سر پذیرفتن یا رد کردن آن اختلاف افتاد. مجلس اخطار روسیه را رد کرد ولی نخست‌وزیر ایران، از ترس اشغال پایتخت تسلیم شد و مجلس شورای ملی را منحل کرد. به دنبال این اقدام، انبوه تظاهرکنندگان مردمی به خصوص زنان، به مجلس حمله کردند.

آیت‌الله آخوند خراسانی نیز همراه جمع انبوهی از عشیره‌های شیعه عراق، آماده عزیمت به ایران شد اما در شب قبل از حرکت، به طرز مشکوکی از دنیا رفت.

۱۴۱ ۳ الف) تدوین پرسش‌های تحقیق: در پژوهش‌های تاریخی، اغلب از زمینه‌ها، علت‌ها، آثار و نتایج رویدادها و یا نقش افراد و گروه‌های درگیر در آن رویدادها پرسش می‌شود.

ب) شناسایی منابع: در این مرحله، پژوهشگر، میزان اعتبار، دقت و صحت منابع و اسناد تحقیق را ارزیابی می‌کند.

۱۲۱ ۱ «النفس» مؤنث به حساب می‌آید، هرچند علامت تأنیث ندارد. برای همین صفت آن هم مؤنث آمده است. هم‌چنین جمع آن «نفوس یا أنفُس» است نه «أنفاس». «أنفاس» جمع مکسر «نَفَس» است.

۱۲۲ ۲ دقت کنید، خبر «حوایج»، «من نَعِم» است: من نَعِم: جار و مجرور و خبر آن.

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سؤالات زیر مشخص کن (۱۳۰ - ۱۲۳):

۱۲۳ ۱ «اللاعبون» اسم فاعل است.

۱۲۴ ۱ ترجمه عبارت سؤال: «پس از رخ دادن زلزله، خانه‌ها بر سر مردم»

ترجمه گزینه‌ها:

۱) ویران شد
۲) ویران کرد
۳) ویران کرد
۴) وزید

۱۲۵ ۲ ترجمه عبارت سؤال: «لفظ «الجبار»: ستمکار زورمند» برای خداوند به کار می‌رود، در این حالت معنای می‌دهد.»

ترجمه گزینه‌ها:

۱) اجابت کننده
۲) توانا
۳) مظلوم، ستم‌دیده
۴) بینا

۱۲۶ ۱ اشتباهات بارز گزینه‌ها:

۱) «أحسن: نیکوترین» اسم تفضیل و مؤنث آن «حُسْنی» است.
۲) «أعلم: می‌دانم» فعل مضارع متکلم وحده است.
۳) «الأسود: سیاه رنگ» و مؤنث آن «السَّوْداء» است.
۴) «الآنکم: لال» عیب و بیماری و «البگماء» مؤنث آن است.

۱۲۷ ۲ اشتباهات بارز گزینه‌ها:

۱) «عمارة: ساختمان» وزن اسم مکان را ندارد، پس اسم مکان نیست.
۲) «مطبعة: چاپخانه» اسم مکان و مضاف برای «الجامعة» است.
۳) «المصانع: کارخانه‌ها»، جمع «المصنع» اسم مکان و مضاف‌الیه است.
۴) «السماء: آسمان» اسم مکان نیست.

۱۲۸ ۴ «لا»ی نفی جنس بر سر فعل نمی‌آید.

«لا» در «لا تتعلم» از نوع «نهی» است.

۱۲۹ ۲ «دؤوبین» در گزینه (۲) حال است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «دؤوبین» صفت «علماء» است.
۳) «دؤوبین» خبر «أصبحوا» و منصوب است.
۴) «الدؤوبین» صفت است.

۱۳۰ ۲ بررسی گزینه‌ها:

۱) «یخیلاً» و «هو خاسر» حال هستند.
۲) «کاذباً» حال است. دقت کنید که «و» در اینجا برای قسم به کار رفته است.
۳) «حیاً، ممدوحاً» هر دو حال هستند.
۴) «فرحین» حال برای «المتفرجون» و «و هو فائز» حال برای «فریق» است.

تاریخ

۱۳۱ ۳ در عصر قاجار، شیوه تولید شبانکارگی مختص ایلات و کوچ‌نشینان بود. افراد ایل به سبب کارهایی که برای رهبران خود انجام می‌دادند، نسبت به روستاییان وضعیت بهتری داشتند.

۱۳۲ ۴ جنگ داخلی آمریکا موجب افزایش تولید و صادرات پنبه از ایران به روسیه شد. بازرگانان روسی و ارمنی با حمایت‌های مالی، نصب دستگاه‌های پنبه‌پاک‌کنی، توزیع بذر و بالا بردن استانداردهای تولید به روند افزایش صادرات پنبه کمک کردند.

۱۵۲ ۲ اسناد بر جای مانده از دیوان‌های حکومتی سلسله‌ها نظیر فرمان‌ها، معاهدات سیاسی، اسناد اقتصادی و فرهنگی و منشآت (نامه‌ها) نیز از منابع و مراجع مهم تاریخی محسوب می‌شوند.

۱۵۳ ۲ از مشهورترین چهره‌های سبک تاریخ‌نویسی ترکیبی، بلاذری مؤلف کتاب فتوح البلدان است. در تاریخ‌نگاری ترکیبی، مورخ به جای ذکر همه روایات درباره یک موضوع، با مطالعه و مطابقت دادن همه روایات، یک گزارش از مجموع آن‌ها تنظیم می‌کند.

۱۵۴ ۱ ابوعلی مسکویه کتاب تجارب‌الامم را به روش تاریخ‌نگاری تحلیلی تألیف کرده است. او از جمله کسانی بود که عدم مطابقت یک روایت تاریخی با عقل را دلیل نادرستی آن می‌دانست.

۱۵۵ ۲ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

ب) قریش، قبیله بود.

د) بیشتر ساکنان شبه‌جزیره عربستان بت‌پرست بودند و یکی از مشخصات آیین بت‌پرستی، بی‌اعتقادی به جهان پس از مرگ بود.

۱۵۶ ۴ رسول خدا (ص) در آغاز پیامبری، به صورت محدود و تا حدودی پنهانی، افراد را به پرستش خدای یگانه و ایمان به روز رستاخیز دعوت می‌کرد.

۱۵۷ ۱ با رحلت ابوطالب (سال دهم بعثت)، جسارت و آزار سران قریش نسبت به رسول خدا (ص) بیشتر شد. در چنین شرایطی بود که اندیشه هجرت از مکه به دهن پیامبر (ص) راه یافت و ایشان راهی طائف شد. اما اهالی طائف نه تنها از پیامبر (ص) استقبال نکردند بلکه با بی‌احترامی، آن حضرت را از شهرشان راندند. پس از آن رسول خدا (ص)، به تبلیغ اسلام در میان افراد و قبایلی پرداخت که برای مراسم حج یا کار دیگری به مکه می‌آمدند.

۱۵۸ ۱ پیامبر (ص) اندکی پس از ورود به مدینه، قطعه زمینی را که از آن دو یتیم بود، برای بنای مسجد خریداری کرد. مسلمانان همگی به همراه پیامبر (ص) در ساخت مسجد مشارکت کردند.

۱۵۹ ۱ در سال نخست هجری، به دنبال نزول آیات جهاد، رسول خدا (ص) تصمیم به تشکیل نیروی نظامی گرفت. در اواخر همان سال، مسلمانان چندین عملیات نظامی و اطلاعاتی محدود در خارج از مدینه انجام دادند. یکی از اهداف این عملیات، تهدید مسیر تجارت مشرکان مکه به شام و کسب غنیمت بود.

۱۶۰ ۳ پس از انعقاد پیمان صلح حدیبیه میان مسلمانان و مشرکان (سال ششم هجرت) حضرت محمد (ص) سران امپراتوری‌ها و دولت‌های بزرگ را به اسلام دعوت کرد.

جغرافیا

۱۶۱ ۳ سامانه اطلاعات جغرافیایی (GIS) سامانه‌ای رایانه‌ای برای مدیریت و تجزیه و تحلیل اطلاعات مکانی و جغرافیایی است که می‌تواند با سرعت و دقت زیاد، حجم زیادی از اطلاعات را پردازش کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) UTC ← ساعت هماهنگ جهانی

۲) GPS ← موقعیت‌یاب جهانی

۴) GMT ← ساعت گرینویچ

۱۶۲ ۲ قابلیت‌های GIS: طبقه‌بندی و ترکیب داده‌های مربوط به

پدیده‌های دنیای واقعی - توانایی محاسبات آماری و ریاضی - مکان‌یابی - دسته‌بندی و برقراری ارتباط منطقی و ریاضی بین انواع اطلاعات - امکان

به روز کردن اطلاعات در همه بخش‌ها

کاربردهای GIS: برنامه‌ریزی و مدیریت شهرها و روستاها - مکان‌یابی شهرک‌ها و صنایع - مدیریت منابع طبیعی و ...

۱۴۲ ۱ منابع مکتوب (نوشتاری) دست اول یا اصلی به همه آثاری گفته می‌شود که در زمان وقوع حادثه یا نزدیک‌ترین زمان به وقوع آن، نوشته شده‌اند. به عبارت دیگر، نویسندگان این نوع منابع، خود ناظر رویدادها بوده‌اند یا شرح ماجرا را از شاهدان واقعه شنیده‌اند.

۱۴۳ ۴ محتوای سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت جمشید نشان می‌دهند که گاه‌شماری «خورشیدی - قمری» بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است، اما ماه‌ها براساس فرهنگ و آیین ایرانی نام‌گذاری شده بودند. در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد و از آن‌جا که سال قمری ۳۵۴ شبانه‌روز و سال خورشیدی ۳۶۵ و یک‌چهارم شبانه‌روز است، برای رفع این اختلاف، هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.

۱۴۴ ۲ رویدادهای تاریخی در زمان معینی در گذشته روی داده‌اند و بدون آگاهی از زمان روی دادن آن‌ها، نمی‌توان به درک منطقی و درستی از تاریخ دست یافت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ابداع تقویم، نتیجه تلاش مشترک دانشمندان علوم فیزیک، ریاضیات و نجوم است. ۳) دلیل اهمیت کروئولوژی در مطالعات تاریخی، تلاش مورخان برای توصیف رویدادها براساس زمان وقوعشان است.

۴) یکی از پیامدهای ارتباط جغرافیا و تاریخ، اهمیت یافتن نقشه در مطالعه تاریخ است.

۱۴۵ ۴ موزه آرمیتاژ، در شهر سن‌پترزبورگ روسیه قرار دارد.

۱۴۶ ۲ تصویر داده‌شده مربوط به گام دوم فعالیت‌های باستان‌شناسی یعنی حفاری برای بیرون آوردن و نمایان ساختن آثاری است که در دل خاک قرار گرفته‌اند. حفاری، یکی از مراحل حساس کار باستان‌شناسی است و نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است.

۱۴۷ ۳ باستان‌شناسان از نوشته‌های مورخان برای شناسایی، کشف و مطالعه آثار و مکان‌های باستانی بهره می‌برند.

۱۴۸ ۳ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

ج) دوره گردآوری خوراک تا چندین میلیون سال دوام آورد و تغییر و تکامل آن بسیار کند و محدود بود.

د) انسان از حدود ۱۲۰۰۰ سال پیش (آغاز دوره نوسنگی) وارد مرحله تولید خوراک شد.

۱۴۹ ۳ اموری‌ها، قدرت خود را در مرکز بین‌النهرین گسترش داده و سلسله‌ای را تأسیس کردند که به «بابلی قدیم» معروف است. مشهورترین فرمانروای این سلسله، حمورابی بود. شیوه حکومتی او مبتنی بر قدرت و اختیارات فراوان پادشاه و اطاعت کامل حاکمان ولایات از او بود. او مقام پادشاهی را هدیه‌ای از جانب خدا به خود می‌دانست.

دلیل شهرت حمورابی در تاریخ، به خاطر قانون‌نامه‌ای است که از او بر جای مانده و نخستین سند قانون‌گذاری جهان به شمار می‌رود.

۱۵۰ ۳ امپراتوری قدیم ← اوج قدرت فراعنه - ساخت اهرام سه‌گانه - اختراع چرخ کوزه‌گری

امپراتوری میانه ← پیشرفت شیوه‌های آبیاری - هجوم هیکسوس‌ها به مصر
امپراتوری جدید ← اخراج هیکسوس‌ها از مصر - برپایی معابد زیبا و مجسمه‌های بزرگ - ترویج یگانه‌پرستی در شکل پرستش خدای خورشید توسط آمن‌هوتپ چهارم - ظهور حضرت یوسف (ع) و حضرت موسی (ع)

۱۵۱ ۲ از جمله منابع غیرنوشتاری در مطالعه تاریخ ایران دوره اسلامی می‌توان به آثار شفاهی اشاره کرد.

مطالعه روشمند افسانه‌ها و اساطیر اقوام در دوره‌های مختلف، انواع مختلف ادبیات عامیانه و ... کمک زیادی به شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌های مختلف اجتماعی در دوره‌های مختلف می‌کند.

۱۶۳ ۳ داده‌ها و اطلاعات دو مؤلفه دارند:

۱- موقعیت جغرافیایی دارند (داده‌های مکانی) ← کلوت شهداد در بیابان لوت در جنوب شرق ایران قرار دارد.

۲- دارای ویژگی‌هایی هستند (داده‌های توصیفی) ← اختلاف شدید دما از ویژگی‌های آب و هوای خشک است.

۱۶۴ ۲ در اوایل قرن نوزدهم، نخستین لوکوموتیوهای مجهز به موتور بخار در انگلستان ساخته شدند. قطارها در بین شهرها به حرکت درآمدند و این کشور را به زادگاه قطار تبدیل کردند. بعدها با کشف و استخراج نفت و استفاده از آن به جای زغال‌سنگ، سرعت و کارایی وسایل حمل و نقل بیشتر شد.

۱۶۵ ۲ طی جنگ جهانی دوم، اولین هواپیمای جت در آلمان ساخته شد.

۱۶۶ ۱ در نیم‌قرن اخیر، سه عامل موجب گسترش و تحول در صنعت حمل و نقل شده است:

۱- افزایش جمعیت و تقاضا برای حمل و نقل

۲- گسترش تجارت و اقتصاد جهانی

۳- پیشرفت‌های علمی و فناوری در تولید وسایل حمل و نقل

۱۶۷ ۲ از آن‌جا که حمل و نقل در فعالیتهای اقتصادی و مکان‌گزینی واحدهای تولیدی، خدماتی و تجاری نقش مهمی دارد، جغرافیای حمل و نقل شاخه‌ای از جغرافیای اقتصادی محسوب می‌شود.

۱۶۸ ۳ گردشگری به عنوان یک فعالیت اقتصادی مهم در کشورها به زیرساخت‌های حمل و نقل نیاز دارد.

۱۶۹ ۱

مسافت دور

توجه: در صورت سؤال واژه «مسافرت» ذکر شده، پس حمل و نقل لوله‌ای که به بار اختصاص دارد، نمی‌تواند درست باشد.

۱۷۰ ۴ **بررسی عبارت نادرست:**

(ج) احداث پایانه‌ها (ترمینال‌ها) در حمل و نقل جاده‌ای نسبت به سایر روش‌ها، کم‌هزینه‌تر است.

۱۷۱ ۲ جغرافیای اقتصادی به چگونگی معیشت گروه‌های انسانی در مکان‌های مختلف در رابطه با محیط زندگی‌شان می‌پردازد و در شاخه‌ای کلی جغرافیای انسانی قرار می‌گیرد.

علوم مرتبط با جغرافیای انسانی: جغرافیای تاریخی - جغرافیای سیاسی - جغرافیای اقتصادی - جغرافیای رفتاری و فرهنگی - جغرافیای جمعیت - جغرافیای شهری - جغرافیای نظامی - جغرافیای روستایی

۱۷۲ ۲ **محیط طبیعی، مجموعه‌ای متعادل است که با ورود انسان، زمینه‌های تغییر در آن فراهم می‌شود.**

۱۷۳ ۱ **عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی به دو گونه است:**

۱- **درک توان‌ها** و استفاده از منابع برای رفع نیازها

۲- **نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها**

از آن‌جا که جغرافیا روابط متقابل انسان را با محیط، مطالعه و بررسی می‌کند، بنابراین شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست.

۱۷۴ ۳ دید ترکیبی یعنی مطالعه همه‌جانبه و جامع پدیده‌ها با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان.

۱۷۵ ۲ چرا: علت وقوع پدیده ←

تداوم خشکسالی در سال‌های اخیر چطور: بررسی سیر تکوین و تحول پدیده ← قطع درختان، از بین رفتن دریاچه‌ها، باتلاق‌ها و ...

چه کسی: بررسی روابط متقابل انسان و محیط ← **بی‌توجهی به تثبیت خاک** پژوهشگر برای دستیابی به شناخت و آگاهی از مسئله‌ای که در ذهنش پدید آمده است، ابتدا باید مسئله خود را به صورت واضح و روشن بیان کند.

۱۷۶ ۲ پژوهشگر برای دستیابی به شناخت و آگاهی از مسئله‌ای که در ذهنش پدید آمده است، ابتدا باید مسئله خود را به صورت واضح و روشن بیان کند. به مسئله خود، پیشنهادها و خبرهای اولیه را در چارچوب مسئله پژوهش خود ارائه می‌کند. فرضیه‌های پژوهشگر به میزان دانش، تجربیات و سوابق پژوهشی در دسترس او بستگی دارد.

۱۷۸ ۴ بررسی تصاویر هوایی ← **کتابخانه‌ای**

سفر به استان آذربایجان غربی و مطالعه وضعیت سرچشمه‌ها ← **میدانی** ارزیابی نقشه حوضه آبریز ← **کتابخانه‌ای**

۱۷۹ ۱ چه کسانی ← **فعالیت‌های کشاورزی گوناگون و بهره‌برداری از معادن فراوان این ناحیه**

کجا ← **کوه‌های البرز**

چه چیز ← **نایب‌داری ناهمواری‌های منطقه کوهستانی البرز**

۱۸۰ ۲ **بررسی گزینه‌ها:**

(۱) عوامل مؤثر در افزایش جمعیت شهر کرج در دهه اخیر چیست؟ ← **طرح سؤال و بیان مسئله**

(۲) درصد تغییرات جمعیت و درصد شاغلان در یک دهه در شهر کرج را مورد بررسی قرار می‌دهد ← **پردازش اطلاعات**

(۳) به نظر می‌رسد وجود زمینه‌های مناسب اشتغال، عامل افزایش جمعیت شهر کرج است ← **تدوین فرضیه**

(۴) بین تقاضای نیروی کار در شهر کرج و جذب جمعیت در آن رابطه مستقیم وجود دارد ← **نتیجه‌گیری**

۱۸۱ ۳ ناحیه‌بندی کاری صرفاً جغرافیایی است و براساس طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد. انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به **هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان** بستگی دارد. این معیارها ممکن است «عوامل طبیعی» یا «عوامل انسانی» باشد.

معیارهای مربوط به عوامل طبیعی: ناهمواری‌ها، آب و هوا، پوشش گیاهی، خاک و ... معیارهای مربوط به عوامل انسانی: جمعیت، اقوام (قومیت‌ها)، دین، زبان، فرهنگ، نوع فعالیت‌های اقتصادی و ...

نکته: ناحیه صنعتی «رور» در کشور آلمان قرار دارد.

۱۸۲ ۱ بیشتر جمعیت کشور افغانستان از قوم **پشتون** هستند. (حدود ۴۲٪)

۱۸۳ ۲ ناحیه **خزر غربی** با ۱۲۶۱ میلی‌متر میانگین بارندگی سالانه، بیشترین میزان بارش را دارد.

۱۸۴ ۳ محیط‌ها و نواحی طبیعی همواره زندگی مردم را تحت تأثیر قرار داده است. محدودیت‌ها و موانع طبیعی موجب می‌شود انسان‌ها برای کنترل محیط و شرایط خاص آن چاره‌اندیشی کنند و به ابداع ابزارهایی بپردازند. در واقع، هر ناحیه شرایط خاصی را به انسان‌ها ارائه می‌کند و انسان‌ها در چارچوب آن شرایط دست به عمل می‌زنند. مثلاً بر نواحی ساحلی برای کاهش انرژی امواج، اقدام به ساخت موج‌شکن می‌کنند.

۱۸۵ ۲ الف) بیابان‌ها برای انجام تحقیقات نجومی و صنایع هوافضا بسیار مناسب هستند ← **نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.**

ب) حکومت‌ها و تصمیم‌گیری‌های سیاسی نیز به شدت بر نواحی تأثیر می‌گذارند. برای مثال، برنامه‌ریزی یا تصمیم‌های یک دولت برای ایجاد ناحیه گردشگری و پارک‌های ملی یا صنعتی، توسعه کشاورزی در یک ناحیه و ... ← **نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.**

۱۹۵ ۲ ارسطو در توصیفاتی که از خدا و مبدأ نخستین جهان می‌کند، از عباراتی چون شریف‌ترین موجود، خیر و جمال و زیبایی، ضرورتاً موجود، محرک غیرمتحرک، دارای حیات، تغییرناپذیر و دارای عالی‌ترین اندیشه استفاده می‌کند. این عبارات گویای آن است که وی علاوه بر قبول موجودات غیرمادی، در میان آن‌ها یک موجود را برتر می‌داند و او را مبدأ همه امور تلقی می‌کند.

۱۹۶ ۴ هیوم ادعا می‌کند که دلایل دکارت و سایر فیلسوفان پذیرفتنی نیست. از نظر وی، دلایلی که صرفاً متکی بر عقل باشند، مردودند؛ زیرا عقل اساساً ادراک مستقل از حس و تجربه ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) به نظر هیوم، عقل نه تنها درباره برخی مفاهیم بلکه اساساً ادراک مستقل از حس و تجربه ندارد.

(۲ و ۳) هیوم منکر وجود خداست، بنابراین اعتقادی به واقعیت خدا ندارد.

۱۹۷ ۳ به عقیده کانت، قبول خداوند، پشتوانه اختیار و اراده انسان و مسئولیت‌پذیری او و تکیه‌گاه اصول اخلاقی مورد قبول وی می‌باشد. با پذیرش خداوند است که زندگی انسان معنای حقیقی و متعالی پیدا می‌کند و از پیوچی و بی‌هدفی خارج می‌شود. پس دیدگاه کانت با جمله داستایوفسکی درباره خدا (اگر خدایی وجود نداشته باشد، آن وقت هر کاری مجاز است) سازگار است.

۱۹۸ ۴ برخی از فیلسوفان غربی مانند کرکگور، ویلیام جیمز و برگسون، از تجربه‌های معنوی درونی و عشق و عرفان (نه عقل و استدلال عقلی) برای باور به وجود خداوند استفاده کردند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) من معتقدم که دلیل وجود خداوند عمدتاً در تجربه‌های شخصی درونی ما نهفته است.

(۲) هر یک از ما در ساعات و لحظه‌هایی خاص از زندگی، حضور او را حس می‌کنیم و در آن لحظه‌های حضور، زندگی را متعالی و برتر می‌یابیم.

(۳) هر یک از ما احساس می‌کنیم که در هنگام سخن گفتن با خدا و راز و نیاز با او و توصیف زیبا و عاشقانه او به نوعی از تعالی و معنویت منتقل می‌شویم.

۱۹۹ ۴ کرکگور معتقد است که ایمان، هدیه‌ای الهی است که خداوند به انسان می‌بخشد و نیازی به استدلال و پشتوانه عقلی ندارد. خدا انسان مؤمن را برمی‌گزیند و به او ایمان هدیه می‌کند و اگر کسی شایسته این بخشش نشود، زندگی تاریکی را سپری خواهد کرد.

۲۰۰ ۱ پس از رشد تفکر حسی و حس‌گرایی و سیر نزولی استدلال‌های عقلی و فلسفی در اروپا بر اثبات وجود خدا، برخی از فیلسوفان به این سمت حرکت کردند که خدا را عامل اصلی معنابخشی به زندگی معرفی نمایند.

۲۰۱ ۴ قضیه جمله‌ای بامعنی است که خبری را می‌رساند و قابلیت صدق و کذب دارد. جملات انشایی قابلیت صدق و کذب ندارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) جملاتی که بیانگر کاش و آرزو هستند، انشایی محسوب می‌شوند، در نتیجه قضیه محسوب نمی‌شوند تا قابلیت صدق و کذب داشته باشند.

(۲) مصراع اول جمله انشایی است و مصراع دوم، جمله پرسشی است، در نتیجه قضیه محسوب نمی‌شود تا قابلیت صدق و کذب داشته باشد.

(۳) جمله منادا است و انشایی محسوب می‌شود، در نتیجه قضیه محسوب نمی‌شود تا قابلیت صدق و کذب داشته باشد.

۲۰۲ ۴ موضوع قضایای محصوره باید یک مفهوم کلی باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱ و ۳) اسم خاص هستند و جزئی محسوب می‌شوند.

(۲) اسم اشاره است (این دانش‌آموزان)، در نتیجه جزئی محسوب می‌شود.

۱۸۶ ۱ در نواحی انسانی مانند نواحی زبانی و قومی، تعیین مرز نواحی دشوارتر از نواحی طبیعی مثل نواحی خاک یا زیست‌بوم‌هاست.

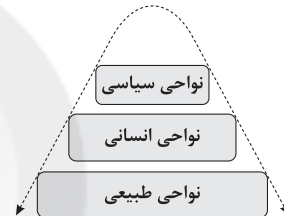
۱۸۷ ۴ موارد «الف» و «د» با عبارت داده‌شده، همخوانی دارند.

نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند ← برنامه‌ریزی یا تصمیم‌های یک دولت برای ایجاد ناحیه گردشگری و پارک‌های ملی یا صنعتی، توسعه کشاورزی در یک ناحیه، انتقال اجباری ساکنان یک ناحیه به ناحیه دیگر، وقوع جنگ بین حکومت‌ها و ... می‌تواند موجب حفظ، تغییر یا تخریب نواحی طبیعی و انسانی شود.

مرزهای نواحی قابل تغییرند ← در اثر فعالیت‌های انسانی یا عوامل طبیعی ممکن است ویژگی‌های خاص یک ناحیه از بین برود و وسعت آن کم یا زیاد شود.

۱۸۸ ۴ در کانون یک ناحیه صنعتی، تجمع زیاد کارخانه‌ها مشاهده می‌شود. هر چه از این کانون دور و به مرزهای ناحیه مجاور نزدیک‌تر شویم، از تمرکز و تعداد کارگاه‌ها و کارخانه‌ها کاسته می‌شود؛ تا این‌که سرانجام در ناحیه مجاور، دیگر اثری از آن‌ها نمی‌بینیم.

۱۸۹ ۲ نواحی طبیعی در سراسر کره زمین گسترده شده‌اند. این نواحی دارای ویژگی‌های طبیعی هستند و بستر زندگی و فعالیت‌های انسان محسوب می‌شوند. جوامع انسانی برای ادامه حیات به نواحی طبیعی وابسته‌اند.

۱۹۰ ۴ مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند. در این مرزبندی، گاهی یک ناحیه آب و هوایی، ناحیه زبانی و قومی و نظایر آن بین چند استان یا حتی چند کشور قرار می‌گیرد. مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند.

فلسفه و منطق

۱۹۱ ۲ امروزه از نظرات دانشمندان درباره پیدایش اولیه جهان و روند تکاملی تاریخ زیست موجودات، برخی چنین برداشت کرده‌اند که پیدایش جهان و تحول موجودات، به صورت اتفاقی است.

۱۹۲ ۳ لازم است که در ادامه بحث علیت، نظری به مفهوم «اتفاق» بیندازیم و از جنبه فلسفی درباره آن بحث کنیم؛ به خصوص که امروزه مفهوم اتفاق نه تنها نزد عامه مردم بلکه بر زبان برخی دانشمندان نیز جاری می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱ و ۲) عامه مردم بیشتر در محاورات و گفت‌وگوهای روزمره از آن استفاده می‌کنند. (۴) برخی از فلاسفه از جمله دموکریتوس فیلسوف یونان باستان به نظریه اتفاق معتقد است.

۱۹۳ ۱ اگر بخواهیم بیان افلاطون از عبارت «یگانه سخنی که درباره نظم جهان و گردش آفتاب و ماه و ستارگان می‌توان گفت این است که کل جهان در زیر فرمان عقل قرار دارد» را در قالب استدلال ارائه دهیم، باید بگوییم: مقدمه ۱- این جهان، برخوردار از یک نظم و هماهنگی میان پدیده‌ها است. مقدمه ۲- هر نظم و هماهنگی نیازمند یک ناظم حکیم و عاقل است. نتیجه: پس این جهان دارای یک ناظم حکیم و عاقل است.

۱۹۴ ۲ ارسطو در توصیفاتی که از خدا و مبدأ نخستین جهان می‌کند، از عباراتی چون شریف‌ترین موجود، خیر و جمال و زیبایی، ضرورتاً موجود، محرک غیرمتحرک، دارای حیات، تغییرناپذیر و دارای عالی‌ترین اندیشه استفاده می‌کند. دکارت در اثبات خدا از حقیقت نامتناهی سخن می‌گوید.

۲۰۳ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در قضایای حملی چیزی را بدون قید و شرط به صورت ایجابی و یا سلبی به موضوع نسبت می‌دهند.

(۳) محمول این‌گونه قضایا همیشه توضیح، شرح و وصفی درباره موضوع است و می‌تواند یک مفهوم جزئی باشد مانند قضیه: «این شهر سنندج است» که محمول آن یک امر جزئی است.

(۴) رابطه قضیه، کیفیت قضیه را مشخص می‌کند. تعیین صدق و کذب قضایا به **مطابقت و یا عدم مطابقت آن‌ها با واقعیت** برمی‌گردد.

۲۰۴ ۴ شکل صحیح قضیه عبارت است از: برگزاری دو کنکور در

اسمال در دو زمان مختلف (موضوع)، بعید (محمول) نیست.

تذکر: قضایایی که فعل آن‌ها اسنادی نیست، باید آن‌ها را به فعل اسنادی تبدیل کرد. در منطق، افعال «است، بود، شد، گشت و گردید» به عنوان رابطه در نظر گرفته می‌شوند، بنابراین قضایایی را که با سایر افعال به کار می‌روند، نخست باید به یکی از این افعال تبدیل کنیم، سپس محمول و موضوع قضیه را مشخص کنیم.

۲۰۵ ۱ گزینه (۱) قضیه محصوره است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) محمول «تعداد معین» به مجموع دروس تخصصی علوم انسانی نسبت داده شده است نه به تک‌تک آن‌ها، بنابراین قضیه شخصیه محسوب می‌شود.

(۳) مجموع دروس تخصصی علوم انسانی دو برابر دروس تخصصی رشته ریاضی است. چون مجموع دروس مد نظر است، قضیه شخصیه محسوب می‌شود.

(۴) موضوع قضیه، یک اسم خاص (رونالدو) است، در نتیجه قضیه شخصیه است.

تذکر: قضایایی که سورپذیر هستند، محصوره محسوب می‌شوند.

۲۰۶ ۳ قضایای حملی دارای موضوع و محمول هستند. گزینه (۳)، نهی

(انتشایی) است و قضیه محسوب نمی‌شود که موضوع و یا محمول داشته باشد.

۲۰۷ ۳ نتیجه قیاس می‌تواند یک قضیه شخصیه و یا قضیه کلیه

(موجبه کلیه و یا سالبه کلیه) باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مقدمه هیچ‌یک از اقسام استقرا نمی‌تواند یک قضیه سالبه کلیه باشد.

(۲) مقدمه استقرای تمثیلی یک قضیه جزئی و یا شخصیه است.

(۴) نتیجه استقرای تمیمی یک قضیه کلیه است، نه شخصیه. نتیجه استقرای تمثیلی یک قضیه جزئی و یا شخصیه است و نتیجه استنتاج بهترین تبیین نمی‌تواند یک قضیه سالبه کلیه باشد.

۲۰۸ ۴ قضایای صادق برای دو مفهوم مطلق مانند (انسان و دانشجو)

عبارت‌اند از:

۱- بعضی انسان‌ها دانشجو هستند. ۲- بعضی انسان‌ها دانشجو نیستند. ۳- هر دانشجویی انسان است و تداخل آن: ۴- بعضی دانشجوها انسان هستند.

با توجه به قضایای مذکور، **موضوع قضایای جزئی در دو مورد عام‌تر از محمول است (بعضی انسان‌ها دانشجو هستند. بعضی انسان‌ها دانشجو نیستند) و در یک مورد خاص‌تر از محمول است (بعضی دانشجوها انسان هستند).**

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هم محمول و هم موضوع هر دو از مفاهیم کلی هستند، چون نسبت‌های چهارگانه بین مفاهیم کلی برقرار است.

(۲) سه قضیه موجبه و یک قضیه سالبه جزئی به دست می‌آید.

(۳) جای موضوع و محمول در دو قضیه تغییر می‌کند، نه در سه قضیه.

۲۰۹ ۳ اگر خود قضیه جزئی باشد، قطعاً قضیه شخصیه نیست، بلکه

محصوره (موجبه جزئی و یا سالبه جزئی) است و اگر موضوع قضیه، جزئی باشد، قطعاً یک قضیه شخصیه است و محصوره (قضیه جزئی یا کلیه) نیست.

تذکر: جزئی و کلی بودن خود قضیه یعنی این‌که قضیه، محصوره است و ممکن است موجبه و یا سالبه باشد. اگر موضوع قضیه، جزئی باشد، قضیه شخصیه است و ممکن است موجبه و یا سالبه باشد.

۲۱۰ ۳ قضایایی که سور سالبه کلیه باشند (سلب کلی) و

استثنایی در پایان آن‌ها بیاید، معادل یک قضیه موجبه کلیه هستند؛ هر دانشجویی که در دانشگاه دولتی پذیرفته می‌شود، دارای مدرک دیپلم است. قضیه دوم معادل یک قضیه موجبه جزئی است؛ بعضی از دانش‌آموزان حاضر هستند.

۲۱۱ ۴ ما می‌دانیم که علی‌رغم گستردگی شناخت و فهم ما از جهان و

خود، باز هم شناخت ما بسیار محدود است؛ یعنی ما آگاه هستیم که در کنار دانسته‌ها و آموخته‌ها، حقایق فراوان دیگری هم در عالم هست که آن‌ها را نمی‌دانیم و نمی‌شناسیم.

۲۱۲ ۱ گاهی به مسائلی فراتر از مسائل محسوس و پیرامونی فکر

می‌کنیم؛ مثلاً درباره گذشته و آینده، یا درباره موجودات نامحسوس و جهانی غیر از جهان مادی می‌اندیشیم و برای خود نظر و باوری هم داریم. پس شکی نیست که ما موجودی هستیم که از خود و جهان پیرامون خود شناختی داریم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) گاهی متوجه می‌شویم که بعضی از دانسته‌های ما درست نبوده و دچار خطا شده‌ایم. هم‌چنان که گاهی متوجه می‌شویم که افراد مختلف درباره موضوع واحد، نظرها و باورهای متفاوت دارند و ما می‌کوشیم که بدانیم از میان آن نظریات متفاوت کدام درست و کدام غلط است. پس اختلاف نظر، بهترین دلیل بر این‌که انسان نمی‌تواند اشیا را همان‌گونه که هستند، بشناسد، نیست.

(۳) احتمال وقوع خطا در معرفت به معنی بدیهی بودن عدم شناخت امور نامحسوس نیست.

(۴) هر چند که هم معنای معرفت و هم امکان رسیدن به آن برای هر انسانی روشن است، اما در همین امر روشن، پیچیدگی‌هایی در مسیر تبیین شناخت وجود دارد که از جمله آن‌ها دیدگاه‌های مربوط به سوفسطائیان است.

۲۱۳ ۳ کسی که توانایی شناخت برخی امور را مطلقاً منتفی بداند،

اصل شناخت را پذیرفته است، اما می‌توان گفت که محدوده شناخت را معین کرده و مثلاً معتقد است که انسان فقط می‌تواند امور محسوس و قابل تجربه حسی را بشناسد و امور نامحسوس را نمی‌تواند بشناسد.

۲۱۴ ۴ توجه ویژه گانت، فیلسوف قرن هجدهم آلمان، به شناخت

سبب شد که شاخه «معرفت‌شناسی» فلسفه رشد بیشتری کند و فیلسوفان بیشتری در دوره جدید بدان بپردازند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۲) تأمل درباره مسائل مربوط به شناخت، به طرح پرسش‌هایی درباره آن انجامیده است؛ پرسش‌هایی از این قبیل که: شناخت چیست؟ آیا شناخت اساساً ممکن است؟ شناخت‌های ما تا چه اندازه ارزش دارند؟ راه‌های شناخت کدام‌اند؟ حدود و قلمرو شناخت چقدر است؟ چرا میان شناخت افراد از یک موضوع تفاوت وجود دارد؟ منجر به شکل‌گیری دانشی به نام «معرفت‌شناسی» شده است.

(۳) افلاطون و ارسطو در یونان باستان، هم‌چنین ابن‌سینا، شیخ اشراق، ملاصدرا و علامه طباطبایی، از فیلسوفان دوره اسلامی و نیز دکارت، هیوم و کانت از فیلسوفان دوره جدید اروپا، همه درباره معرفت و شناخت بشر نظر داده‌اند.

۲۱۵ ۱ سوفیست‌ها که به علت استفاده از مغالطه‌های مختلف در

گفت‌وگوها و در محاکم قضایی هر باطلی را حق جلوه می‌دادند، به تدریج به این نظر رسیدند که انسان توانایی رسیدن به حقیقت را ندارد و نمی‌تواند به علمی که مطابق با واقع باشد، برسد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) قرآن تنها دانش معتبر را معارف وحیانی نمی‌داند و دعوت از انسان به تفکر و تعقل در جهان هستی بیانگر این حقیقت است.
- (۲) عموم فیلسوفان الهی، به معرفت وحیانی اعتقاد دارند، نه همه فیلسوفان.
- (۳) این که لازمه شهود وحیانی، عبادت و کمال طلبی باشد، از آیات قرآن قابل برداشت نیست.

روانشناسی

- ۲۲۱ ۳ این که مسئله یک فرآیند و جریان تحت کنترل است، اشاره به این موضوع دارد که در جریان حل مسئله، هر چه جدی‌تر باشیم، احتمال انتخاب راه حل بهتر، بیشتر است.

در حل مسئله، مشخص کردن موقعیت فعلی یا مبدأ باعث می‌شود تا موانع احتمالی بهتر شناسایی شود و راه‌حل‌های بهتری ارائه گردد.

- ۲۲۲ ۴ هر سه گزینه (۱)، (۲) و (۳) مربوط به مسائل خوب تعریف نشده است، ولی گزینه (۴) اشاره به مسائل خوب تعریف شده دارد؛ زیرا شناسایی موقعیت اولیه و تعریف دقیق هدف در آن ممکن است.

- ۲۲۳ ۳ کسی که با به کارگیری روش حل مسئله خود (در این جا شرکت در کلاس مکالمه) نتواند به پیشرفت دست یابد و نتیجه بگیرد که باید دستور زبان خود را تقویت کند، در مرحله انتخاب راه‌حل‌های جایگزین یعنی مرحله پنجم قرار دارد.

- ۲۲۴ ۱ نوع نگاه دانشمندان با افراد عادی متفاوت است که این باعث اکتشافات، اختراعات و ارائه نظریات توسط آن‌ها می‌شود.
- اثر انتقال، یعنی تأثیر یادگیری‌های گذشته بر یادگیری‌های کنونی که باعث یاد گرفتن بهتر زبان جدید می‌شود.

اثر نهفتگی، باعث می‌شود وقتی برای مدت زمانی خاص حل مسئله را نادیده بگیریم، پاسخ را دریا بیایم.

- ۲۲۵ ۲ روش خرد کردن، جزء روش‌های اکتشافی حل مسئله است که این روش‌ها نیاز به پردازش عمیق اطلاعات ندارند. سایر گزینه‌ها، به روش‌های تحلیلی حل مسئله اشاره دارند.

- ۲۲۶ ۳ در این مثال، مادر رضا با تغییر وضعیت مکانی خود سعی در روشن‌تر شدن مسئله داشته است و به وضعیت مطلوب نزدیک‌تر شده است.

- ۲۲۷ ۳ مرحله سوم روش بارش مغزی، ارائه معیارهایی برای داوری است که در گزینه (۳)، معیار کم‌سروصدا بودن بازی گروهی، ارائه شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ارائه راه‌حل‌های مختلف ← مرحله دوم

(۲) تعریف مسئله ← مرحله اول

(۴) ارائه بهترین راه‌حل ← مرحله چهارم

- ۲۲۸ ۳ افرادی که مدام در حالت فشار روانی قرار می‌گیرند، روش‌های کارآمد حل مسئله را نمی‌دانند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بسیاری از افرادی که احساس شکست می‌کنند، مشکلات عاطفی جدی ندارند، بلکه مهارت‌های حل مسئله را نمی‌دانند.

(۲) ناتوانی در حل مسئله هم ناکامی به دنبال دارد و هم فشار روانی.

(۴) علت ناتوانی بسیاری از افراد در حل مسئله، نداشتن تجربه گذشته یا نگاه جدید است.

۲۲۹ ۳

به کارگیری راه‌حل مناسب ← ارزیابی راه‌حل ← بازبینی و اصلاح راه‌حل

بعد

قبل

- ۲۳۰ ۱ در این روش، فرد از آخر به اول کار کرده است، که معرف شروع از آخر یا مهندسی معکوس است.

۲۱۶ ۲ هر چند که برخی از امور واقعیت پیچیده‌ای دارند و ممکن است شناخت دقیق آن‌ها سال‌ها یا قرن‌ها طول بکشد اما این پیچیدگی‌های موجود در مسیر تبیین شناخت، مانع همیشگی تشخیص درست واقعیات نیست.

از آن‌جا که بشر به طور طبیعی به امکان شناخت خود و پدیده‌های دیگر باور دارد و وجود اشتباه را به معنای ناتوانی در کسب معرفت تلقی نمی‌کند، از ابتدای زندگی خود روی زمین، برای درک خود و جهان پیرامون خویش تلاش کرده است. نتیجه این تلاش مستمر، دستیابی انسان به دانش‌های مختلف در رشته‌ها و شاخه‌های گوناگون علم است.

همین پیشرفت، خود دلیلی بر توانایی بشر برای رسیدن به معرفت است. این پیشرفت به دو صورت در حال انجام است: ۱- از طریق حل مجهولات و دستیابی به اطلاعات جدید در مورد عناصر و پدیده‌های جهان و گشودن شاخه‌های جدید دانش. ۲- از طریق پی بردن به اشتباهات گذشتگان و تصحیح آن‌ها.

۲۱۷ ۴ در انسان سه ابزار شناخت وجود دارد که از طریق هر یک از این ابزار می‌تواند به شناخت برسد. هر یک از شناخت حسی، شناخت عقلی، شناخت تجربی و معرفت شهودی از طریق یکی از این ابزارها یا تلفیقی از این دو به دست می‌آید. بنابراین می‌توان گفت که تنوع ابزارهای شناخت در وجود انسان، گواه آن است که تحقیق در حوزه‌ها و دانش‌های مختلف بشری به ابزارهای متفاوت وابسته و نیازمند است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) فیلسوفان تلاش می‌کنند ابزارهای شناخت در انسان را شناسایی کنند و قلمرو کاربرد آن‌ها را معین نمایند. این عبارت نشان‌دهنده آن است که قلمرو کاربرد ابزارهای شناخت، یکسان نیست.

(۲) از همه ابزارهای شناخت می‌توان استفاده کرد، نه از برخی از آن‌ها.

(۳) برخی از فلاسفه شناخت عقلی یا معرفت شهودی را قبول ندارند، پس نمی‌توان گفت که همه فیلسوفان در این که «انسان از چه ابزارهایی می‌تواند برای شناخت استفاده کند و این ابزارها در چه محدوده‌ای عمل می‌کنند» هم عقیده‌اند.

۲۱۸ ۲ امکان شناخت و ابزارهای شناخت از مباحث مهم معرفت‌شناسی محسوب می‌شوند و فیلسوفان درباره امکان معرفت و همچنین ابزارهای شناخت، تفاوت و محدوده آن‌ها مطالب متفاوتی بیان کرده‌اند. فیلسوفان پس از پذیرش ابزارهای مختلف شناخت، تلاش کرده‌اند که این ابزارها را شناسایی کنند و قلمرو کاربرد آن‌ها را معین نمایند.

۲۱۹ ۱ قدرت و توانایی عقل، به انسان امکان می‌دهد تا یافته‌هایی سودمند درباره کل هستی، که امکان درک تجربی آن هیچ‌گاه وجود ندارد، به دست بیاورد و این یافته‌های عقلانی را اساس سایر دانش‌ها قرار دهد و پایه‌های زندگی خود را بر آن‌ها استوار سازد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) به عقیده فیلسوفان، در بدیهیات عقلی، خطا صورت نمی‌گیرد.

(۳) برای کشف صحت یا خطای شناخت تجربی علاوه بر استفاده از آزمایش و مشاهدات مکرر باید از تحلیل عقلانی نیز بهره بگیریم.

(۴) این که انسان می‌تواند متوجه خطای خود شود، می‌تواند دلیلی بر توانایی حواس برای شناخت اشیا باشد، زیرا ثابت شده است که ما انسان‌ها حتی برای پی بردن به خطای خود باز هم از حواس استفاده می‌کنیم.

۲۲۰ ۲ یکی از شهودهای قلبی، وحی الهی است. خداوند از طریق وحی و به واسطه پیامبران، معارفی را در اختیار بشر قرار می‌دهد که به آن «معارف وحیانی» می‌گویند. قرآن کریم نمونه‌ای از کلام الهی است که خداوند از طریق وحی بر قلب آخرین پیامبر خود نازل کرده است. ما با تأمل و تدبر در قرآن و به میزان توانایی و همت خود می‌توانیم از بسیاری حقایق آگاه شویم. پس ما پذیرفته‌ایم که از طریق تفکر در آیات قرآن می‌توانیم به بسیاری از حقایق دست یابیم و بنابراین باور کرده‌ایم که لازمه معتبر دانستن شهود وحیانی، معرفت عقلانی است. به عبارتی، معرفت عقلانی را نیز معتبر دانسته‌ایم.